Downloaded By: Afghan Salar Library

کلیله او دمنه

ژباړن: خېړنوال الحاج مولوي زین الله، منلی

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

بسم الله الرحمن الرحيم

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

کلیله او دمنه

ژباړه : د سرخېرنوال الحاج مولوي زين الله منلی

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

کتاب پېژندنه:

دکتاب نوم:..کلیله او دمنه

ژباړن:..خپرنوال الحاج مولوي زين الله منلی

کمپوز او ډیزاین: ....اسدالله خان امرخېل

خپرندویه:.. کتاب ښار

چاپ کال:..1395

چاپ وار:..دریم

چاپ شمېر:...1000

©Najib Manalai 2010

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

زمری او غوایي

دابشلیم پاچا بیدپای فیلسوف ته وویل:

– ما اورېدلي دي چې خلک وايي چې دروا‌غجن او چلي انسان په خپلو درواغو او چلونو دوستان سره بېلوي او ددوی دوستي ورانولای شي، تر دې چې یو تر بله سره دښمان شي.

بیدپای فیلسوف وویل:

– هو دا خلک رښتیا وايي او هغه کیسې ډېرې او مشهورې دي چې د درواغجنو او چلناکو وګړو ورانی په کې ښودل شوی دی.

دده خبرې ته د پاچا پام شو او ورته یې وویل:

– له دغو کیسو نه خو یوه کیسه را واوروه چې زما له پاره هم پند او درس شي، ځکه زه هم وېرېږم چې ځینې درواغجن او چلیان زما او زما د دوستانو دوستي ورانه او ویجاړه نه کړي.

بیدپای ورته وویل :

– د هندوستان په "دستاوند" ښار کې یو سړی و چې تر ډېره پورې ژوندی و تر څو چې زوړ او ضعیف شو. درې زامن یې درلودل چې هېڅ کسب او کار یې زده نه و چې ځان یې پرې چلولی وای. ده چې خپل زامن ولیدل چې خپل مال او شته بې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

ځایه بې ځایه لګوي، نو را ټول یې کړل او ورته یې وویل چې ای زامنو زما عمـر اوس لړ پاتې دی او نږدی ده چې ومرم ما خو زیار ایسته او ستاسو لپـاره بـه مـې شـته پېـدا کول نو اوس له دې وروسته تاسو په خپل ځان تکیه وکړئ، لـه مـا څخـه تمـه پـرې کړئ او په دې پوه شئ چې هر څوک په ژوند کې درې شـیان غـواړي: غـواړي چـې شتمن او د مال څښتن وي، غواړي چې په خلکو کې د قدر او عـزت خاونـد وي او پـه اخرت کې خدای ته منلی او نژدې وي. خو دا ټول بې زیار او زحمته سړي ته پـه لاس نه ورځي نو ښه دا ده چې سړی په روا او ښو لارو زیار و کاږي ، مال او شته پیدا کـړي نه چې په ټګۍ، غلا او نورو ناروا لارو یې پیدا کړي. او کله چې څوک مال پیـدا کـړي او ویې نه ساتي او په وده کې یې زیار و نه ګالي مال او شته بېرتـه تـرې ځـي ، تـش لاس پاتې کیږي او بې وزله کیږي.

شتمن سړی خلکو او خدای ته تر هغې نه ګرانیږي چې له خپل مالـه بـې وزلـو ته څه ورنه کړي او دوستانو ته یې ورنه کړي، اشنایانو ته یې ورنه کـړي او د خیـر پـه نورو کارو کې یې و نه لګوي.

هغه څوک چې مال پیدا کړي او په ځان او نورو یې ونیسي نو هم به پـه خپلـه بدمرغه شي او هم به د خلکو او خدای په نظر کې څه قدر او عزت و نه لري . سـربېره پر دې کېدلای شي چې مال ته یې پېښه وشي او له لاسه یې ووځي: مثلاً غله به یـې یوسي، و به سوځي، غرق به شي او یا به په زلزلو په ځمکه ننوځي.

زامنو چې د خپل پلار خبرې واورېدې نو ویې ویل چې ریښتیا وایـي. پـلار تـه یې وویل چې موږ ستا خبرې واورېدې، نور به داسې نه کوو چې کول مـو او پـر خپـل ځان به تکیه او بسیا یو.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

بله ورځ د سړي مشر زوی د حلالې او روا روزۍ د پیدا کولو لـه پـاره لـه خپلـو مریانو او خدمتګارانو سره په یوه ګاډۍ کې سپور شو چـې دوو غوایـانو راښـکله . د یـو غوایي نوم برګی او د بل نوم چغر و.

دوي په خپل کار پسي روان وو چې په لار کې په یوه پسته ځمکه کې په ختـو او چکړو ور پېښ شول، د برګي پښې په ختو کې لاړې او چې هر څومره زور یې وکـړ پښې یې له ختو نه را ونه وتلې. خاوند او ملګري یې را کښته شول چې برګی لـه ختـو څخه را وباسي خو را ویې نه ایستلای شو.

یوه خدمتدګار ته یې وویل چې ته دلته د برګي سره اوسه او هر کله چې ځمکه لږه وچه شوله او برګی ترې راوواته نو بیا راپسې راځه! دوئ یې پرېښـودل او مریـانو او خدمتګارانو یو پلو او چغر بل پلو ګاډۍ ځان پسې راښکله. څو ورځې وروسته خـدمتګار په تنګ شو، برګی یې په ځای پرېښوده ، خپل بادار پسې ولاړ. چې په لار کې بادار ته ور ورسېده نو بادار یې ترې پوښتنه وکړه چې برګی دې څه کـړ، ده ورتـه وویـل چـې هغه خو مړ شو.

خاوند چې د برګي له مرګه خبر شو نو ډېر خپه شو. خادم یې د تسلۍ لپاره ورته وویل:

– اې باداره! د خدای قضا او قدر و چې برګی مـړ شـو. او هېڅـوک د خـدای د قضا او قدر نه ځان نه شي ژغورلای. که خدای دده د هلاکت اراده نـه وای کـړې نـو ولی به د کال په دې موسم کې راوتلو او بیا به په دې چکړه او ختنه لار راتللو.

بل خادم وویل:

– ای باداره! رښتیا وایی او ماته د هغه سړي کیسه را یـادوي چـې لـه قـدر نـه تښتېده او بیا هم چې څه خدای ورته مقرر کړي وو ورورسېدل.

بادار وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– برګی په ما باندې ډېر ګران و، وړوکی خوسکی مې لوی کړی و، ډېر قوي او کلک غوايي و او ډېر پسې خپه يم خو څه به وکړم؟ اوس د تسلۍ لـه پـاره راتـه هغـه کيسه وکړه چې لږ ساعت مو تېر شي.

خادم وويل:

– وايي يو سړی په يوه لاره روان و چې په دغه لار ډېر ځناور وو. چـې څـه لار يې ووهله نو يو زورور لېوه يې وليده ، وو‌يرېده چـې کـه دا لېـوه را سـره مخـامخ شـو خوري مې نو چاپېره يې وکتل او د يو سيند بلې خواته يې يو کلی وليده. له ځـان سـره يې وويل چې دغه کلي ته به ور پورې وځم او د دې کلي د خلکو په مرسـته بـه د دې لېوه څخه ځان خلاص کړم. خو کله چې سيند ته ورسېده پول يې ورباندې ونه مونـده. حيران شو ، وېره يې نوره هم زياته شوله. کله چې لېوه ورته را نـژدې شـو، ځـان يـې اوبو ته ور واچاوه د سيند له ژوروالي نه هم خبر نه و، لامبو يې هم زده نـه وه، نـو پـه زوره يې چيغې کړې:

– آه! آه! ومې ژغورئ چې ډوبېږم! ومې ژغـورئ! ومـې ژغـورئ چـې ډوبـېږم! ډوبېږم!

د سيند په غاړه دوه سړي په لاره تېرېدل، چې دده چيغې او فرياد يـې واورېـده را منډې يې کړلې ځانونه يې اوبوته ور واچول، ځان يې ورپسې وررورساوه ، له سيند نـه يې را وويست او تر هغې ورسره وو چې په سد شو دواړو نه يې تشکر وکړ نـو بيـا يـې وکتل د سيند په غاړه يوه کوټنۍ په نظر ورغله. ځان سره يې وويل: چې دغـه کـوټنۍ ته به ورشم او شپه به په کې تېره کړم او سبا به ځم. د لېوه او ډوبېدلو نه خـو ښـه دی خلاص شوم. چې کوټنۍ ته ورسېده په يو سوري کې يې دننه کوټنۍ ته وکتل ګـوري داړه ماران دي ، څوک سوداګر يې شکولی دی او مال يې ترې اخستی دی، اوس يـې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

خپل منځ کې سره وېشي. ووېرېده چې که کوټنۍ ته ورننوځي نو هغه څه به ورسره وکړي چې له سوداګر سره يې کړي دي ، د ګوتو په څوکو شو او غلی غلی وتښتېده.

کلي ته سترې ستومانه ورسېده او له تللو نه ولوېده. د دمې جوړولو له پاره يې دېوال ته تکيه وکړه او ويې ويل چې ښه ده، غله راباندې رانده شول. که يې ليدلی وای نو له لېوه او ډوبېدلو نه خو وژغورل شولم خو دوی بې وژلو نه پرېښودلم. بيا په ډوب خوب ويده شو. دېوال ورباندې را ونړېده او دستي مړ شو.

نو بادار وويل:

– رښتيا هم څه چې سړي ته پېښه وي هغه ورته رسېږي او ځان ترې نشي ژغورلای.

بيدپای چې د کيسې دې ځای ته ورسېده نو دابشليم ورته په خوښۍ وکتل او ويې ويل:

– ای هوښياره فيلسوفه! ستا هره خبره ګټوره ده، پوه او نا پوه ترې ګټه اخستلای شي. زه ستا په ملګرتيا ډېر خوښ يم او ستا د فضل او عقل نمانځنه کوم. لکه څرنګه چې خادم وويل برګی رښتيا مړ شوی و؟

بيدپای ځواب ورکړ:

کله چې خټه لړه وچه او کلکه شوله نو برګي ترې خپلې پښې راوکښلې او ولاړ. ځمکه تکه شنه وه، واښه ډېر وو. هر ځای به آزاد ګرځېده او واښه بې يې خوړل . ښه څرب او غوښن شو او په خپل زور او قوت پوه شو.

برګی په رنباړو سر شو او مستي به يې کوله. کله به يې يو ځای ته ښکرونه اړمول او کله بل ځای ته او هر هر ځای کې به يې چې خوښه شوله ګرځېده به.

دی ځای ته نژدې يو ځنګل و چې ډېر ځناور او نور وحشي حېوانات پکې وو. يو زمری و چې د ډېر زور او قوت خاوند و او ددې ځناورو او ځنګل پاچاهي د ده وه.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

کله چې زمري د غوايي رمباړه واورېدله ډېر ووېرېده ځکه ده نه کله داسې اواز اورېدلی و او نه يې کله غوايي ليدلی و. ګومان يې و کړ چې دا د رمباړو خاوند خو بـه د ډېر قوت او زړوتيا ښښتن وي. نو له همدې ورځې څخه په خپله کوټه کـې لـه وېـرې غلی کښېناست او په نورو ځناورو يې مقرره کړه چې د ده مړی ده ته همدلته راوړي.

له هغو ځناورو څخه چې د زمري په دروازه کې د خـدمت لـه پـاره ولاړ وو دوه ګيدړان ورونه وو چې د يوه نوم کليله او د بل دمنه و. دواړه د عقل او پـوهې خاونـدان وو، کليله د ښه خوی خاوند و خو دمنه ډېر مکار او کينه کښ و.

کله چې په کور کې د زمري اوسېدل اوږده شول نو دمنه خپل ورور ته وويل :

– زه دې زمري ته حيران يم چې څرنګه يې ځان په کور کې بند کړی او زمـوږ لاس ته ناست دی. ده به موږ ته مړی راکوله اوس موږ ته ګوري.

کليله ورته وويل :

– ته يو وړوکی او بې وزله خادم يې. ستا يې د لويانو په کارو کې څه؟ تـه خبـر نه يې چې څوک چې د لويانو په کارونو کې ګوتې وهي د هغه شادي کانه به وربانـدې وشي چې د نجار په کار کې يې ځان ورګډ کړ؟

دمنه خپل ورور ته وويل :

– ته خو تل داسې کيسې کوې چې د لويې او پرمختګ مخه نيسي. خو ښـه دا ده چې زړه دې يخ شي نو ووايه چې د شادي کيسه څرنګه وه.

کليله وويل:

– زه د خپل ځان د خوښی له پاره دا کيسه تا ته نه کوم. د دې له پاره يې درتـه کوم چې ته ترې پند واخلې. شادي يو نجار وليده چې يوه ګرګه يې اره کوله. د دې لـه پاره چې د اره کولو کار اسان شي نو په ګرګه کې يې يوه پانه ټـک وهلـه. د شـادي د نجار کار خوښ شو. چې نجار کـور تـه ولاړ دا ورپاڅېـده، ټـوپ يـې کـړ، پـر ګرګـه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

کښېناست او په اره کولو یې پیل وکړ. دی لا په همدې کار بوخت و چې لکۍ یې د لرګي په چاود کې ننه وتله او د لرګي نه پانه وختله. شادي کلک له لکۍ په چاود کې ونښت، ډېرې چیغې یې و کړې تر څو چې بې سده شو. نجار چې له کوره راغی امسا یې راواخیسته او شادي یې کلک کلک وواهه. دا کیسه مې د دې لـه پـاره دروا وروله چې ته د لویانو په کار کې د ځان له وراچولو نه وېره وکړې. زه او ته د پاچا له نزدیکانو څخه نه یو چې پوښتنه ترې وکړو یا هغه له موږ سره په کوم کار کې مشـوره وکـړي. زه او ته بېچاره او بېوزله خادمان یو.

دمنه وویل:

– ما له پوهانو اورېدلي چې تر څو چې سړی ربړونه و نه زغمي تـر هغـې خپلـو هیلو ته نه رسېږي او تر څو چې ځان هلاک ته ورنه کړي تر هغو د خپلو مقصدونو پـه لاس ته راوړلو نه بریالی کېږي. ما ته یوه ورځ ژوند چې په قدر او عـزت وي تـر ټـول عمر ژونده ښه ښکاري چې په خوارۍ او بې عزتۍ تېرېږي. زه هره ربړه پر ځـان مـنم خو دا نه منم چې ټول عمر د پاچا په در وازه کې خوار او زار ولاړیم.

کلیله په داسې حال کې چې د ده د فکر له سمولو نه نهېلی و، ورته وویل:

– ورځه، په مخه دې ښه، بریالی اوسې.

دمنه زمري ته ورغی او سلام یې واچاوه. زمری ناست و ملګرو ته یې وویل:

دا څوک دی؟ او زما په رعیت کې څه کاره دی؟

هغوئ ورته وویل چې ستا خادم دمنه د ګیدړ خان زوی دی او ستاسو په دروازه کې خادم دی.

زمري وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– ښه راغلی دمنه! پلار دی خدای وبخښه زما له ډېرو نژدی ملګرو او مخلصانو څخه و، راځه، څه اړه لرې چې درته پوره يې کـړم؟ ځکـه چـې تـه خـو دې د پـلار د دوستۍ له کبله پر ما حق لرې.

دمنه وويل:

– سرلوړی اوسی. زه راغلم چې ځان در وښيم چې ستا په دروازه کې يـو خـادم يم او تل خدمت ته تيار ولاړ يم. ځکه چـې د پاچاهـانو پـه دروازو کـې ځينـې پېښـې کېږي چې ورو ته په کې هم لکه د لويو اړه پېښېږي . هر څه ګټه او فايده لري تـر دې چې يو پرېوتی خلی هم د اوربلولو لپاره په کار راځي.

کله چې زمري د دمنه خبرې ونغوږلی د ده عقل او ژبې ته ډېر په تعجـب شـو ، پوه شو چې دی به په خپله هوښيارۍ او رايه ګټه را واړوي نو ورسره ناستو ملګـرو تـه يې وويل:

– هوښيار سړی په عقل او فکر پورته کېږي. هـر څـومره چـې پـه خلکـو کـې پټېږي لکه د شمعې لمبې يې پورته کېږي. لکه شمع چې سړی ښکته ټيټـوي د هغـې لمبه پورته کېږي. دا دمنه د نورو خادمانو سره په دروازه کې ولاړ و او د خلکو پـه نظـر کې لکه د نورو خادمانو غوندې جاهل ښکارېده خو اوس يې له خبـرو عقـل او زيرکـي ښکاره شوه نو زموږ له خوا دی د ډېرې نمانځنی وړ دی.

دمنه زمري ته را وړاندې شو او پښې يې ورښکل کړې او ويې ويل:

– نېکمرغه، سرلوړی او نمانځلی اوسې. پاچاهان هغه څوک ځـان تـه را نـژدې کوي چې ګټه او اخلاص يې په کې ليدلی وي. او هغه څوک چې پاچـا تـه نـژدې وي ښايي چې هېڅکله د پاچا په خدمت کې خپل وس او توان ونه سـپموي. اوس خـو تـا خپله خوښې له مانه ښکاره کړه نو پر ما هم لازمه ده چې سـتا پـه خـدمت کـې ځـان ستړی او قربان کړم.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

زمري وويل:

– د پاچا له لويو او سترو خطاګانو او عېبونو څخه دا دي چې پوهـان لـه ځانـه ليرې کا او ناپوهان ځان ته را نژدی کاندي ځکه چې په دې ډول يې پاچاهي له منځه ځي ، ورانېږي او کار ورنه پاتې کېږي. او، دمنه، تا خو خپـل فضـل، اخـلاص او عقـل راوښوده نو زه هيله کوم چې له دې وروسته به راځې او زموږ په کارو کې به مـوږ سـره مشوره کوی.

دمنه ډېر خوشاله شو ، خپل ورور ته وروګرزېده او څه چې د ده او پاچا پـه مـنځ کې تېر شوي وو له ټولو نه يې خبر کړ ، ورته يې وويل:

– اوس پوه شوې چې زه په هغه څه کې چې ځان ته مې غوښتل په حقـه وم؟! او پوه شوې چې موږ ډير سپک او ذليل ژوند تېر کړی دی چې يوه ورځ هم پـه کـې د تېرولو نه وه؟!

نو کليله ورته وويل:

– تا خو ځان تر پاچا ورورساوه او د پاچا مخ دې ځان تـه راواړه خـو سـره ددې هم زه پر تا وېرېږم ځکه چې د پاچا نژديکت ډېر خطرونه لري. پوهانو پاچا د جګ غره سره مشابه کړی دی چې ورختل سخت وي او په سر باندې يې مېـوې، ښـکلې ونـې، قيمتي تيږې او ملغلرې وي خو بيا هم په کې د ځيرونکو ځناورو ځای وي، نو ورختـل ګران او اوسېدل په کې لا ګران وي.

زمری له دمنه څخه ډېر خوښ شو او ورځ په ورځ به يې ځان تـه نـژدې کـاوه. يوه ورځ دمنه زمري ته ورغی ، هېڅوک ورسره نه وو نو ورته يې وويل:

– زه دې ګورم چې دا ډېره موده دې ځان په کور کې بند کړی دی تر دې چې ضعيف او خوار شوی يې دا ولې، او په څه؟

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

پخوا له دې چې زمری دمنه ته ځواب ورکړي غوايي رمباړې کړلې . زمري لـه ويرې سره وربېږدېده او چوپ شو . وېره يې په مخ کې ښکاره شوه، نو د زمـري پـه زړه کې چې څه وو دمنه، په خپله پوهه، پر ټولو پوه شو او ورته يې وويل :

– باداره ته د دغه اواز له خاوند نه وېرېږې؟

زمري وويل :

– هو، دا ډېره مـوده کېـږي چـې دا ډاروونکـی اواز اورم او زړه مـې لـه ويـرې رپېږي. ځکه ما ګومان کاوه چې له ما څخه به بل قوي او زړور ځناور نه وي خـو چـې اوس دا آواز اورم نو خيال کوم چې د اواز خاوند به د غره په شان لوی او قوي وي.

دمنه وويل:

– باداره، دا ګومان دې په حقه نه دی، داسې نـه ده چـې هـر اواز د خاونـد پـه قوت دلالت کوي. يو ګيدړ و د يو ډول آواز يې واورېده چې په ونه کې ځوړند و کله بـه چې ونه باد ښوروله نو لښتې به يې په ډول لګېدلې او آواز به يې پورته کېده.

ګيدړ ګومان وکړ چې دا آواز خو د يو لوی تيار غوښن جسم دی. ورغـی پـه دې هيله چې اوس به پر زړه پورې خوراک واوړي. خو کله يې چې ورټوپ کـړ او پـه ډېـر ربړ يې ډول څيرې کړ ګوري چې هيڅ نشته نو په ډېر درد يې ډول تـه وکتـل او ويـې ويل: ډېر ځله بې ګټې او بې نفعې شيان لوړ آواز لري او غټ ځبټي وي. باداره دا کيسـه مې درته ددې له پاره وکړه چې که چېرته د آواز خاوند وګورو نو لکـه څرنګـه چـې تـا ګڼلی دی دومره چندان شی نه دی. او که دې خوښه وي نو زه به ورشم او له حقيقـت نه به يې ځان خبر کړم او ډېر ژر به بېرته راشم.

زمري ورسره ومنله ، د تللو اجازه يې ورکړله چې ځان خبر کړي چې خبره څـه ده او د آواز خاوند څه شی دی؟

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

کله چې دمنه ولاړ، نو زمري له ځان سره فکر وکړ او پـه زړه کـې د دمنـه پـه لېږلو پښېمانه شو چې ښه مي ونه کړل چې دمنه مې ولېږه؛ ځکه چې څه باور پرې پـه کار دی او څوک ویلای شي چې ما سره به ټګي او خیانت نه کـوي ځکـه چـې ډېـره موده ظلم مې ورباندې کړی دی چې د نورو خادمانو سره مې په خواره او ذلیله وظیفـه مقرر کړی و. کېدلای شي چې د دغه ظلم له کبلـه یـې مـا سـره کینـه وي او زمـا د دښمن سره لاس یو کړي ، یا مې عیبونه او بې زړتوب ورته ووایي او یا ورته لـه مانـه قوي ښکاره شي او ورسره هملته پاتې شي.

زمری حیران ولاړ و او رېږدېده چې د وړاندې یې ولیده چـې دمنـه را روان دی نو خوشاله شو او د زړه سودا یې ووتله.

دمنه راغی ، زمري ورته هر کلی ووایه او ورته ویې ویل:

– څه دې وکړل او څه دې ولیدل؟

دمنه وویل :

– د آواز خاوند خو غوایي و.

زمري وویل:

– څومره قوت او زور یې درلود؟

دمنه وویل:

– نه زور لري او نه قوت زه ورنژدې شوم خبرې مې ورسره وکړې او هېڅ ترې نه وېرېدم او نه په کې د وېرې او ډار څه وو.

زمري وویل:

– البته چې هغه خپل زور او قوت تاته ونه ښوده ځکه چې ته یې کـم پـه نظـر ورغلی یې که یې قوي په نظر ورغلی وای نو بیا به دې یې زور لیدلی وای. دده مثـال

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

لکه باد داسې دې چې په ونو وښو او بوټو باندې ښوی تېرېږي خو چې لویو ونو ته ورشي نو بیا خپل زور ښکاره کړي او لوي مندان په کې مات کړي.

دمنه وویل:

– نه باداره دا واښه خور غوایي دومره نه دې لکه چې ستا په خیال درغلی دی او که غواړې چې درته يې راولم چې اخلاص من او خدمتګار دی شي نو اوس يې فوراً درته راولم.

زمري وویل:

– همدغه غواړم مهرباني وکړه او ژر کوه.

دمنه په ډېر غرور او کبر غوایي ته ورغی او ورته ويې ویل :

– ای غوایي زما بادار خو تاته ډېر په غصه دی ځکه چې ته د ده په ملک کې بې د ده له اجازې اوسې. نو زه يې درپسې رالېږلی یم چې ورشې او ما سره يې وعده کړې ده چې که چېرته تاسره راغی نو زه ورته څه نه وایم.

غوایي په ډېر غرور ګیدړ ته وکتل او ورته يې وویل:

– بادار دې څوک دی چې ته يې دلته رالېږلی یې؟ چېرته اوسي، او له مانه څه غواړي؟

دمنه وویل:

– د ځیروونکو ځناورو پاچا دی ، په دې ځنګل کې اوسي او د ځناورو او زمریانو لوی لښکر لري، رعیت، خدمتګاران او اتباع لري . دلته چې څه کېږي د ده په اجازه کېږي. زه هم د ده یو وړوکی خدمتګار او عسکر یم.

غوایي چې له دمنه نه د زمري نوم واورېده نو سره ورپېده او زېړ شو. دنیا ورباندې تنګه شوه، له ځانه سره يې وویل: ای برګیه! چې د ختو او چکړو نه خلاص شوې نو مرګ دې راغی، اوس څه وکړم؟ وتښتم که چېرته یو انسان راباندې پېښ

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

شي چې ومې نيسي او د ځناورو له شره مې خلاص کړي. انسان به راباندې يېوې او ځپر کوي، دا خو له مرګ نه اسان دي. چېرته يو ځای کې پټ شم که څه وکړم؟ آه! آه! دا ټول ماته ګټه نه شي کولای او نه مې له زمري نه خلاصولای شي. غوښه او وازده به مې د زمري او د ده د ملګرو خوراک شي؟

وروسته له چورته برګي خپل ډار پټ کړ او ګيدړ ته يې وويل:

– ومې منله چې زمری زوروړ دی او ته يې استازی يې چې ماپسې يې را استولی يې. خو له تا نه دا خبره هېره ده چې پوهان وايي چې: سړی دی په خپله خوښه ځان په هلاکت کې نه اچوي؟ زه واښه خورم او تاسو غوښې خورئ ، څرنګه زه تاسره ولاړ شم او څوک به زما ضمانت وکړي چې زه به روغ بېرته دلته راشم؟ ځکه چې زما غوښه خو ستاسو په زړه پورې مړۍ ده، که زه زمري ته ورغلم نو مړم. خو ښه داده چې همدلته پاتې شم او خپل ځان وساتم او که څوک رانژدې کېږي هغه سره به جنګ وکړم، ځکه څوک چې ځان نه ساتي خير پکې نه شته.

دمنه وويل:

– ای غوايي، ته نه غواړې چې په ځناورو کې ملګری او دوست پېدا کړې؟ ما خپل ګران ملګری وګڼه ځکه زما ستا په مرګ کې څه ګټه ده؟ او لکه ته چې وايې که زمرې دې مړ کړې نو ستا غوښه او هډوکې ما پورې نه رارسېږي، ځکه چې قوي ځناور زما غوندې ځناور هېڅ نه پرېږدي. که زه پوه شم چې زمری ستا د وژلو اراده لري نو زه به دې د خلاصولو چاره هم وکړم. ته مه خپه کېږه او زړه دې جمع کړه. ځکه چې خپل فکر خراب کړې او ډار وکړې نژدې ده چې په هغه شر کې به ولوېږې چې ته ترې ځان ژغورې.

برګي د دمنه خبره واورېده او ځواب يې ورکړ:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– زه خو درسره نه ځم ورشه بادار دې خبر کړه چې که یې خوښه وي دلته دې راشي. زه خو خپل ځان هرو مرو ساتم ځکه چې خدایؒ ماته ښکرونه د ځان ساتنې له پاره راکړي دي او همدا وخت د ځان ساتنې دی.

کله چې دمنه پوه شو چې تهدید او ډارولو خو څه کار ورنه کړ نو په چل او مکر یې لاس پورې کړ او ویې ویل:

– ته ولې دومره کینه کوې؟ ولې دا خراب فکرونه کوې؟ زما بادار غواړي چې ته یې په رعیت کې وشمېرل شې او ستا قدر عزت وکړي. که ته له ما سره ولاړ شې او د هغه اطاعت وکړې نو بیا به د هغه سره په ډېر قدر او نمانځنه ژوند کوې. خو که سرتمبگي دې وکړه او له تللو نه ډډه وکړې نو زمری خو تاته نه راځي، نور زمریان، پړانگان لېوان او کاږه به درپسې راولېږي او درنه به تاو شي بیا به نه پوهېږې چې څرنگه خپل ځان وساتې، د تېښتې لار به هم درنه ورکه شي.

وروسته له فکر کولو نه برگي وویل:

– تاسو خو زما غوښې او وازدې پسې یاست او غواړئ چې ما وخورئ نو که زه درسره ولاړ شم څوک به زما ضمانت وکړي چې زمری راته څه ونه وایي او مخکې له مخکې نه به مې لېوان اوکاږه و نه نیسي او زمري ته به ونه رسېږم؟

دمنه په زړه کې خوشاله شو ځان یې برگې ته غټ کړ او ورته یې وویل چې: زه ستا د سر سلامتۍ ضمانت کوم او وعده درکوم چې د زمري سره به په ډېر قدر او عزت اوسېږې.

برگي او دمنه لا دلته سره خبرې کولې او زمري په خپل ځای کې له ډاره رپېده. کله به یې په زړه کې ویل چې ځه دمنه خو یو امین او مخلص شخص دی نو مابه نه غولوي او ټگي به راسره نه کوي او کله به یې ویل چې: گیدړان ډېر ټگان او

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

مکرجن دي او دمنه هم ګیدړ دی، نو کېدای شي چې د غوایي سره لاس یو کړي او زما په راز او ضعف باندې یې خبر کړي او را پسې په جنګ راشي او تخت رانه ونیسي.

زمری لا په دې فکر کې و چې له ورایه یې دمنه ولیده چې راځي چې یو سور رنګی غټ حیوان ورسره دی او لوی لوی ښکرونه لري خو په عاجزئ او وېره ورسره را روان دی او پښې ځان پسې را کاږي. نو پوه شو چې دا خو غوایي دی او ګیدړ یې زړه له ډاره ډک کړی دی، نو په خپل ځای آرام کښېناسته او لکه چې پاچاهان د ملاقات کوونکو په مخکې سره ځان وېړسوي ده هم ځان ډېر غټ ښوده او په غرور ناست وه.

لومړی دمنه راغی او پاچاته یې ځمکه ښکل کړه او بیا یې برګي ته د راننوتلو اجازه واخستله. نو دمنه بېرته ولاړ چې برګي ته د پاچا د حضور آداب وروښیي.

غوایي راغی او خوله یې د پاچا په مخکې په خاورو کې ښخه کړه او ښکرونه به یې په خاورو ننه ایستل او تر هغه په همدې حال و چې تر څو ورته پاچا د سر پورته کولو اجازه ورکړه. نو را پاڅېده او عاجز ودرېده نه یې خبرې کولې او نه خوځېده.

نو پاچا وغوښتل چې ځان سره یې زړور او بلد کړي ، وروړاندې شو او ورته ویې ویل چې څرنګه راغلی یې نو برګي ورته خپله کیسه وکړه. د زمري زړه خوشاله شو او ورته یې وویل:

– مه خپه کېږه پس له دې ته زما له نزدیکانو څخه شوې ځکه چې ته هوښیار ادبناک او حیاناک یې او هوښیاران وایي چې: هوښیاران او ادبناک خلک د نزدیکت او نمانځنې حق لري ځکه له دوی څخه تل ښه اوربدل کېږي.

غوایي په دې خبره خوښ شو او بیا یې د احترام له پاره ښکرونه ورته په خاورو ښخ کړل.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

شپې ورځې تېرېدلې او برګی به زمري ته ته او راته ، په کارونو کې به یې ورسره مشوره او مصلحت کاوه. چې ورځ به تېرېدله د برګي قدر زیاتېده تر څو چې له ټولو وحوشو څخه زمري ته نژدې شو.

کله چې دمنه د برګي قدر او منزلت له زمري سره ولیده نو قهر او غصه ورغله او خپل ورور کلیله ته ورغی او ووېې ویل:

– اې وروره زه څومره بې عقل او بې فکره وم؟ د زمري په نفع او ګټه کې مې کوشش وکړ او هغه ویره چې د ده په زړه له غوایي نه ناسته وه ما وایستله او غوایي مې ورته راوسته اوس یې غوایي په زړه کې ځای نیولی دی ، زه یې پر ځای پرېښودم او هېر یې کړم.

نو کلیله ورته وویل:

– هو تا ځان او نورو ټولو څناورو ته تاوان ورواړاوه او زه ګومان نه کوم چې څه درنه وران شوي ببرته به یې سم کړې ځکه چې غوایي اوس د زمري په زړه کې ځای نیولی دی او بل چاته یې په کې ځای نه دی پرې ایښی. تر دې چې پاچا د ده په حق کې یوه خبره هم نشي اورېدلای، که څه هم رښتا خبره وي، نو ستا دروغ به څرنګه د ده په حق کې واوري او ستا خبره به رښتا وګڼي او که رښتا ووایم نو زمری مجبور دی چې غوایي ورته له موږ نورو حیواناتو نه ګران وي ځکه له موږ ټولو نه پوه او هوښیار دی او اخلاص یې زمري سره ډېر دی. موږ رښتیا غوایي سره کینه لرو خو دا مو هېره کړې ده چې له کومې ورځې چې غوایي راغلی دی د پاچا ټول کارونه ښه شوي دي او چه د پاچا کارونه ښه شي نو د رعیت کارونه هم ښه کېږي او که پاچا خراب شي او ظلم وکړي نو په ښارونو کې ورانی او فساد پېښېږي او رعیت ضایع کېږي او بربادېږي. نو زمری او غوایي پرېږده او په منځ کې فتنه او فساد مه غورځوه.

دمنه ځواب ورکړ:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– زه تاته تعجب کوم ای کلیله چې ته دومره د خپل ځان په سپکه او ذلت راضي یې! ته خوښ یې چې یو وابښه خور پاچاته له موږ نه نژدې وي؟

– ته به پر غوایي څه وکړې، ای دمنه؟ په داسې حال چې هغه د قوت او پوهې خاوند دی او ستا بې له مکر او حیلې نه نور څه شته؟ پرېږده د خلکو په کارو کې کار مه لره.

– تا رښتیا وویل ای کلیله چې زه بې له مکر او چل نه نور څه نه لرم خو هوښیار سړی کولای شي چې پر قوي خلکو باندې په خپله پوهه غالب شي.

خلک کیسه کوي چې یو کارغه و چې د یوې ونې په منډانو کې یې ځان ته ځاله جوړه کړې وه کله به یې چې بچي وایستل او لږ به غټ شول نو یو تور مار به راغی او د ده بچي به یې تېر کړل. نو د کارغه زړه ورته تنګ شو او غوښتل یې چې یوه چاره یې وکړي نو د مصلحت لپاره خپل دوست ګیدړ ته راغي ورته یې وویل چې ما قصد کړی دی چې دغه مار پسې ورشم او چې ویده وي سترګې یې په ټونګه ووهم چې ړندې شي او نور زما ځاله ونه ګوري ، له لوږې مړ شي! ملګري ګیدړ ورته وویل چې دا فکر خو دې ښکاره غلط او بې ځایه دی ځکه چې ته پخپله خپل ځان هلاکت ته وراندې کوي ته به پخوا له هغې چې خپل مطلب ته ورسېږې هلاک شي او ستا کار به لکه د هغه ماهي خور شي چې د چنګاښ د وژلو اراده یې کړې وه او ځان یې په خپله وواژه.

نو کارغه وویل چې: تشکر چې پوه دې کړلم د هغه ماهیخور کیسه څرنګه وه. ګیدړ وویل چې د ماهیخور کور د یوې بحیرې په غاړه و چې ډېر ماهیان پکې و او ځاله به یې ددې بحیرې د غاړې په ونو کې اچوله . چې ورځ کېده به خپله غذا او خوراک به یې له ماهیانو څخه برابرول. خو کله چې زوړ او ضعیف شو او د ماهیانو ښکار یې نه شو کولای نو وږی او خپه شو . یوه ورځ ورباندې چنګاښ چې په همدې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

بهیره کې اوسېده تېرېده نو کله چې یې غمجن ولیده پوښتنه یې ترې وکړه چې ولې غمګین یې؟ ماهیخور ورته وویل چې ځرنګه غمګین نه شم. ما بـه دلتـه تـل ماهیـان خوړل او ښه ژوند مې درلوده. او نن مې دوه تنـه ښـکاریان ولیـدل چـې پـه دغـه لار تېرېدل او یوه بل ته یې ویل: دا بحیره ډېر ماهیان لري راځه چې څه ماهیان چـې پـه دې بحیره کې دي چې دا خو ښکار کړو. نو هغه بل ځـواب ورکـړ چـې هـو ریښـتیا دا بحیره خو ډیر ماهیان لري خو هغه لومړی بحیره کې له دېنه ډېـر ماهیـان وو او اوبـه یې ژر وچېدلې راځه چې اول هغه ونیسو او بیا به دا ونیسو نو زه په دې خپـه یـم چـې که دا ښکاریان راشي او ټول ماهیان ونیسي نو ماته خو هېڅ نه پاتې کېږي ځکـه چـې ددوي جال واړه او غټ ټول ماهیان نیسي او بېرته څه نه پرېږدي.

چنګاښ دا کیسه واورېده او ماهیان یې ورباندې خبر کړل.

ماهیان راغلل چې د ماهیخور سره د ځان په خلاصې کې مشـوره وکـړي چـې ځرنګه به له ښکاریانو خلاص شي. ماهیانو ماهیخور ته وویل چې: موږ راغلي یـو چـې تا سره سلا مشوره وکړو ځکه چې د ښکاریانو زور هم موږ ته راځي او هم تاتـه او کلـه چې مصیبت او غم دواړه دښمانو ته یو برابر رسېږي نـو لازم دي چـې لاس سـره یـو کړي او د خلاصی لار پیدا کړي. نو ته پـه هغـې کـې چـې لـه ښـکاریانو څخـه دې اورېدلي دي څه وایي ؟

ماهیخور حیران پاتې شو، سره ولړزېده او ویې ویل چې زه ګومان نه کـوم چـې موږ به ګوندي له دوی او د دوي له جاله څخه ځان وژغورلای شو. ماته یوه بله نـژدې بحیره مالومه ده چې ونو اودورمو پټه کړې ده ، ښکاریانو یې لاره نه ده لیـدلې نـو کـه تاسو هلته راشئ په امن او سلامتي به هلته ژوند وکړئ.

ماهیانو ورته وویل چې: دا خدمت خو پرته له تا بل څوک نه شي کولای، لطـف وکړه او موږ له دې ځایه هلته یوسه.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

ماهیخور دوی ته وویل چې که څه هم دا کار خو ډیر ګران دی خو بیا هم لـه دې کبله چې تاسو سره مینه لرم بایـد دا تکلیـف وزغمـم او تاسـو لـه دې بـلا څخـه خلاص کړم نو هره ورځ به یې یو یا دوه ماهیان وړل او یو نژدې غره ته به ورته هلتـه به کښیناسته او وبه یې خوړل. په دې کې ډېره موده تېره شوه او د ده پـه چـل څـوک پوه نه شول تر دې چې نژدې وه چې د بحیري ماهیان خلاص شوي وای.

نو یوه ورځ چنګاښ راغی او ورته یې وویل چې: ملګري مي ټول ولاړل زه نـور ژوند دلته نه غواړم مهرباني وکړه ما هم خپلو ملګرو ته وروله.

ماهیخور د ده ومنله ، خوشاله شو ویې ویل چې ښه خوندوره خوراکـه یـې پیـدا کړه او چنګاښ یې غره ته والوزاوه . کله چې هغـه ځـای تـه چـې مـاهیخور پـه کـې ماهیان خوړلي وو ورنژدې شول نو چنګاښ د ماهیخور د خوړلو ماهیانو هډوکي سر پـه سر ولیدل او د ده په نیت پوه شو نو سمدلاسه یې له غاړې تاو شو او مړ یې کړ.

بیا ګیدړ کارغه ته وویل چې: دا کیسه مي درته د دې له پاره وکړه چـې چلیـان او مکرجن کله کله په خپله په خپل مکر وژل کېږي او مري خو زه بـه درتـه یـو چـل وښیم که دې له لاسه وشو نو د مار له شره به خلاص شې.

کارغه وویل چې: زه خو همدا د مصلحت لپاره درتـه راغلـی یـم نـو اوس چـل راوښیه چې هغه څه دی؟

– زه وایم چې لاړ شه د خلکو کورو ته ورالوزه او ګوره که څه دې وموندل نـو را تښتوه یې او د مار په سوري یې وراچوه.

کارغه په خپله پوهه د ګیدړ په مطلب پوه شو او دستي والوته او په یو لـور او بل به تېرېده تر څو چې یوه نجلۍ یې ولیدله چې د سرو غاړکۍ یې له غـاړې خلاصـه کړې ده او په خوا کې یې ایښې ده ، خپل سرمینځې. کارغه په غاړه کۍ ورغوتـه شـو او د سترګو په رپ کې یې وتښتوله. نجلۍ چیغې کړې:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– هلئ، غاړه کې مې کارغه وتښتوله.

خلکو د دې چېغې واورېدې او کارغه پسې يې منډې کړې. کارغه په هـوا روان و، غاړه کې يې په پنجو کې نيولې وه. دې مخکې او خلک ورپسې وو. تـر څـو چـې د مار سوړې ته ورسېده او غاړه کې يې د مار په سوړه ورګوزار کړه. په خپلـه ولاړ لېـرې سيل ته کېناست چې څه کېږي.

کله چې خلکو غوښتل چې غاړکې راواخلي مار يې وليده، ورباندې راټول شـول، په تيږو او کوتکونو يې مړ کړ.

***

کله چې دمنه له دې کيسو نه خلاص شو نو کليله ته يې مـخ ورواړاوه او ويـې ويل:

– اوس پوه شوې چې انسان څرنګه په چلونو په خپلو هيلو بريالى کېداى شي؟

کليله جواب ورکړ:

– حيله او چل هلته فايده لري چې دښمن دې ناپوه او غبـي وي. سـتا حيلـه او چل به څرنګه په غوايي و چلېږي چې له تا نه يې عقل او پوهه زياتـه ده. د دې دليـل چې غوايي هوښيار دى دا دى چې زمري ازمايلى او په دې ازموينه کې بريـالى شـوى دى نو ځکه يې خپل ملګرى کړى او نمانځلى دى.

د منه وويل :

– هو، منم چې غوايي، لکه ته چې وايې، هوښيار او ذکي دى خـو سـره لـه دې هم زما په فضل او پوهه قايل دى ځکه چې ما تر زمري رارسولى دى او زما له برکتـه له زمري نه په امن شوى دى نو اوس هم پر ما باور لري [.څه چـې ورتـه وايـم منـي

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

يې. زه باور لرم چې هماغسې به دی له منځه يوسم لکه سويې چې زمـری لـه منځـه يوړ.

کلیله وپوښتل:

– هغه څنګه وو؟

د منه ځواب ورکړ:

– په يوه ورشو کې چې ډول ډول واښه يې درلودل يو زمري پاچاهي کولـه. پـه دې ځای کې ګڼو ژويو ژوند کاوه خو زمري به حق ناحقه نور حيوانات ځـورول او وژل به يې] نو وحشيانو حيواناتو په خپلو غارونو کې ځانونه بنـد کـړل او د دې ځمکـې لـه مېوو او وښونه ئې له له وېرې استفاده نه شوه کولای. او که شيبه نيمه به راوتل او څه نا څه به يې خوړل ، بېرته به غارو ته ورتلل. د زمري د ناڅاپه راپېښېدلو نه به وېرېـدل. ډېره زمانه تېره شوله، او حيوانات په تنګ شول نو ويې غوښتل چـې لـه زمـري سـره سوله وکړي او ده سره په يو کار اتفاق وکړي. نو د حيواناتو جرګه زمري تـه ورغلـه او ورته يې وويل:

– زمريه! ته موږ ډاروې او ځوروې مو او ته هم که له موږه کوم يو نيســې هغـه په ډېر تکليف وي او په اسانۍ ځان نه درکوي. نو خوښه دې نه ده چې موږ درته هـره ورځ يو حيوان راونيسو چې ته هم له خوارۍ او تکليف نه خلاص شې او موږ به هم په ارام شو او واښه به خورو!

زمري ځواب ورکړ:

– زه خو په دې سوله خوښ يم خو که وعده خلافي مو وکړه نـو بيـا بـه خپـل حال وګورئ.

چې جرګه بېرته ولاړه او وحوش يې خبر کړل نو دوئ به پچه اچولـه او چـې د هر چا پچه به وختله هغه به زمري ته د يو استازي په لاس ور استول کېده.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

دوي ډېره موده همدا کار کاوه تر څو چې د سویې پچه وختله نو سویې وویل :

– زه تاسو ته یو اسان سوال کوم که مو زما سوال ومانه نو له زمري نه به مـو د ټول عمر له پاره خلاص کړم.

حېواناتو وویل:

– ووایه څه غواړې؟

سویې وویل چې: زه غواړم چې تاسو استازي ته ووایې چې په لار کې لـه مانـه یوه ګړۍ ستون شي. حیواناتو وویل چې دا خو اسانه خبره ده ستون دې شي.

سویه زمري ته ورغله. د هغه د مړۍ وخت تېر شوې و. زمری ډېـر پـه غصـه و سترګې یې درنې وې او غاښونه یې چیچل.

سویه ورنژدې شوله سلام یې واچاوه او ویې ویل چې:

– باداره وبخښه! زه د وحوشو استازې یم او زه یې د یـوې څربـې سـویې سـره تاته را واستولم خو په لار کې یو بل زوروړ زمرې را پېښ شو او سویه یـې رانـه سـتنه کړله او تاته یې ډېرې ښکنځلې هم وکړې او ویې ویل چـې پـه دې ځمکـه کـې بـل څوک نشته چې پاچا وي. پاچا همدا زه یم بل لا څوک دی. نـو زه راغلـم چـې تـا لـه واقعې نه خبر کړم.

زمري چې دا کیسه واورېدله نو ویې منله ، په غضب شو او ویې ویل:

– دا زمرې چېرته دې راځه را ویې ښیه!

سویه ورسره ولاړه ، یو ډېر ژور کوهي ته ورسېدل چې سپینې رڼې اوبه په کـې وې. سویې کوهي ته وکتل او زمري ته یې وویل:

– صاحبه! زمری دلته اوسېږي او هغه سویه هم ورسره ده او لا خوړلې یـې نـه ده.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

زمري د کوهي اوبو ته وکتل، نو خپل صورت یې په کې ولیده او د سویې صورت یې هم په خوا کې و نو د سویې خبره یې ومنله او کوهي ته یې ورټوپ کړ چې سویه له زمري نه خلاصه کړي. سمدلاسه په اوبو کې ډوب شو او سویه بېرته وحوشو ته خوشاله راغله او له دغه ښه خبر نه یې خبر کړل.

نو کله چې کلیله کیسه واورېدله ویې ویل:

– ما خو درته ډېر نصیحت وکړ خو تا قبول نه کړ. نو نور دې چې څه په غوایي لوربېري هغه کوه خو پام کوه چې زمري ته ضرر ونه رسېږي ځکه چې زموږ پاچا دی او بې له ده رعیت ته بل څوک نه پکاربږي.

څو ورځې دمنه زمري ته حاضر نه شو. بیا یوه ورځ خبر شو چې زمری یوازې دی ، بل څوک ورسره نشته نو ورننواته او ځان یې ورته غمجن وروښود. کله چې زمري ولیده ورته یې وویل:

– چې دمنه چېرته وې او ولې خپه ښکارې؟!

دمنه ځواب ورکړ:

– باداره! ځار دې شم، ځیني خبرې دي چې ځوروي مې . تاته یې ویلای هم نه شم. نو همدا وه چې ستاسو حضور ته نه درتلم.

زمري وویل:

– ما خبر کړه دمنه، چې ته ولې خپه یې ځکه چې ته پر ما حق لرې چې ستا له حاله خبر اوسم او کومک درسره وکړم. که ناروغه یې چې طبیب درته را وغواړم ، که چا دربانديې ظلم کړې وي چې پوښتنه دې و کړم او غم دې وخورم ، که پور در باندې وي چې هم ترې دې خلاص کړم او که نور څه وي هم اسان به شي.

کله چې دمنه دا خبرې له پاچا نه واورېدلې احترام یې ورته وکړ او ویې ویل که زما خپل غم وای خو پروا نه وه خو

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

نو دمنه خپله خبره پای ته ونه رسوله. او ځان يې خپه ښکاره کاوه نو زمري ووېل چې ووايه او که کار ما پورې اړه لري هم خبر دی.

دمنه ووېل:

– هوښيارانو ويلې دي چې د لئيمانو او بدانو سره ښه کول بدي زېږوي او څوک چې د دوستانو او مخلصانو خبرې ته غوږ نه نيسي هغه تل پښېماني او حسرت خوري: زه په دې غوايي غولېدلی وم او خوشاله وم چې تاته مې رانژدې کړ او خبر نه وم چې خوشې لئيم او خسيس دی او ښه ورسره پکار نه دي.

زمري په هيبت سره ووېل:

– دا ته څه وايې؟ غوايي يانې برګی ښيې چه ښه ورسره پکار نه دي؟ څه خبره ده ووايه ؟ دا خو عجيبه خبره ده.

دمنه ووېل:

– ته مه په غضب کېږه کله انسان اړ کېږي چې هغه خبرې ته هم غوږ کښېږدي چې خوښه يې نه وي ځکه چې ګټه يې پکې وي لکه ناروغه چې ترخه دوا او بدبوی دارو د روغتيا له پاره خوري تا په برګي باور کړی دی او دی زيار باسي چې ځان درنه په مکر او حيله خلاص کړي.

– برګی له ما څخه ځان خلاصول غواړي؟ چا سره مصلحت لري.

– هو! برګی درته چلونه جوړوي. ماته يوه رښتيني سړي، چې هېڅ دروغ نه وايي، ويلي دي چې برګي ستا له رعيت نه يو څو کسان را ټول کړي وو ، ستا عيبونه يې ورته بيانول او ستا په متابعت يې ملامتول. هغو هم په خپله خطا اقرار وکړ او له ده څخه يې د ځانونو د خلاصولو چاره وغوښتله.

زمري ووېل :

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– عجیبه ده. برګی خو پرون ماسره و او ځان یې ډېر راته ښوی ښوی او نـژدې نژدې کاوه. دومره یې دا مکر پوخ کړی دی چې پرې پوه هم نه شوم. دی به نـو څـه وکړي په داسې حال کې چې دی زما یوه مړی ده.

– باداره! هوښیار باید د چا په ظاهر ونه غـولېږي او خپـل دښـمن وړوکـی ونـه ګڼي ځکه که برګی په خپله تا ته ضرر نشي رسولای نو کولای شي چـې پـه مکـر او حیله نور ځناور او وحشیان درپسې را وپاروي او ماته هغـه رښـتیني خبـر رسـوونکي دا هم وویل چې: نژدې ده چې خپـل مطلـب تـه ورسـېږي. هوښـیار بایـد د پېښـې لـه پېښېدونه مخکې ځان ورته تیار کړي چې ورباندې د هغه ماهي ټوکـه ونـه شـي چـې ضعیف او متردد وه.

نو زمري وویل: د ماهي کیسه څرنګه وه او څه پرې وشول؟

دمنه ځواب ورکړ چې د ماهي کیسه ډېره ګټوره او د اورېدلو کیسه ده ، هوښـیار د نورو له پېښو نه عبرت او پند اخلي:

په یوه ډنډ کې درې تنه ماهیان وو چې ډېر په ناز او نعمت یې ژوند کـاوه. یـوه ورځ دوه تنه ښکاریان په دې ډنډ تېرېدل نو یوه وویل:

دا څومره نېږدې ډنډ دی او ښه ماهیان په کې دي او موږ لا تراوسه تـرې خبـر هم نه یو او یو ماهي مو لا تر اوسه له دې ډنډ څخه نه دی نیولی.

بل وویل چې: راځه چې جال راوړو او چې څه په کې دي ټول ښکار کړو.

د دغو درېواړو ماهیانو عقل او تدبیر سره برابر نه وو. کله یـې چـې د ښـکاریانو خبرې واورېدلې نو یو چې پوه و ولاړ او د کانال له لارې لوی بحر ته ورننواته . دوهـم: د ښکاریانو خبره دروغ وګڼله او ځان سره یې وویـل چـې نـن خـو ښـکاریان ولاړل او سبا ته به د وخته راشي نو زه به هم په قراره د شپې ولاړ شم درېیم ماهي د ښـکاریانو په خبره هېڅ چرت خراب نه کړ، په آرام یې خپل خوراک او کار کاوه لکه چې هېڅ یـې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

نه وي اوربدلي. لږ وروسته ښکاريان راغلل ، جال يې راوړ. نو دوهم ماهي پوه شو چې کار خراب دی او لکه چې په هلاکت کې ولويد . ځان سره يې وويل چې هوښيار انسان بايد په ارامۍ او پوره ډاډ د ځان ژغورلو لار پيدا کړي او که وارخطا شو نو بيا هيڅ نه شي کولای او په بلا ککړيږي. نو کله چې ځان سره له دې فکر نه خلاص شو ځان يې مړ واچاوه او کله به پړمخ او کله به ستونی ستاغ شو. ښکاريانو وويل چې دا ماهي خو مړ دی ، يو ښکاري دا ماهي واخيسته او د ډنډ او بحر په منځ کې يې واچاوه او شا يې واړوله.

ماهي چې پوه شو چې اوس د ښکاري پام نه دی په ټوپونو شو او لوی بحر ته يې ځان ورورساوه. دريم ماهي په تردد کې شو کله به د ابو سرته ولاړ او کله به يې غوټه ووهله او ګومان يې کاوه چې جال به ورونه رسيږي چې اخر په جال کې ونښته او همدا يې مرګ و.

کله چې دا کيسه زمري واوربدله دمنه ته يې وويل چې: په خبره او مقصد دې پوه شوم خو زه برګي ته ډېر په تعجب کې يم چې څرنګه ماسره غدر او ټګي کوي او پر ما د حملې عزم لري سره ددې چې ما ورسره هيڅ بد نه دې کړي. څه يې چې غوښتي هغه يې کړي او منزله مې يې لوړه کړې ده؟!

نو دمنه ځواب ورکړ:

– دا څه د تعجب خبره نه ده ځکه چې برګی ډېر حقير او خسيس دی او د خسيس همدا کار وي چې رتبه او قدريې لوړ شي نو ځان ورته ډېر غټ ښکاري او که کوم اخلاص ښکاره کوي هغه هم له ډاره وي ، چې پوه شي چې په امن يم نو بيا هغه خپلې خسيسۍ او ټګۍ ته رجوع کوي نو برګي هم په همدې ډول تاسره خپل اخلاص ښکاره کاوه تر څو چې په خپل قدرت او زور پوه شو اوس درته پلمې جوړوي او غواړي چې تخت دې ونيسي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

زمري وويل چې: زما خو ډېر بد راغی او که امان مې نه وای ورکړی نو سره به مې شکولی وای او خپل او ستاسو خوراک به مې ګرځولی وای نو اوس به یې راوغواړم او د خپلې ټګۍ او غدر په حساب به یې پوه کړم او بیا به یې وشړم چې هر پلو ځي، ځي دې!!

دمنه ووېرېده که برګی را وغواړي او ددوي دواړو په منځ کې خبرې لاندې باندې شي نو حقیقت به ورته ښکاره شي او دبرګی برائت او بې ګناهي به ښکاره شي او په خپله به په غم ککړ شي ، بلا به ور باندې ولوېږي نو ویې ویل:

– زه درسره په دې رایه او فکر موافقه نه لرم. ځکه که ته یې راوغواړې نو ځان به درته تیار کړي یا به دې ووژني او که وتښتېده نو بیا به درته پلمې جوړوي او که له تا لیري وي ستا به وسه هم پرې نه کېږي. او هوښیار پاچاهان لکه تا خپل دښمنان په جزا رسوي چا چې ګناه اوجرم کړی دوي ته عذاب او جزا ورکوي او نه یې ښکاره کوي نو دا غوايي خو په پټه تا ته پلمې جوړې کړي دي، نو ته هم په پټه جزا ورکړه او مه یې ښکاره کوه او ناڅاپه یې ونیسه.

زمري وويل:

– هوښیارانو ویلي دي چې څوک چې چاته عذاب ورکوي او ګناه یې نه وي ښکاره او دلیل یې هم نه وي نو هغه ظالم او تیري کونکی دی او د ظلم پای په همده تمامېږي. زه څرنګه د برګي سره ټګي وکړم او په دلیل وربادې دا خپله ګناه ور وانه ړوم.؟

دمنه وويل: چې بې دلیله یې په جزا نه رسوې نو پام کوه او ځان ساته چې ژر به درته خبره ښکاره شي او د بد نیتۍ علامې او نخښې به په خپله په ده کې په خپلو سترګو وګورې. زمري وويل چې ښه چې د ده د بدنیتۍ نخښې مالومې دي نو پروا نشته. دا نخښې نو کومې دي.؟!

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

دمنه وویل: چې نخښې یې دادي چې راځي رنګ به یې الوتی وي اندامونـه بـه یې رېږدي او کینې ښۍ خواته به ګوري ښکرونه به داسې ښوروي لکه چې په چا یـې ورمنډي.

زمري وویل چې: دا خو پوره علامې دي نو زه به ورته هرکلی وکړم او ښـه بـه ورسره کوم تر څو چې دا علامې په کې وګورم نو بیا به هغـه څـه ورسـره وکـړم چـې ورسره وړ وي.

دمنه وکتل چې چل خو کار وکړ او د زمري زړه یې برګي ته وپړسـاوه نـو ویـې غوښتل چې برګي ته ورشي او د ده زړه زمري ته تناکې کړي. خو ډاربـده چـې بـې د زمري له اجازې ورشي نو ویې ویل: که اجازه راکوي زه به برګي ته ورشم او ورسره به څه قدر کښېنم شاید چې نوې خبرې ترې واورم ځکه چې هغه خو پر ما بـاوري دی او ډاډ راباندې لري نو کېدلای شي چې د زړه حال راته ووایي.

زمري اجازه ورکړه او ورته ویې ویل:

– ته خو په خپله ښه پوهېږې. امید کوم چې راځې د برګي ټول خبرونه درسـره وي چې جزا ورکړم.

دمنه برګي ته ورغی. برګي یې هرکلی او درنـاوی وکـړ او مېلمسـتا یـې ورتـه مخکې کښېښودله او ورته ویې ویل:

– ګرانه وروره چېرته وې؟ دا ډېره موده نه وې ډېر درپسې خپه وم، ستا عـادت خو دا و چې دومره به رانه نه لیرې کېدلې کومه ګناه خو به دې رانه نه وي لیدلی چـې ستا د خپګان موجب او سبب شوی وي؟

دمنه وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– نه برګیه له تانه به څوک څرنګه خپه شي ځکه چې ته مهربان او خوږ ملګری یې خوږه ژبه، پاک زړه لرې. له تانه تل دوستان خوښ وي. خو هغه څه پېښ شوي چې ما د هغه هیله او انتظار نه درلوده.

برګي وویل:

– څه درپېښ شوي؟ ما خبر کړه که کوم تکلیف او ربړ درته رسېدلی وی ځان خوبه درنه ځار کړم ووایه څه پېښ شوي دي؟

دمنه وویل:

– کاشکې چې پر ما بلا لوېدلی وای او هغه څه چې پېښ دي نه وای پېښ شوي خو اوس به څه وکړو؟ هوښیارانو ویلي دي: څوک چې د پاچاهانو سره تماس او ملګري لري هغه په امن نه پاتې کېږي او عزت او سلامتیا نه لري.

– دا ته څه وایې ای دمنه؟ داسې مالومېږي چې زموږ له عادل پاچا نه څه شوي دي؟ څه پېښ شوي؟ ژر کوه ما خبر کړه!

دمنه ځان غمجن او په غضب غوندې کړ ویې ژړل او بیا یې سر را پورته کړ او ویې ویل:

– زموږ په شان ضعیفان د غټانو په مخکې هېڅ حقوق نه لري. د پاچاهانو زړونه رنګ رنګ اوړي او را اوړي ته به ترې د ښې تمه کوي هغه به درته بده درواړوي. ماته یو رښتینی دوست وویل چې: ما له پاچانه واورېدل چې ملګرو ته یې وویل: «برګی خو، ښه غوښن او تیار شوی دی، او نور چندان څه په کار نه راځي نه ئې د فکر مزه شته او نه د رایې ځکه څه ښه فکرونه چې ده درلودل هغه ترې موږ زده کړل. نوره ښه دا ده چې په غوښو یې یوه مېلمستیا جوړه کړو، او خپل رعیتیان پرې ماړه کړو.» نو چې دا خبرې مې واورېدلې له دې جهته چې ما او تا سره د دوستۍ او

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

وروری لاس ورکړی دی راغلم چې اوس به نو څه کوو چې له دې تګــی او مکــر نــه ځان خلاص کړو.

برګی چې دا خبرې واورېدلی نو وډارېده او بې هیلې شو او ویې ویل:

– ګرانه ملګریه په دې کې موږ هم څه چاره لرو که نه؟ زه خو ډېر بې عقلــه وم چې پر زمري مې باور کاوه او د ده په کښېناســتلو خوښــېدلم. مــا بایــد دا خــوب پخــوا لیدلی وای ځکه چې زه خو د ده او د ده د ملګرو خوراک یم. او که د ده خوښه نــه وي چې ما وخوري نو ملګري خو یې را پسې ځان وژني او زما غوښو پســې مــړه دي. زه لا مخکې په دې پوهېدم چې اخر به مې څه وي ځکه چې ماله هغه کیسو او حکایاتو پند اخستی دی کومې چې ماته په خپله یادې دي. نو پرېږده چې پر مــا هــم د هغــه اوښ کانه وشي.

دمنه په فریاد او خواشینۍ سره ورته وویل چې د اوښ کیسه څرنګه ده ګونــدې ددې کیسې له اورېدلو نه د خلاصي لار پیدا کړلای شو.

برګي وویل: یو زمری و او کارغه، ګیدړ او لېوه یې تابیان و نــو ده بــه دوي تــه طعام ورکاوه او د هغوی به یې خدمت کاوه.

یوه ورځ یو اوښ له قافلې څخه وتښتېده او ځنګله ته ننواته چې ځان پټ کــړي د زمري په کاله ورپېښ شو. زمري یې ښه هرکلی وکړ او د کیسې پوښــتنه یــې تــرې وکړه اوښ وویل چې سوداګر راباندې ډېر مال بارکړی و او نژدې وه چــې ټــول قــوت مې له لاسه ورکړی وای نو چې فرصت مې بیا مونده ترې را وتښتېدم.

زمري ورته ډاډګېرنه ورکړه او ورته یې وویل چې نور بېغمه اوسه او دلته به موږ سره په ځنګل کې اوسې.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

یوه ورځ زمری ښکار ته ولاړ او د ده او د یو فیل په منځ کې ډېر سخت جنګ وشو، بېرته زخمي او ستړی ستومانه ځای ته راغی او ډېره موده د خوځېدو نه و او ښکار یې نه شو کولای.

نو کله چې لوږه پر ده او خدمتګارانو یې سخته شوه نو راټول یې کړل او ورته یې وویل: ولاړ شئ په ځنګله کې چېرته طعام را پیداکړئ که نه نو نژدې ده چې زه او تاسو له لوږې مړه شو.

لړ په ځنګل کې ولاړل او یو فکر یې وسنجاوه. بېرته راغلل زمري ته. نو کله چې زمري دوی ولیدل خوشاله شو او ګومان یې وکړ چې ګوندې کوم تیار ښکار یې راوړی دی. خو دوي وویل چې: څوک چې ښکار کوي نو هغه په ځان کې څه زور او قوت ګوري او موږ له لوږې خوزېدلای هم نه شو ښکار به څرنګه وکړو.

زمري وویل: نو څه به کوو؟

کارغه وویل:

– آمر سختۍ کولو ته څه اړه نه لري دغه دی اوښ تیار شته نو ولې به لوږه تېروو.

زمري چې دا خبره واورېده نو په قهر شو او ویې ویل چې:

– ای کارغه دا څه وایې؟ اوښ وخورو. او حال دا چې ما امان ورکړی او دده د سلامتۍ ضمانت مې کړی دی.

کارغه وویل:

–ته مه په قهرېږه: خلک وایي: یو له کوره جار دی او کور له وطنه او وطن له پاچانه. ته ضعیف شوی یې او ژوند دې په خطر کې دی. نو ته حق لرې چې مرګ له ځانه د اوښ په خوړلو دفع کړې. موږ به چل جوړ کړو او حیله به وکړو چې ته د ټګۍ کولو له ګناه نه هم خلاص شې.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– زمري چې دا خبره واورېدله چپ شو او خبرې يې نه کولې نو کارغه پوه شـو چې زمری زما په دې رايې راضي دی.

کارغه، لېوه، ګيدړ او اوښ زمري ته را ټول شول. او دده د روغتيـا پوښـتنه يـې کوله. کارغه وويل:

– زه ګورم چې لوږه درباندې سخته ده او زه ستا له پاره ژوند کوم نو مـا وخـوره او خپله لوږه ليرې کړه.

ګيدړ وويل:

– په تا کې څه دي؟ خو بڼکې او هډوکي يې او څه فايده په تا کې نشته پـه مـا کې له تا څخه غوښه ډېره ده ما دې وخوري!

لېوه وويل:

– ستا غوښه مرداره ده زه له تا نه پاک يم او غوښه او وازده را کې ډېـره ده مـا دې وخوري.

ګيدړ وويل:

– طبيبانو ويلي دي چې د لېوه غوښه سړی وخوري لېونی کوي يې نو سـتا پـه خوړلو کې خير نشته.

په دې وخت کې اوښ فکر وکړ چې که زه ورته ځان وړاندې کړم نـو دوی بـه لکه د ځان څخه يې چې دفاع وکړه له ماڅخه به هم دفاع وکـړي او زمـری بـه رانـه خوشاله شي نو ويې ويل: نه ، نه زه له تاسو ټولو نه ښه يم او غوښه مې هر مـرض تـه دوا ده. ما دې وخوري.

نو ټولو نارې کړې. رښتياده رښتيا ده! پرې ورټوپ يې کړ او څيرې يې کړ.

له دې کيسې څخه وروسته برګي وويل:

– اوس په حقيقت پوه شوم چې اوس مې نو له زمري نه خلاصېدل نشته؟

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

دمنه ځواب ورکړ: نو اوس څه غواړې چې وکړې.

برګي وويل:

– څه چې خدای پېښه کړې وي هغه به وي خو نه غواړم چې داسې په اسانه ځان په لاس ورکړم. جنګ او جدل ته هم تیار یم، نور چې څه کېږي هغه به کېږي.

دمنه وويل:

– زما خو داسې خوښه نه ده او په دې رایې درسره زه موافقه نه کوم. ته باید له صبر او حوصلې نه کار واخلې. هوښیارانو ویلي دي انسان چې د سختیو سره په تندی مقابله کوي نو عقل یې الوزي او کار یې خرابېږي. او که په صبر او آرامی ورسره مقابله وکړي نو بریالی کېږي، نو ښه داده چې ته صبر وکړې تر څو چې شر د زمري په سترګو کې وګورې نو بیا به په پوره مېړانه له خپله ځانه دفاع کوی.

برګي وويل:

– زه به نو څرنګه پوه شم چې د زمري سترګې راته سرې دي؟

دمنه وويل:

– چې ورغلې او مخکې پښې یې درولې وې او داړې یې چینګې وې او سترګې یې سرې وې نو پوه شه چې په زړه کې یې درته ورانه ده.

برګي وويل:

– ښه دا خو پوره نخښې دي.

نو کله یې چې زمری غوایي ته وپاراوه او غوایي زمري ته نو خپل ورور کلیله ته ورغی او په ټوله کیسه یې په ټکي په ټکي خبر کړ.

کلیله او دمنه دواړه ورغلل او د زمري په دروازه کې ودرېدل چې وګوري چې اوس به څه کېږي او د زمري او غوایي په منځ کې به څه پېښېږي:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

لږ درنګ وروسته غوایی راغی او زمری هغسې ناست و لکه څرنګه چې دمنه ویلي وو نو په زړه کې یې وویل چې: څوک چې پاچاته ځان ورنږدې کوي او ورسره ملګري کوي داسی دی لکه یو سړی چې د مارانو سره په یوه کور کې اوسېږي . نه په خپل ژوند باور لري او نه په دې چې ګوندې ماران به ورباندې راونه پاریږي شپه ورځ په همدې فکر وي. نو رنګ یې واوښته، اندامونه یې ورپېدل او جسم یې سره وخوځېده.

کله چې زمري غوایي په هماغه حال ولیده چې دمنه ویلي و نو ګومان یې وکړ چې لکه چې راسره جنګ کوي نو سم د واره یې یو په بل ورټوپ کړل او بې له کوم فکر او صبر نه یې سره په جنګ پېل وکړ زمري غوایي په څپېړو او خپړو واهه او غوایي به په خپلو ښکرونو سوغاوه له دواړو نه وینې وبهېدلې زمری په زګېرویو شو او غوایي په رمباړو.

نو کله چې کلیله زمری په داسې سختئ او ربړ کې ولیده دمنه ته یې وویل:

– خوار شې ټګه، ناپوهه، او خاینه! تا خو ماسره وعده کړې وه چې یوازې غوایي وژنم او زمري ته ضرر نه رسوم تازه وغولولم او ټګي دې راسره وکړه تا ماسره هغه څه وکړل لکه شادیانو چې د هغه مرغه سره وکړل چې دوي ته یې نصیحت کاوه:

یوه شپه ډېر ساړه شول، نو شادیان د اور په لټولو پسې ووتل چې وربا‌ندې تاوده شي. یو سور مچ یې ولیده چې د اور د سپرغۍ غوندې ښکارېده پرې ورټوپ یې کړ او را و یې نیوه. لرګي یې وربا‌ندې کېښودل او په پوکولو یې پیل وکړ چې اور بل شي. ښه سترې شول او اور بل نه شو نو یو مرغه و چې دوي یې په دې کار ولیدل د نصیحت په توګه یې ورته وویل: دا خو یو الوتونکی حیوان دی اور نه دی په ده اور نه بلېږي خوشې خواري مه کوئ او ځان مه سترې کوئ.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

خو دوئ د ده نصیحتونه وانه ورېدل او همداسې یې اور پــو کــاوه. مرغــه ورتــه نژدې شو او ورته یې وویل: چې دا اور نه دې خوشې خوارې مه کــوئ، نــو شــادي تــه قهر ورغی ورټوپ یې کړ ، را ویې نیوه او په ځمکه یې وواهه. دستي مړ شــو. ســتا پــه ګناه او خیانت چې زمري سره دې وکړ زه به هم په غم ککړ شم نو ښه دا ده چې نــور درسره ونه اوسېږم تر څو چې هغه کانه راباندې ونه شي چې په یــو ســاده او بــې پــروا ملګري د بل چلي او ټګمار ملګري له لاسه وشوله.

دمنه وویل: ددوي په منځ کې څه پېښ شول؟

کلیله وویل: ساده او ټګمار ملګري سره په تجارت کې شریک شول او سفر تــه ولاړل په لاره تلل چې ساده ملګري د زرو روپو بکس بیا موند، را پورته یې کړ او پــټ یې کړ خو مکار او ټګمار ورباندې پوه شو او ورته یې وویل:

– زموږ شرط خو دا و چې هره ګټه به نیموو او دا بکس هم په ګټه کــې شــمېر دی.

ساده په دې خبره راضي شو او بېرته راوګرځېدل، په وېــش یــې پیــل وکــړ نــو ټګمار وویل:

– راځه پرېږده ویش یې څه کوو، راځه چې لږې لږې روپۍ ترې واخلو نورې به ددغې ونې بېخ ته ښخې کړو او چې کله مو ورته اړه پېښېدله لږې لږې به ترې اخلو.

ساده ورسره ومنله ، لږې لږې روپۍ یې سره واخیستلې ، بکس یــې ونــې ســره ښخ کړ او ځای یې نخښه کړ. خپل ښار ته راغلل.

د شپې مکار راغی، بکس یې را ووېست، کور ته یې راوړ او هېڅ یې هلته پــرې نه ښودل.

څو ورځې وروسته ساده ملګري ته اړه پېښه شوه نو ملګري ته ورغی چې لــږې لږې روپۍ بیا له خپلې خزانې څخه راوباسي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

چې هغه ځای ته ورسېدل مکار د ځای په سپړلو پیل وکړ. دا ځای سپړي او هغه ځای سپړي خو هېڅ نه مومي. تسکوره یې و غورځوله، په جامو څیرلو یې پیل وکړ، خپل مخ یې واهه، وېښته یې شکول، چېغې یې وهلې:

– خزانه. بکس روپۍ. مال مې ورک شو! آه! . ای ټګماره، ای خاینه، خزانه دې را نه غلا کړله.

ساده چې دا کار ولید په قسمونو یې پیل وکړ:

– ما نه ده غلا کړې، نه مې لېدلې او نه تر اوسه پورې دلته راغلی یم.

خو مکار ټګمار د ده خبره و نه منله، ویې ویل:

– له موږ سره هیڅوک هم نه وو، بل چا لیدلي هم نه یو نو پرته له تا بل چا دا کار نه دی کړی.

* * *

مکار قاضي ته ولاړ، شکایت یې ورته وکړ. له قاضي څخه یې وغوښتل چې ساده دې ورته خپل مال بېرته ورکاندي. قاضي چې له ساده نه پوښتنه وکړه هغه قسم وکړ چې ما نه دی اخیستی او ما غلا نه ده کړې نو قاضي مکار ته وویل:

– شاهدان لرې؟

مکار ځواب ورکړ:

– هو! هغه ونه چې موږ ورسره مال ښخ کړی و پرده شاهدي بولي.

قاضي حیران شو چې ونه څرنګه شاهدي وایي او دوي ته یې وویل چې راځئ چې هغه ونې ته ورشو.

مکار خپل پلار ته ویلي و چې د ونې په لښتو کې ځان پټ کړي چې څوک یې ونه ګوري نو کله چې قاضي او ورسره کسان ونې ته راغلل له ونې څخه یې پوښتنه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

وکړه او وویې ویل: ای امینې او رښتینې ونې، هغه دې لیدلی دی چې هغه مال چې تاسره ښخ شوی و، وړی یې دی.

نو د مکار پلار ځواب ورکړ هو قاضي صاحب. ساده یوه شپه راغی او مال یې له دې ځای څخه واخیسته او کورته یې یووړ.

نو قاضي ورسره په ښکاره دا خبره ومنله او ویې ویل:

– دا خو عجیبه ونه ده ، که نوره په همدې ځای پاتې شي نو خلک به یې د خدای په ځای عبادت کوي نو ښه دا ده چې خلک له دې ګناه څخه وژغورل شي. باید دا ونه وسوځول شي چې خلک ورباندې ګمراه نه شي. ونې ته یې اور ورواچاوه.

د مکار پلار په ونه کې چیغې کړلې:

– ما وژغورئ چې وسوم! زه د مکار پلار یم او اقرار کوم چې بکس همده غلا کړی دی.

نو قاضي پلار او زوی ښه ووهل او پر مکار یې حکم وکړ چې ورشه مال راوړه او ساده ته یې وسپاره.

بیا کلیله وویل: دا کیسه مې درته د دې له پاره وکړه چې ته پوه شې چې غدر او ټګي په خپله ټګمار او غدار ته ورګرځي او ضرر یې همده ته وراوړي.

نور نو سر له نن څخه تا سره په اوسېدلو کې فایده نشته.

دوی چې له خبرو څخه خلاصېدل نو زمری د غوایي له وژلو څخه خلاص شوی و. دمنه کلیله ته جواب ورنکړ او په منډه زمري ته ورغی او ویې ویل:

– پر دښمن بریالیتوب دې مبارک شه ښه ده چې بریالی شوې.

خو زمري د دې په ځای چې خوښي ښکاره کړي ډېر خپه و او ویې ویل:

– زه خو د برګي په وژلو ډېر خپه یم ، د ده د پوهې او اخلاص او مینې تاوان مې وکړ، او په رعیت کې بل څوک نشته چې د ده ځای ونیسي. دا هم کېدلای شي

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

چې په ناحقه مې وژلی وي او ظلم به مې وربانـدې کـړی وي او چابـه ورپـورې دروغ تړلي وي.

دابشلیم پاچا بیدپای فیلسوف ته وویل:

رښتیا چې درواغجن، چلي، ټګمار کولای شي چې دوستان سره جلا کـړي، نـو بیا دمنه ته د زمري قرب حاصل شو او په خپل مطلب بریالی شو؟

بیدپای فیلسوف ځواب ورکړ: کله چې زمری د برګي له وژلو نه خـلاص شـو او قهر یې غلی شو نو هغه د خوښۍ ورځې وریادې شولې چې د برګي سره یې تېرولـې او د برګي اخلاص، عقل او لوی لوی خدمتونه وریاد شول ډېر غمجن شو او له ځان سـره یې وویل: د برګي په وژلو کې مې تادي وکړه داسې کوم دلیل هم نه و چې د ده ګنـاه یې ثابته کړې وای او پرته له دمنه څخه مې د ده په باره کې له بل چا نـه هـم کومـه خبره نه وه اورېدلې چې دده په عیب او خیانت یې دلالت کړی وای. دمنه بـه ګونـدې راته رښتیا ویلي وي؟

په دې ډول زمري د برګي په بېلتانه کې په غم ورځې شپې تېرولې تر دې چـې خوراک او څښاک نه یې هم بد راتلل. جسم یې خوار شـو او رنـګ یـې والـوت. خپلـو خپلوانو او دوستانو سره په ډېره نرمه چلېده.

له برګي څخه پرته کوم هوښیار او عقلمند دوست چـې یـې درلـوده هغـه یـو پړانګ و. یواځې همدا پړانګ و چې ده ته ورتلای شو او دده د تسلۍ له پاره به یـې ده ته کیسې او حکایات ویل چې زړه یې له زاړه ملګري برګي څخه صبر شي.

یوه شپه پړانګ او زمری تر ډېره بې خوبه ناست و ، شپه نیمې ته نـږدې شـوله نو پړانګ له زمري څخه اجازه واخیستله او ولاړ.

پړانګ خپل کور ته پر هغې لارې ته چې د کلیله او دمنه په کاله تېرېده.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

له کلیله څخه یې واورېدل چې دمنه یې ملامتاوه او ورته یې ویل: وروره ما خو درته ډېر نصیحت وکړ چې مه کوه او دا د زمري او غوایي په منځ کې مه ورلوېږه او دا دوستي یې مه ورانوه خو زما خبره دې ونه منله.

اوس زمری د برګي په مرګ کې په خپله غلطۍ او خطا پوه شوی دی او ارومرو هغه ورځ راتلونکې ده چې ستا هغه فکرونه او چلونه، ټګۍ برګی به په کې ځرګندېږي چې تا پرې زمری د خپل ګران ملګري له ناستې ولاړې او خېرخواهۍ څخه بې برخې کړی دی. په دې وخت کې به در څخه د برګي پوره کسات او انتقام واخلي او د خپل رعیت په مخکې به دې ښه وشرموي. ځکه چې ته ډېر دروغجن ټګمار او نمام یې. که زمری دې ووژني ټول به دې په مرګ خوښ او خوشاله شي. او که دې مړ نه کړي نو ټول رعیت خو به درته په سپکو سترګو ګوري. خپل دوستان او خپلوان به در څخه تښتي او ژوند به دې ډېر په شرم او ننګ تېرېږي. خو ډېر په دې وېرېږم چې که خبر شي چې زه هم له تا سره ناسته ولاړه لرم نو ستا مصیبت به ماته هم ورسېږي او په عذاب او درد به درسره ککړ شم. له همدې وخته زما او ستا سره نور بس دی ، کور دې نور ستاوي زه به یو بل ځای ځان ته پیدا کړم چې څو شپې په کې تېرې کړم او له هغه مصائبو او ربړونو څخه ځان وژغورم چې در باندې راروان دي.

د کلیله او دمنه دا خبرې ټولې پړانګ واورېدلې او د برګي قصه یې تر پایه تر غوږه کړله پوه شو چې برګی په ظلم او د دمنه په مکارۍ او خیانت وژل شوی دی.

پړانګ کورته ولاړ نه شو او برابر د زمري د مور کورته راغی، اجازه یې وغوښتنله او ننواته. د زمري مورته پړانګ سلام ورواچاوه او ورته یې وویل:

– محترمې بادارې عذر غواړم چې د شپې په دې ناوخته وخت درته راغلم چې نه دا د ملاقات وخت دی او نه د اجازې غوښتلو. خو که یو لوی خطري کار نه وای

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

پېښ شوی نو په دې وخت درته نه راتللم. دا راته ښه ښکاره شوه چې په مناسب وخت دې ورباندې خبره کړم.

د زمري مور وویل:

– زما د کور دروازه خو زما اولاد ته تل بېرته ده اوستا اخلاص چې پاچا سره یې لرې او درته ګران دی د دې باعث ګرځي چې هر وخت راشې شپه وي او که ورځ. اوس هم پوهېږم چې د داسې کار په باره کې راغلی یې چې پاچا پورې اړه لري. خبره همداسې ده کنه، اې پړانګه؟

– ګرانې مورې لکه څرنګه چې وایې همداسې ده. ته خو ګورې چې د پاچا حال څومره خراب او بد دی. د برګي له مرګه وروسته یې ښځي صحت ګډود دی او ورپسې ډېر غمجن دی. اوس نو زه په هغو ټولو خبرو او مکاریو خبر شوم چې د برګي د مرګ او د پاچا د خوابدۍ سبب شوې. برګی مظلوم وژل شوی دی. که پاچا په دې حقیقت پوه شي او له چا څخه چې د برګي د مرګ سبب شوی انتقام واخلي، نو د غم ټول اسباب به ورڅخه لیرې شي او خوښ به شي، بېرته به خوښ اود نېکمرغه ژوند خاوند شي.

د زمري مور چې دا خبرې واورېدلې ډېره خوشاله شوله او ویې ویل:

– ای پړانګه، induced وایه څه خبره ده . ما خبره کړه! پاچا به نو بېرته د پخواني ژوند خاوند شي؟ کاشکي داسې وشي!

پړانګ وویل:

– هو مورې! هیله کوم چې بېرته پاچا د ښه ژوند او خوښۍ څښتن شي. خو هیله کوم چې څه چې مانه اورې باید زما او ستا په منځ کې وي او هېڅوک درنه خبر نه شي او ته په یو چل پاچا په دې خبر کړه او زما نوم مه اخله.

د زمري مور وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– ډاډه اوسه، څه چې دي زما او ستا په منځ کې دي تر دې چې پاچا بــه هــم را څخه خبر نشي. او زه د پاچا په شرف او د نورو ځيروونکو په شــرف قســم خــورم چــې هېڅوک به خبر نه کړم.

پړانګ هغه ټوله کيسه چې له کليله او د دمنه څخه يې اورېدلې وه د زمري مور ته ټکي په ټکي وويله. کله يې چې دا کيسه واورېدله نو حيرانه او هکه پکه پاتې شوله او ويې ويل:

– دمنه! هغه دمنه چې خوار زار او ذليل به د پاچا په دروازو کې پروت و او ټولــو به ورته په سپکه سترګه کتل پاچا ته ځان رانژدې کړ تر دې چې د ده په لوړه مرتبــه د رعيت لويانو حسد کاوه او ځان پورې به شرمېدل. دمنه دا پلمې جوړې کړلې او د پاچــا د بدمرغۍ سبب شو . د ده او د ده د ګران دوست په منځ کې د دښمنۍ پېداکولو باعــث شو. ارمان دی ټګۍ او خيانته! او ارمان دی د درواغو چلونو!

پړانګ اجازه واخيستله او خپل کور ته ولاړ. د زمري مور په کور کې پاتې شــوله تر سبا پورې اوښتله را اوښتله سترګې يې نه پټېدلې تر څو چې سبا شــو نــو زمــري تــه ورغلله چې ګوري په غم کې ډوب ناست دی او چرت وهي نو ورته يې وويل:

– تر اوسه لا په غم کې يې؟

زمري وويل:

– هو مورې څه وکړم، ګران او پوه ملګری مې له لاسه ووتــه او ګنــاه او غــدر مې ثبوت ته ونه رساوه او ومې واژه.

دې وويل:

– زويه په خپل ځان دې په خپله شاهدي وويله او په خپله ګناه او ګناه تــه پــه سزا کې پر تادۍ دې اقرار وکړ. ډېره رښتينې شاهدې پــر خپــل ځــان شــاهدي ده نــو ګوره اوس د ځان سره څه ډول حساب کوی. که د راز ښــکاره کــول لويــه ګنــاه او بــد

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

اخلاقي نه وای نو چې زه پرې پوهېږم په هغې به مې ته هم خبر کړی وای چې پوه شوی وای چې تا د برګي په حق کې ډېر لوی ظلم او سخت زړي کړی ده.

زمري وویل:

– په هر وخت کې خو سِر ښکاره کول بد نه دي. که د راز پټول د مظلوم حق پټوي او د مجرم سره په ظلم او جرم کې کومک کوي نو دا ډول راز ساتل بد او نا روا دي او خپرول یې واجب دي. او ته خو پوهېږې مورې چې زه د برګي د مرګ په سبب کې شکمن یم، نو تاته چې حقیقت مالوم دی باید ما وربادې خبر کړې تر څو چې ګناهکار په جزا ورسوم، چې د خپلې تګی او غدر خوند وګوري او د خپل مطلب په کامیابۍ خوشاله پاتې نه شي.

د زمري مور خپل زوی په هر څه چې له پړانګ څخه یې اورېدلي وو خبر کړ خو د ده نوم یې ورته ونه ښوده او په دې یې هم خبر نه کړ چې څرنګه دا پوه شوه او څرنګه یې دا خبرې اورېدلي دي. ورته یې وویل:

– زه د سِر او راز ښکاره کوونکی په ګناه او عذاب ناپوهه نه یم. خو زه پوهېږم چې ستا او ستا د رعیت صلاح په لاس نه راځي تر څو چې په راز خبر نه شې. نو ته مې ورباندې خبر کړې.

زمري خپل لښکریان او سړي را ټول کړل. محافظ او پیره دار ته یې وویل چې دمنه مجلس ته راوغواړي. کله چې دمنه راغی ډېر خلک او د پاچا ډېر غم یې ولیده نو یو ولاړ نفر ته یې وکتل او ویې ویل:

– پاچا ته څه رسېدلي دي؟ او ولې پاچا خپه دی.

د زمري مور وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– هغه څوک پاچا خپه کوي چې ستا یوه ګړۍ ژوند غواړي. تر څو چې تـه ونـه وژل شې او غوښه دې د بدترینو مرغانو او ځناورو خوراک نه شي د پاچا غمونه بـه تـل وي او ولاړ به نه شي.

د ناستو خلکو مخ ته دمنه وکتل او ویې ویل:

– هوښیارانو رښتیا ویلي دي: هغه څوک چې د شر له پیښېـدلو نـه ډار کـوي او زیار باسي چې ځان ترې وژغوري کله کله له نورو نه ده ته شر ډېـر نـژدې وي. دا دی ما غوښتل چې پاچا سلامت او په امن وي او د ده په خدمت کې مې اخـلاص وکـړ او غوښتل مې چې ځان ته ګټه او خیر واړوم خو په هغه کې ولوېدلم چې ترې تېښـتېدلم . ما ځان ته خیر غوښته هغه په شر واوښتلم.

بیا یې د زمري مورته وکتل او ورته یې وویل:

– ای باداریې، که د یوې سا په ځای مې زر سـاګانې وي خـو چـې پاچـا پـرې خوشالېږي او غمونه یې پرې لیرې کېږي زه به یې ترې ځار کړم او د یـو تشـکر تمـه قدر به هم ترې ونه کړم. زه ځان نه ساتم او له مرګ څخه نـه تښـتم، ځکـه چـې لـه مرګ څخه څوک نه شي تښتېدلای خو زه نه غواړم چې د داسې ګناه پـه سـبب چـې دلیل او برهان پرې نه وي قایم شوی زمری پر ما حکـم وکـړي. د دې لـه پـاره چـې رعیت یې بیا په ظلم او قساوت تورن نه کړي.

یوه لښکري وویل:

– دمنه دا خبره ددې له پاره نه کوي چې ګوندې د پاچا سره مینه لري بلکه پـه دې خبر ه ځان خلاصول غواړي.

نو دمنه ده ته وکتل او په مسخره یې ورته وویل:

– څه خوار شې، تا ته خو سکوت او چوپوالی ښـه و، خـو خبـرې دې وکـړې او خپل جهل او ناپوهي دې خلکو ته وښودله، نه فکر لـرې او نـه رایـه. ځـان سـاتل نـو

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

ګوندې عیب دی؟ چې ځان سړی ونه ساتي نو څه به ساتي؟ په چا کې چې د ځان لـه پاره خیر نه وي نورو ته هم په کې خیر نه وي او تا په دې خبره چې زه یې د ځـان لـه پاره وایم، په دې برهان او دلیل راوړ چې ته د خپل ځان دښمن یـې. او څـوک چـې د ځان دښمن وي هغه د ټولو خلکو دښمن دی، نه د خلکو سره مینه لري او نـه دخلکـو په خیر او ښه راځي. ته په دې فکر د دې وړ نه یې چې د چارپایانو په ډله کې ودرېږې نو څرنګه زړه کوې او پاچا ته ځان نژدې کول غواړې؟

خو د زمري مور د ده په خبرو ونه غولېدله، دمنه ته یې وکتل او ویې ویل:

– درته هکه پکه شوم ای چلي او دروغجنه! څرنګه خبرې ته رنـګ ورکـوی او دروغ رښتیا او باطل حق ښکاره کوې، او هغه څوک چې تاته رښتیا خبرې کوي ته پـه دومره بده او نا وړه لهجه ځواب ورکوې او خبره یې ردوې په داسې حال کې چـې تـه درواغجن او هغه ریښتینی دی.

دمنه ځواب ورکړ:

– زه درواغجن او چلي نه یم، خو ته راته پـه یـوه سـترګه ګـورې چـې هغـه د دښمنۍ او کینې سترګه ده نو ځکه زما هر ښه تا ته بد ښکاري او هر رښـتیا مـې درتـه درواغ. وفا او اخلاص مې درته مکر او ټګي برېښي. نه چل لرم او نه ګناه. څرنګه چـې د خدایؐ خوښه وي هغه به راته پېښېږي که خدایؐ چاته بده مقـرره کـړي څـوک ترې ځان نشي خلاصولای.

د زمري مور ناستو خلکو ته مخ ورواړاوه او ویې ویل:

– زامنو ګورئ څرنګه دا مجرم او بـدبخت غـواړي چـې ځـان پـاک را وښـيي، لازمه ده چې تاسو د خبرې بیخ ولټوئ او دده پټ اعمال را برسېره کړئ تـر څـو چـې ژبه یې ګونګه او درواغ یې بند شي.

دا خبره یې وکړه او په غضب یې مجلس پرېښود ، کور ته ولاړله.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

پاچا قاضي راوغوښته او ورته يې امر وکړ چې د دمنه د محاکمې لپاره مجلس داير کړي. لښکريانو ته يې وويل چې ځئ دمنه په بندي خانه کې واچوئ تر څو چې محاکمه يې تېره شي.

لښکريانو يې په ورمېږ کې غټ غټ زنځيرونه ور واچول او تر بنديخانې پورې يې راښکوده.

کله چې شپه نيمه شوله، نو کليله پوه شو چې دمنه په بندي خانه کې دی. په پټه ورته راغی، کله يې چې په زنځيرونو کې بند په تنگ ځای کې وليده نو ورته يې وويل:

– زه خو له دغې ورځې څخه وېرېدلم، ډېر نصيحت مې درته وکړ خو تا وانه ورېده او له خپل کبر او غرور څخه وانه وښتلې تر څو چې په دې غم ککړ شولې. پوهانو رښتيا ويلي دي: چلي او محتال پخوا له وخته مري ځکه چې په خپلو چلونو او ټکيو ځانته د مرگ مخ را اړوي.

دمنه ځواب ورکړ:

– کليله، څه چې تا ويل هغه ټول رښتيا وو خو له بده مرغه ماونه منل اوس به د مخالفت او نه منلې دا خوږې مېوې خورم. پوهانو ويلي دي چې په خپله دې ځان په غم ولاړه نو بيا ورته ځان ټينگ کړه او مه خپه کېږه. ځکه چې د خپله لاسه به دې وي.

نو کليه وژړل او ويې ويل:

– زما اوس درباندې زړه نه خوږېږي ځکه چې مادرته خدای کړي ويلي و او که دا نه وای نو اوس به درباندې خپه او غمجن وم.

نور يې پرېښود او خپل کور ته ولاړ.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

دمنه سره په محبس کې يو ذکي او هوښيار چيتا و چې ځای يې کليله او دمنه ته نژدې و. دوی دواړه يې ليدل او د دوي خبرې يې اورېدلې خو دوي دی نه ليده. نو چيتا هر څه چې دوی دواړو سره وويل ټول ټکي په ټکي واورېدل، پوه شو چې دمنه خو په خپله ګناه مقر دی. څه يې چې اورېدلي و ټول يې په زړه کې د شاهدۍ ادا کولو له پاره وساتل.

سبا دوخته د زمري مور خپل زوی ته ورغله او ورته يې وويل:

– ښه داده چې د دمنه په محاکمه کې تادي وکړې چې ګناهکار په خپله جزا ورسېږي او بېګناه ته خپل حق وسپارل شي. نو د دمنه په محاکمه تادي کوه.

کله چې زمري د مور خبره واورېدله نو پړانګ يې راوباله – چې د قضا او حکم متولي همدې و– ورڅخه يې وغوښتل چې د دمنه د محاکمې مجلس جوړ کړي او لښکريان او رعيت راوغواړي چې که له دمنه څخه يې څه ليدلي وي شاهدي پرې ولولي.

پړانګ وويل:

– ستا امر مو منلی دی.

مجلس يې جوړ کړ ، ډنډورچي رعيت مجلس ته راوغوښته. کله چې د جلسې ميدان له خلکو ډک شو نو دمنه را حاضر کړل شو او پړانګ وويل:

– ورونو، پاچا دمنه د برګي د وژلو د پلمې جوړولو په ګناه تهمتي او تورن کړی دی او د برګي په وژلو ډېر خپه او غمجن دی خو نه غواړي چې پر دمنه ظلم وکړي. نو څوک چې له حقيقت څخه خبر وي ودې وايي او حقيقت دې نه پټوي.

دمنه دوي ته وکتل او ورته يې وويل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– ووایئ او څه مه پټوئ او پوه شئ چې ما سره د هرې خبرې ځواب او رد شته. څوک چې څه ووايي او ورباندې خبر نه وي، په هغه څه به واوړي چې هغه جاهل طبيب پرې اوښتی و.

خلکو ورته وويل په څه اوښتی و؟

ده وويل:

– د يو پاچا لور ناروغه شوله نو يو بې عقله سړی راغی او ويې ويل چې زه طبيب يم او د پاچا له درملتون څخه يې هغه دوا راوو‌ېستله چې په حقيقت يې هيڅ پوه نه و چې څه شی دی. نجلۍ ته يې ورکړه. کله چې نجلۍ دوا وڅښله دستي مړه شوه.

چې پاچا دا حال وليده نو له همدې دواڅخه يې په ده باندې يو کاسه دوا وڅښله او دې هم مړ شو.

په حاضرينو کې د خوګانو مشر و چې د زمري دوست او ورته نژدې و. د خوګانو مشر وويل:

– ښاغلو، پوهان د سړي حقيقت له هغو علامو څخه مالوموي چې د ده له مخ څخه ښکاري او د دې بدبخت دمنه په مخ کې ډېرې تخښې دي چې د ده په مکر، ټګۍ او خيانت دلالت کوي او پرده د حکم له پاره همدا علامې بس دي.

پړانګ وويل:

– رښتيا ده، د خوګانو مشره، چې د صورتو او اشکالو په پېژندنه ښه پوهېږې، او ستا په څېر په دې کار کې بل څوک مهارت نه لري تا د دمنه په مخکې څه علامې ليدلې دي؟

د خوګانو مشر وويل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– پوهان وایي چې د چا چې چپه سترګه له ښې سترګې نه وړه وي او پوزه یې ښې طرف ته کږه وي هغه بدبخت خبیث ، مکار او ټګمار وي. او تاسو په خپله دا صفتونه هغه دي په دمنه کې وګورئ.

دمنه ورته وکتل او ورته یې وویل:

– ناپوهه، جاهله. ستا په حال تعجب کوم. ته ما په دې صفاتو ستایې او حال دا چې ناولی، بدرنګ، ګوډ، غټ خېټی او چاود شونډی یې! او که ستا غونډې خلک دباغي او جاروکښي وکړي هم پرې ډېر دي، خو ته له خپلې بې عقلۍ او غرور څخه د پاچا مجلس ته راځې او مړۍ یې خورې. که پاچا دې په ناولتوب خبر شي له مجلسه به دې وشړي او خپل نژدیکت به دربانديې حرام کړي. که زه خبیث او مکار وای، لکه ته چې وایې، نو ما به هم پاچا ستا په دغو ناولو صفاتو خبر کړی وای. خو نه، زه پاک او سپېڅلی یم، نو ما زمري ته ستا هغه څه ونه ویل چې له تا څخه د ده د خوابدۍ باعث شي.

کله چې د خوګانو مشر دا سخته خبره ونغوړله، زړه یې مات شو ، خجل شو، وشرمېده او د جلسې له ډګر نه وواته.

دا ورځ تېره شوه، مجلس پورته شو او دمنه بېرته محبس ته وروستل شو.

په مجلس کې د زمري یو دوست ګیدړ و . دایې په دې مکلف کړی و چې د مجلس ورځني جریانات به ورته په ریښتیا او امانت سره راوړي. نو کله چې یې د دمنه او د خوګانو د مشر په سوال او ځواب خبر کړ نو خوا یې د خوګانو له مشر څخه بده شوله او امر یې وکړ چې بیا دې ما ته نه راځي.

د پاچا د حضور له کسانو څخه یو ګیدړ چې روزبه نومېده دمنه ته محبس ته پټ ورغی او خبر یې کړ چې: کلیله خو ستا له غمه مریض شو او بیا پسې مړ شو. نو دمنه ډېر سخت وژړل او ویې ویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– زما نور په دنیا کې کوم په زړه پورې شی نه دی پاتې چې زه د هغه لـه پـاره خپل ژوند وغواړم. یو ورور مې و هغه هم مړ شو، نو اوس دې مرګ راځي چې پـه هـر وخت کې يې خوښه وي.

بیا یې روزبه ته وکتل او ورته یې وویل:

– څه ښه ده چې ستا غوندې مهربانه او کریم ورور خو لرم. که هغه مړ شو ښـه دی ته خو یې. بیا یې وویل: زموږ چې څه مال دی موږ را ټول کړی و ، زموږ د کاله په یو طرف کې ښخ دی، ورشه هغه مال ماته راوړه.

کله چې روزبه دا مال ورته راوړ نو دمنه دا مال ده ته وروړاندې کړ او ورتـه یـې وویل:

– دا مال واخله او خپلې چړچې پرې کوه . زه له تا څخه یو شی غـواړم او هغـه دادی چې ته د زمري مجلس ته تل ورځه، او څه چې د ده او مور په منځ کې یـې زمـا په خصوص کې پېښېږي ما ورباندې خبروه.

روزبه دمنه سره دا خبره ومنله ، مال یې خپـل کورتـه یـوړاو سـبا تـه د زمـري مجلس ته ورغی.

کله چې د زمري مور راغله او زمري جلسه جوړه کړه نو مور ته یې وویل:

– وېرېږم چې دمنه به مظلوم وي او ګومان کوم چې دی به په دې ګناه کې نه وي.

مور یې په غضب شوله او چیغه یې کړله، ویې ویل:

– دمنه په خپل مکـر نـژدې ده چـې عقـل دې وران کانـدي، او پاچـاهي دې ویجاړه کړي!

نو زمری یې پرېښوده او ولاړه.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

زمري امر وکړ ، مجلس جوړ شو، شاهدان راغلل او دمنه راوستل شو او قاضي دمنه ته وویل: ای دمنه! خبره خو پټه نه پاتې کیږي خو موږ تاته فرصت درکوو چې توبه وکاږه او په خپله ګناه او جرم اقرار وکړه نو چې اقرار دې وکړ دا اقرار به ستا د عفوې سبب شي، خو که انکار او اصرار دې وکړ نو خپل ځان ته به یې بده کړې.

دمنه وویل:

– عادله قاضي، ته په داسې ګناه له ما څخه اعتراف او اقرار غواړې چې ما نه ده کړې او که اقرار وکړم نو دا به مې د خپل ځان سره خیانت کړی وي او بې ګناه به مې په بلا کې اچولی وي. ته خو ما اوس محاکمه کوې ځکه چې ته مې په ظلم تومتي کوې. څرنګه ته له ما څخه غواړې چې ځان په زوره تومتي او په بلا ککړ کړم؟ بیا به زه تاسو ته څه عذر کوم چې ځان په زوره تومتي کړم او تاسو راضي کړم؟ اي قاضي ته خو په عدل او پاکۍ معروف او مشهور یې ته څرنګه له ما څخه داسې اقرار غواړې.

قاضي مجلس خپور کړ او قضیه زمري ته ورواستوله شوه او کله چې قرائت شوله او د زمري مور خبره شوه نو په غضب یې وویل:

– زه په دې خپه نه یم او دا فکر نه وهم چې دمنه څه کړي او یا ګران او محترم دوست یې له تا څخه په مرګ بېل کړی دی، بلکې زه دې ته چرت وړې یم چې ژر دی چې دمنه به دې په پاچاهۍ او رعیت کې په خپل مکر او حیلو ګډوډي پېښه کړي او بیا به مو هېڅ له لاسه پوره نه وي.

نو زمري په کلکه وویل:

– اوس به نو هرومرو هغه څوک راښيې چې تاته یې د دمنه خبرې کړي دي ځکه چې زه په دې نه یم خوښ چې بې دلیله او برهانه یې ووژنم.

مور یې وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– دا راز خپرول خو ډېر بد کار دی خو زه به له هغه چا څخه وغواړم چې په خپله درته هغه څه ووايي چې اورېدلي او ليدلي يې دي.

د زمري مور پړانګ ته راوړاندې شوله او د حق د مرستې او په رعيت کې د عدل د خپرولو له پاره يې ترې شاهدي وغوښتله. زمري ته پړانګ راغی او څه چې يې له کليله او دمنه څخه اورېدلې و چې دمنه په خپل جرم او ګناه په خپله مقر و تول په قسم ورته بيان کړل.

کله چې د دمنه سره بندي چيتا داخبره واورېدله چې پړانګ خو شاهدي وويله او اعتراف يې وکړ، نو زمري ته يې څوک ورواستاوه او خبر يې کړ چې زه هم شاهدي وايم. نو زمري دی هم راووبسته او د ده شاهدي يې واورېدله . شاهدي يې کټه مټه د پړانګ د شاهدۍ په شان وه.

کله چې زمري له دوی دواړو څخه پوښتنه وکړه چې دا دومره موده مو ولې شاهدي پټه کړې وه نو هر يو وويل:

– وېرېدم چې بل شاهد به نه وي او د يو شاهد شاهدي خو قبوله نه ده.

زمری خوشاله شو او ددمنه په قصاص کولو يې حکم وکړ.

بيدپای فيلسوف وويل:

– څوک چې دا کيسه واوري او دا عاقبت وګوري نو پوهېږي چې څوک چې خپله ګټه د نورو په ضرر او تاوان کې لټوي نو په بده جزا به واوړي.

دابشليم پاچا وويل:

– رښتيا دې وويل ای فيلسوفه او حکيمه.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

کوړکوړی کوتره

دابشلیم پاچا بیدپای فیلسوف ته وویل چې څرنګه سړی سپېڅلي دوستان موندلای شي او څرنګه دوستي ټینګه ساتل کېږي.

بیدپای وویل چې ښه پوښتنه دې وکړه ځکه چې هوښیار د دوستانو د دوستۍ سره هېڅ شي نه برابروي، او هر څه شتمني چې په دنیا کې سړی لري سړي ته دومره ګټه نه شي اړولای لکه دوستان او اشنایان یې چې سړي ته اړولای شي. د همدې دوستانو په مرسته سړی د هرې ښې خاوند کېدلای شي . د کوړکوړۍ کوترې، موږک، هوسۍ او کارغه کیسه ددې مطلب د ثبوت له پاره ښه مثال دی.

پاچا وویل چې دا کیسه څرنګه ده؟

بیدپای وویل:

– د داهر ښار سره نېږدې یو ځای و چې ډېرې ګڼې ونې، روانې اوبه، ډېر واښه او مېوې په کې وې نو حیوانات او مرغان هم په کې ډېر وو چې ښکاریان به ورتلل او هلته به یې هر وخت ښکار کاوه.

په دې مرغانو کې یو کارغه وه چې په یوه ګڼه لویه ونه کې یې ځاله جوړه کړې وه. یوه ورځ په خپله ځاله کې ناست و چې یو ډېر بدشکله ښکاري یې په نظر ورغی چې ډېر سخت زړی او بې رحمه و، په اوږو یې جال او په لاس کې یې امسا او

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

لویه ټوکرۍ وه او برابر د ده د ځالې ونې ته را روان و. نو کارغه ترې ووېرېده او په زړه کې یې وویل:

– دا ښکاري خو دلته د کوم حیوان یا مرغه د ښکار له پاره راځي، او دلته چې راغلی دی یا زما او یا د نورو مرغانو هلاکت پسې راغلی، نو ښه داده چې ترې پټ شم او دده په حیلو ونه غولېږم او وګورم چې په نورو مرغانو څه کوي.

کله چې ښکاري دې ونې ته ورسېد جال یې وغوړاوه او دانه یې ورلاندې وشیندله. په یو نژدې ځای کې ورته پټ شو چې مرغان یې ونه ګوري او وانه لوزي.

لږ درنګ وروسته یوه کوتره چې کوړکوړۍ نومېدله او د کوترو مشره وه دلته راغله چې نورې کوترې هم ورسره وې. کله یې چې دانې ولیدلې پر جال ړندې شولې ، پر دانو ور پرېوتلې او ټولولې یې. د جال تارونه یې په پښو پورې ونښتل او د الوتلو څخه عاجزه پاتې شولې. هرې یوې ټوپونه وهل چې ځان خلاص کړي. کوړکوړۍ چې ولیدل ورته یې وویل:

– داسې نه کېږي ، هره یوه یوازې د ځان خلاصول مه غواړئ . په دې ډول ځان نه شئ خلاصولای. په یوه زور، زور وکړئ چې جال مو پورته په هوا کړ نو بیا به په یوه پلمه ځان خلاص کړو خو چې اوس د ښکاري له ګوتو ځان خلاص کړو همدومره بس دي. نو دوی په یوه زور، زور وکړ او جال یې په هوا کړ. خو ښکاري ورپسې و په دې تمه چې اخر به ستړې شي، راوبه لوېږي او زه به یې ونیسم.

کله چې کوړکوړۍ ولیدل چې ښکاري ورپسې روان دی نو خپلو ملګرو ته یې مخ ورواړاوه او ویې ویل: دا ښکاري خو موږ پسې را روان دی او تمه یې لا نه ده شکېدلې که په هوا ځو نو دی راپسې راځي او هر ځای کې چې ولوېدلو دی مو نیسي خو راځئ چې په کلو او ښارونو ترې تېرې شو او ځانونه یې له سترګو پناه کړو. نو بیا

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

به زما د یوه موږک ملګري په سوږه ورپرېوزو ، د جال تارونه به زموږ له پښو نه وشکوي او له دې بلا څخه به مو خلاصې کړي.

کوترې والوتلې او کارغه هم پسې وروالوته چې وګوري چې اخر څه کېږي.

کله چې له ښکاري نه کوترې پنا شولې نا امیده خپل کور ته راوګرځېده.

کوړکوړۍ چې پوه شوه چې ښکاري نه خلاصې شولې نو د خپل ملګري موږک – چې "زیرک " نومېده – په سوږه ورولوېدلې ورغږ یې کړ، هغه له سوږې ورته ځواب ورکړ:

– څوک یې؟

کوړکوړۍ ورته وویل:

– زه یم ستا ملګرې کوړکوړۍ درسره مې کار دی.

موږک چې له سوږې راووواته ګوري چې ملګرې یې او د هغې ملګري په جال کې نښتي دي نو خپه شو او ورته یې وویل:

– ته خو هوښیاره او پوهه وې او په هر څه کې به دې فکر کاوه اوس څه شي په دې غم ککړه کړې؟ چې اوس ترې وتلی نه شې؟ عقل دې چېرته الوتی و چې دانې دې لیدلې او جال دې نه لیده؟

نو دې ورته وویل:

– ما مه ملامتوه. څه چې سړي ته مقرر وي هغه پېښېږي، که هر څومره سړی پوه وي ځان ترې نه شي خلاصولای.

موږک وویل:

– رښتیا دې وویل خو انسان باید خپل عقل په کار واچوي چې په پای کې بیا پښیماني نه کوي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

بیا نو موږک له کوږ کوړۍ نه د جال د غوټو په پرېکولو پیل وکړ او په ډېره خوښۍ په کار لګیا و. کله چې کوړکوړۍ د موږک توجه ځان ته ولیدله نو ورته یې وویل:

– ملګریه، ما پرېږده او د ملګرو پښې مې له بندونو څخه خلاصې کړه.

خو موږک ددې خبره وانه ورېدله نو بیا یې ورته خپله هیله ښکاره کړله. کله چې له دې نه موږک دا کار ولیده نو په تعجب یې ورته وویل:

– دا څه وایې؟ ځان دې هېر دی او نور دې یاد دي؟ تاته له ځان نه د نورو ژوند ګران دی؟

دې وویل:

– زه وېرېږم که ما اول خلاصه کړې نو ستړی به شې او ملګرې به مې درنه په جال کې بندې پاتې شي او چې یوه هم پاتې شي زما بیا ژوند په کار نه دی. خو که دوی لومړی خلاصې کړې نو زه ډاډه یم چې بیا ما په خوشالۍ خلاصوې.

موږک چې دا خبره واورېدله ورته یې وویل:

– دا خو ډېر ښه خوی او ښه اخلاق دي. او همدا صفات دي چې زما مینه تاسره ورځ په ورځ زیاتوي او ستا په ملګرۍ مې ټینګوي.

موږک ټولې کوترې خلاصې کړلې او په خپله مخه والوتلې.

کارغه چې د موږک دا کار ولیده نو موږک یې ښه په نظر راغی او دده دوستۍ ته یې زړه ښه شو. نو سوړې ته یې را نژدې شو او موږک ته یې ورغږ کړ:

– زیرکه! او زیرکه! راووځه غواړم چې ماته د دوستۍ لاس راکړې ځکه چې زه ستا په خوی مین یم.

نو موږک ځواب ورکړ:

– ته څوک یې؟ او زما دوستي د څه له پاره غواړې؟

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

کارغه وویل:

– زه ستا کارغه ملګری یم تا چې څه د کوړکوړۍ سره وکړل نو ستا خوی مې ډېر خوښ شو او ستا د دوستۍ مینه را سره پیدا شوله. نو راووځه چې په لیدو او ملاقات دې خپل زړه یخ کړم.

موږک چې د کارغه خبره واورېدله د سوړې خولې ته راغی چې ده ته کارغه ښکارېده او کارغه ته دی نو ورته یې وویل: ستا په حال تعجب کوم. کارغه کله د موږکانو دوست کېدلای شي؟ او موږک باندې کله دومره بې عقلۍ او ناپوهۍ زور کړی چې خپل خوړونکي سره دوستي وکړي؟ د موږک غوښه خو ستا ځان دی، زړه دې جمع کړه او زما له غولېدلو نه تمه پرې کړه.زه ستا په خبرو نه غولېږم.

کارغه چې دا خبره واورېدله ویې ویل:

– رښتیا چې ته خو زما په څېر کارغانو خوراک یې خو زه پوهېږم چې خوراک دې ماته دومره فایده نه رسوي او دوستي به دې تر مرګه پورې وي. نو زه ستا د خوراک په تمه نه یم او دوستي دې غواړم. نو ما مه خپه کوه ، له دوستۍ نه مې مخ مه اړوه او زړه مې مه ماتوه.

موږک وویل:

– ستا په دوستۍ باور نه لرم ځکه چې زموږ او ستاسو په منځ کې دښمني پخوانۍ او په خټه کې اغږل شوې ده که ته مې ونه خورې بل ورور به دې راباندې خپله خوا سړه کړي. نو زما له دوستۍ زړه صبر کړه.

کارغه ځواب ورکړ:

– زه ستا په مطلب پوه یم ، ته رښتیا وایې او باید احتیاط وکړې چې په بلا ککړ نه شې خو ګومان کوم چې ستا به هم زما د دوستۍ په رښتیاوالي یقین راغلی وي او تر هغه به دې دروازه پرې نه ږدم چې یا راسره د دوستۍ لاس راکړې او یا له

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

لوړې او تندې ستا په دروازه کې مړ شم. که ته زما له قوم نه وېرېږې نو دا هم دومره خبره نه ده ځکه چې زه ستا دوست او مین یم او دوست خپل دوست له دښمن څخه ژغوري اګر که دښمن یې ورور هم وي ، زه به ستا په سر ټول کارغان پرېږدم او تا به واخلم.

نو موږک د کارغه په خبره باور وکړ او ورته راووتاته او یو تر بله یې سره په مرکه او ملاقات زړونه ساړه کړل او پاخه دوستان شول. یوه ورځ کارغه موږک ته وویل: ستا سوړه په لار کې ده او دلته هلکان لوبې کوي نه چې یوه ورځ دې په تیره وولي او مړشې نو بیا به دې ټول عمر په غم کې تېروم. زموږ په وطن کې هر څه ډېر دي او د خوشالۍ وطن دی نو ښه داده چې له دې ځایه ولاړ شو او هلته و اوسېږو. موږک د کارغه په شا سپور شو او ولاړل یوې چینې ته چې یوه شمشتۍ په کې اوسېدله. چې د کارغه دوسته او ملګرې وه.

شمشتۍ کارغه او موږک ولیدل. اول خو یې ونه پېژندل نو ووېرېدله او وتښتېدله، خو کارغه ورته په نامه ورغږ کړ او له خپله ځانه یې خبره کړله نو ډاډه شوله او راووتله.

کارغه موږک ته وویل:

– دا شمشتۍ زما ملګرې ده ، باید چې ته یې هم خپله ملګرې وګڼې او زما او ددې په منځ کې فرق ونه کړې.

بیا کارغه شمشتې ته د موږک د صداقت کیسه تېره کړله او د خپلې دوستۍ کیسه یې ورته وویله.

نو شمشتۍ موږک ته هر کلی وکړ ، د ده د ښه خوی او اخلاق تحسین او شاباسی یې وکړ. نو ترې ویې غوښتل چې د تېر ژوند کیسه ورته وکړي او خپل سرګذشت ورته بیان کړي . موږک وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– هغه سوړه چې زه په کې اوسېدلم زما اصلي وطن نه و. زه په ماروت ښار کې د يو زاهد سړي په کور کې چې نه يې ښځه درلوده او نه اولاد – يواځې يې ژوند کاوه – وزېږېدلم او لوی شولم. ده به خپل طعام څه خوړ او څه به يې په ځوړندې کې ځوړنداوه. ما به طعام پسې ورخېز کړ او څه به مې ترې را واخيسته، ما به هم خوړ، او ملګرو ته به مې هم ورکاوه.

دې زاهد ډېر زيار وايست چې ما له خپل طعام نه ايسار کړي خو راباندې بريالی نه شو. يوه شپه يې مېلمه راغی او ده ورته زما له لاسه ګيله وکړه نو مېلمه ترې وپوښتل:

– دا طعام چې خوري يو موږک دی او که ډېر دي؟

زاهد ورته وويل:

– موږکان خو ډېر دي خو يو ځانګړی موږک دی چې ځوړندي ته ورخېژي ، په خپله هم زما طعام خوري او نورو ته يې هم را غورځوي.

مېلمه تعجب وکړ او ويې ويل:

– شايد چې کوم سبب وي چې دا موږک يې دومره زړور کړی ورشه تسکوره راوړه شايد چې دده د زړورتيا علت ومومو.

کله چې زاهد تسکوره راوړه نو مېلمه دستي پاڅېده او زما سوړې ته راغی. زه فوراً د بل موږک سوړې ته وروتښتېدلم. زما په سوړه کې سل روپۍ وې، نه پوهېږم چې چا ايښې وې او د څه له پاره يې ايښې وې. نو مېلمه زما سوړه په تسکوره وکنودله، او چې روپۍ يې پيدا کړې. نو په خندا يې وويل:

– همدا د ده د زړورتيا سبب و. له ننه وروسته به بيا هيڅ ټوپ ونه وهلای شي ، نور ترې خلاص شولې.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

رویې یې سره په خپل منځ کې ووېشلې. د همدې ورځې په ماښام موږکان را ټول شول او ویې ویل:

– ته خو زموږ مشر یې او موږ له لوږې مړه شو. نو د عادت سره سم پاڅه او موږ ته طعام راوړه.

زه ځوړندې پسې ورپاڅېدلم خو چې هر څومره ټوپونه مې ووهل ور ونه رسېدلم. موږکان زما په عجز او بې وسۍ پوه شول. ځینو ځینو نورو ته وویل: اوس نو زموږ په مشر کې څه ګټه او خیر نشته، اوس په خپله نورو ته اړ دی نو رانه ولاړل، خپاره شول او زما له دښمنانو او بدخواهانو سره ملګري شول . بیا به یې ماپورې ټوکې او مسخرې کولې، نو په دې وضعیت مې ډېر چورت خراب شو او په زړه کې مې وویل.

– ربښتا چې ورونه، دوستان او خپلوان تر هغه پر سرې نه راټولېږي تر څو چې شته ونه لري، چې شته دې پیدا کړل نو بیا دې هر څوک خپل دی، اوچې څوک بې وزلی شو ورونه، دوستان او خپلوان بیا ترې په خپله مخه تښتي.

نور مې نو دلته ژوند تېرول بد راغلل او بیدیا ته ووتلم. د کوږکوږی په دوستی سر لوږی شولم او ددې د ملګری له برکته د کارغه د ملګری په لاس ته راوړلو هم بریالی شولم. او کارغه به تل ستا ښه بیانول او ستا صفتونه به یې کول دغه دی ستا د ملګری خواږه مې هم وڅکل.

نو شمشتی چې د موږک دا کیسه واورېدله زړه یې ورباندې خوږ شو او ورته یې وویل:

– زه خو ستا عقل او پوهې ته هکه پکه یم او څه ښه خوږه ژبه لرې خو راته ښکارې چې د هغه مال او خپل وطن پسې او په خپل مسافرتوب خپه او غمجن یې. له دومره عقل پوهې سره سره دومره غم درسره وړ نه دی ځکه چې د لوږ همت د

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

خاوند په هر ځای کې قدر او عزت کېږي که فقیر او خوار هم وي. لکه زمري چې ناست هم وي نور حیوانات ترې وېرېږي او هغه ځوان چې ځواني او شجاعت نه لري ځوک ورته د احترام په سترګه نه ګوري او خلکو ته سپک ښکاري لکه سپي ته چې د سرو سپینو غاړه کړی او ګونګري ورواچول شي بیا هم څه قدر او منزلت نه لري. نو تر څو چې عقل او خوی لري هېڅ د فقر او مسافرۍ پروا مه کوه ځکه چې عقل د انسان له پاره ښه مال او خوی یې ښه وطن دی.

کله چې کارغه د شمشتۍ او موږک مرکه او مجلس واورېده نو ډېر خوښ شو.

دوی سره کیسې او مرکې کولې چې له سارانه وربانديې یوه هوسۍ راغله. له وېرې شمشتۍ په اوبو غوټه شوه ، کارغه یوې ونې ته ورواوالوته او موږک په یو سوري کې پاتې شو. ګومان یې وکړ چې ښکاري هوسۍ را په مخه کړې او ورپسې را روان دی.

خو دوی ښکاري ونه لیده. نو کارغه پورته والوته او هر هر ځای ته یې وکتل. ډاډه ببرته خپلو ملګرو ته را وګرزېده او ورغږ یې کړ:

- ګرانو ملګرو هېڅ وېره نشته، راځئ ببرته خپلې مرکې ته.

بیا نو شمشتۍ را ووتله او هوسۍ یې راوغوښتله ورته یې وویل چې اوس نو خپله کیسه وکړه. هوسۍ وویل چې ما یو سړی په سارا کې ولیده ګومان مې وکړ چې ښکاري دی نو ترې را وتښتېدلم او دلته راغلم.

شمشتۍ ورته وویل:

- اوس نو بې غمه اوسه او هېڅ غم مکوه دلته ښکاري نشته. دلته موږ سره د یو ګران ملګري په ډول اوسه واښه ډېر دي.

د هوسۍ هم ورسره خوښه شوه او ورسره پاتې شوه. د یو څپرګي لاندې سره اوسېدل او خپلې مرکې به یې کولې. یوه ورځ هوسۍ څرېدلو ته ولاړه او ایساره شوله

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

شمشتۍ کارغه ته وویل هسې نه چې کوم تکلیف ورته رسېدلی وي. ته پسې وروالوزه او پوښتنه یې وکړه.

کارغه والوته او غمجن بېرته راوګرځېده او ورته یې خبر ورکړ چې هوسۍ خو د ښکاري په دام کې نښتې ده.

نو شمشتۍ موږک ته وویل: همدا دې د کومک او کار وخت دی ، بل هېڅوک نه شي کولای چې هوسۍ خلاصه کړي. نو د ملګرې غم دې وخوره!

موږک راغی او له هوسۍ نه یې د لومو په شکولو او کرنجولو پېل وکړ.دی په خپل کار لګیا و چې شمشتۍ راغله او هوسۍ ورته وویل: ښه ونشو چې راغلې ځکه که ښکاري راشي او موږک دام کرنج کړي نو زه به وتښتم! موږک به په سوړه ننوځي او کارغه به والوزي، نو ښکاري به موږ یوه ته هم راونه رسېږي. پاتې ته شوې چې د پښېدلو ځای به هم نه مومې او تښتېدلای به هم نه شې ځکه چې په خوزېدلو کې سسته یې. شمشتۍ ورته ځواب ورکړ:زه نه شم کولای چې له تاسو نه لیرې و اوسم ځکه چې د دوستانو بېلتون د روح بېلتون دی او له دوستانو څخه په لیرې ژوند کې ګټه او خیر نشته.

لږ وخت لا تېر نه و چې ښکاري ددوي پلو را روان شو، هوسۍ موږک او کارغه وتښتېدل ښکاري چې ولیدل چې دام یې شکېدلی دی او له شمشتۍ پرته یې نور څه په نظر را نه غلل نو په غوسه شو او په رسۍ کې یې وتړله. کله چې کارغه هوسۍ او موږک دا منظره ولیده ډېر خپه شول . موږک وویل:

– افسوس د شمشتۍ په حال چې پرته له دوستۍ نه یې نور هېڅ ارمان په زړه نه درلوده.

کارغه او هوسۍ ورته وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– افسوس به دې شمشتۍ له دې غمه چې په کې نښتې ګونـدې خلاصـه کړي؟

موږک وويل:

– ماته چل راځي. هوسۍ دې ولاړه شي او د ښکاري په مخکې دې ځان مردار واچوي او کارغه به راشي په ټونګو به يې وهي، چې ښکاري ګومان وکړي چې هوسۍ مړه ده او چا ويشتلې ده نو شمشتۍ به پرېږدي ، دې پسې به ورشي نو کله چې ښکاري هوسۍ ته لږ ورنژدې شو په مخکې دې يې لږه ولاړه شي او د ده تمه دې ځان ته پيدا کړي تر څو چې زه وکولای شم چې رسۍ کرنج کړم او شمشتۍ خوشې شي.

د موږک فکر د کارغه او هوسۍ خوښ شو ، دده په مشوره او پلان يې عمل وکړ. ښکاري د هوسۍ پسې ته، تر څو چې ستړی شو او له ښکاره بې هيلې شو نو بېرته خپل دام او رسۍ ته راغی، ګوري چې شمشتۍ هم نشته او تښتېدلې ده او رسۍ يې نوره هم پسې شکېدلې ده. نو په زړه کې يې وويل: دا خو د پېريانو او شيطانانو ځمکه ده . له کوم ځای نه چې راغلی و بېرته هلته ولاړ . هوسۍ، شمشتۍ ، کارغه او موږک بېرته خپل ځپرګي ته ولاړل.

چې دابشليم دا کيسه واورېدله، خوشاله شو او ويې ويل:

– رښتيا چې ښه دوستي په دنيا کې ښه شی دی او د ښې دوستۍ خاوندان د ښه ژوند خاوندان دي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

کونګان او کارغان

دابشلیم پاچا بیدپای فیلسوف ته وویل:

– ماله پوهانو اورېدلي دي چې تر څو چې د سړي او دښمن په منځ کې دښمني باقي وي نو لازمه ده چې په خپل دښمن ونه غولېږي. او د دښمن په ځان ذلیل او بې درکه ښکاره کولو تېر نه وځي. نو که کومه کیسه دې په دې باره کې یاده وي چې ددوي ددې وینا تائید وکړي ویې کړه.

بیدپای وویل:

– پوهانو رښتیا ویلي دي ځکه څوک چې د دښمن په بې وزلۍ او خوارۍ وغولېږي او دښمني یې لا تر منځه پاتې وي نو هغه ډول ضرر او شر به وروړسېږي چې د کارغانو له لاسه کونګانو ته رسېدلی دی.

دابشلیم وویل چې کونګانو ته له کارغانو نه څه مصیبت رسېدلی و؟

بیدپای وویل:

– د یو غره په خوا کې یوه لویه او ځانګوره ونه وه. کارغانو خوښه کړه ، په زرګونو ځالې یې په کې جوړې کړې اوپه کې به اوسېدل. او د خپل نظم او انتظام د برابرولو له پاره یې یو کارغه خپل پاچا کړ. د دوی ژوند په خپل مملکت کې په ډېره ښه توګه تېرېده او خوشاله وو.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

په غره کې یو تور او تیاره غار و چې د اوسېدو وړ نه و نو کونګانو د خپل سکونت او استوګنې له پاره دا غار خوښ کړ او ځالې یې په کې جوړې کړلې چې د ورځې به ورته راتلل او د شپې به ترې تلل. کونګانو هم یو کونګ د خپلو کارونو د ادارې او تنظیم له پاره پاچا کړ.

د کارغانو او کونګانو په منځ کې زړه دښمني وه چې ورځ په ورځ به زیاتېدله او ټینګېدله.

یوه ورځ د کونګانو پاچا د کارغانو په وطن تېرېده ، کارغان او د دوی وطن او ښه ژوند یې ولیده نو په زړه کې یې ورته هغه زړه دښمني را وخوځېدله او دا ښه ژوند یې په کارغانو ونه لورېده.

سبا ته یې خپل وزیران او د وطن مشران را وغوښتل او ورسره یې سلا مشوره وکړه او ورته یې وویل:

– تاسو خو پوهېږئ چې کارغان زموږ زاړه دښمنان دي چې د دښمنۍ بېخ له همدوی څخه نښتی دی . اوس ډېر ښه د کسات اخستلو وخت دی نو تاسو په دې کې څه وایاست؟

حاضرینو ورته ځواب ورکړ:

– ته زموږ پاچا یې ، موږ دې خادمان او لښکر یو چې څه امر کوی موږ یې په سر او سترګو منو او اجرا کوو یې.

نو ده وویل:

– نن شپه خپلې مښوکې او پنجې ښې تېرې کړئ او جنګ ته تیار شئ ، نن شپه زموږ او د دوی جنګ دی.

شپه تیاره شوه او کونګان په کارغانو راولوېدل ، په ډېره بې رحمۍ او تور زړه یې چور کړل.چې سبا شو کارغان خپل پاچا ته راغونډ شول او ورته یې وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– ای پاچا تا خو ولیدل چې کونګانو پر مورږ داړه وغورځوله او مورږ هر یوه ته یې درد پوره را ورسېده، څوک ووژل شول، څوک ټپیان د چا وزرونه مات، د چا ښې ووتلې او د چا لکۍ. او له ټولو بده لا دا ده چې را بانـدې زړور شـول. نـو تـا اوس د کسات اخیستلو له پاره څه تیاري کړې ده؟ کېدای شي چې دوی به بیا چپاو تـه ځـان جـوړ کړی وي ځکه چې زمورږ ځای یې ولیده او زمورږ په بې وزلۍ او کم توانۍ خبر شول!

پنځه تنه کارغان وو چې په ښه فکر او عقل مشـهور وو او پاچـا د وزیرانـو پـه حیث نیولي وو ، په خپلو کارونو کې به یې په دوی باندې تکیه درلوده.

پاچا خپل وزیران را وغوښتل چې ورسره مشوره وکړي. اول وزیر ته یې وویـل په دې کار کې ستا څرنګه خوښه ده؟

نو هغه ځواب ورکړ:

– په دې باره کې له ما مخکې پوهانو رایه او خپلـه خوښـه ښـکاره کـړې ده او ویلي یې دي چې د زورور دښمن نه تېښته په کار ده.

دده په دې خبره پاچا افسوس وکړ او بل ته یې وویل: ستا څرنګه خوښه ده؟

هغه ځواب ورکړ چې: بې له تېښتې بله چاره نشته.

پاچا چې ددوی نظر واورېده په قار شو او ویې ویل:

– دا څه وایاست؟ همدا رایې لرئ؟ خپل وطن دښمنانو ته پرېږدو؟ ډېـر شـرم او ډېر ذلت دی! مرګ موښه دی نه خپل وطن نورو ته پرېښودل. مورږ باید دښـمنانو سـره کلک جنګ وکړو خپل وطن وساتو او بیـا د دوی د ناڅـاپي چپـاو او حملـې مخنیـوی وکړو.

چې دا خبرې یې وکړې قهر یې سوړ شو او درېیم وزیر ته یـې وویـل: تـه څـه وایې؟

هغه ځواب ورکړ:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

زه خو نه په جنګ موافقه لرم او نه په تېښته زما خوښه دا ده چې جاسوسان ورولېږو چې د دوی حال مالوم کړي که يې خوښه وه چې موږ سره د جزيې په ورکولو – چې موږ به يې هر کال دوئ ته ورکوو – سوله وکړي. پاچاهان د زورورو دښمنانو سره همدا عادت لري چې د خپل ځان او وطن د ساتنې له پاره هر کال خراج ورکوي.

بيا پاچا له څلورم وزير نه پوښتنه وکړه:

ته په دې سوله کې څه وايې؟!

هغه ځواب ورکړ:

– تېښته خو له دې ډول سولې نه ډېره ښه ده چې خپل ځان په لوی لاس دښمنانو ته سپک او ذليل ښکاره کړو. او څرنګه په دې کار راضي شو حال دا چې موږ له دوي نه ساهو، نيک اخلاقه او شريفان يو؟ بې له دې چې موږ سره په دومره مال سوله وکړي چې زموږ له لاسه نه کېږي په بل ډول به سوله ونکړي. نو ښه داده چې ځان جنګ ته تيار او آماده کړو او د دښمن مخ له ځانه واړوو.

پاچا په دې فکر خوښ شو خو دا ورته ښه ښکاره شوه چې له پنځم وزير څخه هم د خپلې رايې ورکولو پوښتنه وکړي نو ويې ويل ته په دې باره کې کومه ښه رايه او فکر لرې که نه؟

پينځم وزير ځواب ورکړ:

– هغه څوک چې له ځانه زورور سره مقابله او جنګ کوي نو [ځان ته تاوان رسوي. زه د جنګ پلوی نه يم خو هغومره چې له جنګه کرکه لرم هماغومره مې دا هم زړه نه مني چې دښمن ته ځان وروسپارم. زه څه نورې خبرې هم لرم چې که د پاچا خوښه وي يوازې به يې ورته ووايم.

پاچا او وزير يو ځانته ځای ته ولاړل. پاچا پوښتنه وکړه:

زموږ او د کونګانو د دښمنۍ علت درته معلوم دی؟

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

وزیر وویل:

هو. ډینګانو قصد درلود چې کونګ خپل پاچا کړي. خبره خلاصه وه چې یو کارغه راورسېد. ډینګانو وغوښتل چې د کارغه نظر هم وپوښتي. کارغه ځواب ورکړ چې که ټول نومیالي مارغان، باز، تاووس، او ګوربت هلاک شوي هم وي نو غوره ده چې مرغان بې پاچا ګوزاره وکړي خو د کونګ مشرۍ ته دې هېڅکله غاړه نه ږدي ځکه چې کونګ بد صورته، بد سیرته، بد غږی مارغه دی چې رحم یې لږ او قهر یې ډېر دی. تر دې چې د ورځې د رڼا له نعمته هم محروم دی. ډینګان باید فکر وکړي او د عقل په مرسته ځان ته یوه لار جوړه کړي، لکه هغه سوی چې ځان یې د سپوږمۍ استازی کړ او خپل قام یې د پیلانو له شره خلاص کړ. ډینګانو ترې د کیسې جزییات و پوښتل، کارغه وویل :

« د پیلانو پر ملک وچکالي راغله، ټول ډنډونه، ویالې او چینې وچ شول، تر دې چې نورې یې د څښاک اوبه هم نه میندلې. پیلانو له خپل پاچا څخه و غوښتل چې د دوی د ستونزو له پاره یوه لار پیدا کړي. د پیلانو پاچا هر لوري ته ځري واستول. یو استازي د داسې یوې ورشو خبر راوړ چې یوه لویه چینه په کې بهېده. دې چینې ته یې د سپوږمۍ چینه ویل او د چا نه یادېدل چې کله هم وچه شوې وي. پیلان ټول هغې ورشو ته کډه شول. خو دغه ځای د سویانو وطن و او په هغه ځای کې چې سوی او پیل سره یو ځای اوسي نو سوی ته خود په خوده تاوان رسېږي. ډېر سویان د پیلانو تر پښو لاندې شول. سویانو خپل پاچا ته شکایت وکړ. د سویانو پاچا خپل مشاورین راوغوښتل چې یوه چاره پیدا کړي. یو هوښیار سوی چې پېروز نومېده وویل چې زه به دا ستونزه حل کړم. یوه شپه چې د څوارلسمې سپوږمۍ د اسمان په منځ ځلېده، پېروز د پیلانو مېشت ځای ته ورغی له یو پټ ځایه یې د پیلانو پاچا ته غږ کړ:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– زه د سپوږمۍ استازی یم. سپوږمۍ تاسو ته ډېره په غوسه ده وايي چې پیلانو زما بې احترامي کړې ده، هره ورځ هغې چینې ته راځي چې زما په نامه نومول شوې ده او اوبه يې خړوي. نو ورشه، د سپوږمۍ د چینې په اوبو اودس وکړه او له سپوږمۍ څخه بخښنه وغواړه.

د پیلانو پاچا چینې ته ورغی، سپوږمۍ په کې په خپل ټول ښایست ځلېده. ده چې خپل خرتم ورننېږدې کړ، اوبه و ښورېدې او د سپوږمۍ تصویر ړنګ شو. سوی بیا د پیلانو پاچا ته وویل چې ګوره سپوږمۍ درته دومره په غوسه ده چې له قهره رېږدي. پیل ډېر سخت ووېرېده، سپوږمۍ سره يې ژمنه وکړه چې نور به په دغه ځای کې نه پاتې کېږي. د سوی حیلې ورشو د پیلانو له شره خلاصه کړه.

کارغه خپلې خبرې پسې اوږدې کړې:

– دا کیسه مې درته د دې له پاره وکړه چې تاسې پوه شئ چې په تاسو کې هم ډېر داسې کسان شته چې له دې خوارۍ مو وژغوري چې کونګ مو پاچا شي. داسې مکر او غدر او بې لوزي نه شته چې په کونګانو کې نه وي او هر څوک چې د غدار مشري ومني هغه څه به پرې وشي چې په زرکې او سويې وشول.

ډېنګانو وویل چې هغه کیسه څرنګه وه؟ کارغه وویل:

– په یوه ونه کې مې ځاله درلوده. زما ګاونډۍ چې د ونې ډډ کې په یوه سوري کې اوسېده یوه زرکه وه چې څه موده له کوره ووتله. د هغې په غیاب کې یوه سویه راغله او د دې په کور کې يې واړول. کله چې زرکه بېرته راغله سويې ته يې وويل چې کور ورته پرېږدي خو هغې و نه منله. اخر يې فیصله وکړه چې خپله دعوه به یوې شېخې پیشو ته وروړي چې د ورځې روژه وي او د شپې ټوله شپه په لمانځه ولاړه وي، غوښې نه خوري او یوازې په وښو ګوزاره کوي. د پیشو فیصلې ته به دواړه غاړه ږدي. چې ورغلې و يې لیدل چې پیشو په لمانځه ولاړه ده. دواړه یوه ښه شېبه هلته

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

کېناستلې چې پیشو سلام و ګرزوي. پیشو چې لمـونځ خـلاص کـړ دوی ورتـه خپلـه قضیه وړاندې کړه].

پپیشو دوی ته وویل:

– په غوږو درنه یم، چندان څه نه اورم لږې رانژدې شئ او خبـره مـو بیـا راتـه وکړئ.

نو دوی ورته را وړاندې شولې او خپله قضیه یې بیا له سره ورواولـه نـو پیشـو دوی ته وویل چې غواړم چې پخوا له حکم کولو څخـه تاسـو تـه یـو ورم او نصـیحت وکړم نو غوږ راته کېږدی او زما خبره او نصیحت او ورم واورئ هغه دا چې: لـه خدایـه ډار وکړئ او پرته له حق څخه نور څه مه غواړئ ځکه د حق غوښتونی ژغـورل شـوی او له غمه خـلاص دی کـه څـه هـم حکـم د ده پـه ګټـه نـه وي شـوی او د باطـل غوښتونکي تاواني او زیانمن دي که څه هم حکم دده په ګټـه شـوی وي. او لـه دنیـا څخه د سړي پرته له ښه عمل او کـار څخــه نـور څـه مـال وي کـه اولاد وي او کـه ملګری هېڅ نه پکارېږي.

دوی چې د پیشو نصیحت او ورم واورېده نو ورته حیرانې او په فکر کې شولې.

دوی لا په همدې فکر کې ډوبې تللې وې چې پیشو پـرې ورټـوپ کـړ ، دواړه یې ونیولې او له ستونې یې تېرې کړلې.

ډینګانو چې د کارغه خبره او نصیحت واورېده نو د کونګ له پاچـا کولـو څخـه یې نټه او انکار وکړ.

کله چې دوی سره سلا او مشوره کوله یو کونګ چې پټ و او دوی نه و لیـدلی د کارغه ټولې خبرې واورېدلې ، ناڅاپه پرې راوواته او ورته یې وویل:

– بې ګناه دې زموږ نوم بد کړ، موږ تاسو سره څه بد کړي دي چـې دومـره دې په سپکو سپکو نومونو یاد کړلو او هغه خیر اوګټه دې له موږ نه چپه کړه چې نـژدې وه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

چې زموږ په برخه شوې وای. په دې خبره دې زموږ او کارغانو په منځ کې د عداوت او دښمنۍ تخم وکاره او هېڅکله به مو درته له زړه ونه وځي ځکه چې وايي:

پرهر د تورې ښه دی چې به جوړ شي په مرهم

خو بد پرهر د ژبې وي له عمره سره سم

بیا دا کونګ ولاړه خپل ځای ته او نور کونګان یې د کارغه په دې خبره خبر کړل.

کارغه په خپله ګناه او خطا پوه شو او د نورو په کارو کې د لاس وهلو په ګناه یې خپل ځان ملامتاوه، خو ملامتیا او ځان غندلو یې بیا څه فایده نه کوله ، اوبه له ورخه تېرې وې. ګناه ده وکړه او زور یې دادی موږ ته راځي.

پاچا وویل چې رښتا ده چې د پلارانو د ګناه او جرم جزا اولادونو ته رسېږي. ښه اوس نو ووایه چې تا څه فکر کړی دی؟

پنځم وزیر وویل جنګ خو موږ ته ضرر کوي او ګټه نه را رسوي ځکه چې موږ له دښمن څخه په زور او وسله کې کم یو. او تېښته تر دې لا هم بده ده ، هېڅوک چې ازاد او اصیل وي دا سپکاوی نه غواړي نو باید له چل څخه کار واخلو چې دښمن مو پو پنا شي او موږ روغ رمټ پاتې شو. اوس زه له تا څخه دا غواړم چې د خپل ټول لښکر په مخکې زما بڼې او لکې وباسې او په ټونګو مې ځای په ځای ووهې تر څو چې وینې را څخه وبهېږي نو بیا مې د دې ونې بېخ ته ورګوزار کړه او ته دې د خپلو لښکرو سره ځنګل ته ځه زه به نو بیا خپل چل او حیله سرته رسوم.

پاچا چې دا خبره واورېدله نو حیران او په تعجب شو او ورته یې وویل:

– ستا زړه غواړي چې په داسې ربړونو او کړاوونو اخته شې؟

وزیر ځواب ورکړ:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– پاچا، وطن، کورنۍ او قوم ته ګټه اړول که څه هم د روح په بیه او قیمت وي اسان او ارزان دي.

نو پاچا پرده هغه څه وکړل چې ده غوښته نور له خپل لښکر سره ځنګله ته ولاړ.

شپه راغله او کارغه پوه شو چې اوس نو کونګان د حملې او چپاو له پاره راځي او پر ونه را لوېږي نو په زګېرویو یې پیل وکړ. ویل یې:

– آه، آه! خدای دې خوار کړه ظالمه پاچا، خپله جزا به د کونګانو د پاچا له لاسه وګورې. ما درته نصیحت وکړ او تا زما نصیحت ونه مانه او خپله سرتمبګي دې وکړه ته ډېر بې عقله او بد تدبیره پاچا یې، د خپلو ساده وزیرانو خبرې نغوږې چې هیڅ خیر په کې نشته ارمان مې خپلې بڼې، لکۍ او پر هر ژلۍ بدن دی! په ژوند غواړم چې بڼې وتلی او لکۍ پرېکړی دي د ځان په څېر وګورم او سخه مې دربانديې وشي.

کله چې کونګانو د ده زګېروی او خبرې واورېدلې نو د نامه او د دې مصیبت د سبب پوښتنه یې ترې وکړله. نو ورته یې وویل:

– زه برګ کارغه او د کارغانو د پاچا وزیر یم، ما غوښتل چې نصیحت ورته وکړم خو زما یې ونه منله او په دې ډول او حال یې کړم چې په خپله مې ګورئ نور نو د خپل لښکر سره کوم پلو وتښتېده.، نه پوهېږم چې کوم پلو به تښتېدلي وي.

کونګانو له ځان سره یوړ او خپل پاچا یې د ده له کیسو څخه چې ترې اورېدلې یې وې خبر کړ، پاچا ترې بیا هغه کیسه وغوښته او کارغه ورته وویل:

– ښاغلی پاچا، دا خبره کول مې نور هم درد زیاتوي خو ته وعده راکړه چې زما کسات ترې واخلې چې پر ما خبرې کول اسان شي.

کله چې پاچا د ده زګېروی او دردونه ولیدل، نو وربانديې وغولېده او زړه یې پرې وسو او ویې ویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– ای بې وزلیه! زما درسره کلکه وعده ده چې ستا پوره کسات به ستا له دښمن څخه درته واخلم خو ته خپله کیسه وکړه.

نو کارغه وویل:

– زما کیسه د نورو هغه بې وزلانو د کیسو غوندې ده چې د ظالمانو پاچاهانو په لاس کېوتلي وي. ما د کارغانو پاچا ته وویل چې تاسې سره سوله وکړي او څه چې ستا خوښه وي هغومره جزیه او خراج تاسې ته درکړي ځکه چې زه پوهېدم چې موږ تاسې سره جنګ نه شو کولای. د دې پر ځای چې زما خبره او نصیحت یې نغوړلی وای هغه څه یې راباندې وکړل چې ته یې په خپلو سترګو ګورې.

د کونګانو پاچا له خپلو وزیرانو څخه پوښتنه وکړه چې ددې کارغه سره څه وکړي نو لومړي وزیر وویل:

– د چا چې لاس په دښمن ورسېږي او بیا یې له خپله لاسه خوشي کړي پرته له ندامت، پښېمانۍ او لاس مړولو نور څه په لاس نه ورځي او دا کارغه هم زموږ یو ټګمار او چلي دښمن دی ښه داده چې پر وژلو یې تلوار وشي تر څو چې دده د چلونو او ټګماریو په دام کې ونه نښلو.

دوهم وزیر وویل:

– نه نه د بې وزلانو وژل بده نتیجه لري. او ده خو بیا تاسو ته پناه راوړې ده له تاسو نه حمایت او ساتنه غواړي. دی د اکرام او امن وړ دی.

دریم وزیر وویل:

– ښه داده چې ژوندی یې پرېږدئ او د خپل پاچا سره د ده له عداوت او دښمنۍ څخه ګټه واخلئ ځکه چې دی د خپل جنس په هغه څه پوهېږي چې موږ پرې نه پوهېږو او کولای شي چې موږ ته ډېر خدمتونه وکړي. بله داده چې هوښیار چې خپل دښمنان سره په جنګ او دښمنۍ وګوري نو ورباندې خوښي کوي ځکه چې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

دوي سره په خپل منځ کې په غم او بده ورځ ککړوي یو بل سره خوري نو کېدای شي چې له دواړو څخه خلاص شي. لکه هغه لمانځی (زاهد) چې له غله او شیطان دواړو څخه خلاص شو چې دده په لوټلو کې سره وران شول:

پاچا وویل:

– ته پوره پوه او هوښیار یې، د لمانځي او دښمنانو کیسه موږ ته وکړه ګوندې موږ او لومړی وزیر ترې ګټه واخلو .

درېیم وزیر وویل:

– لمانځی یوه غوا وپېرودله او خپل کورته یې راوستله چې په لاره کې یو غله ولیده او ویې غوښتل چې په یو چل ترې دا غوا غلا کړي. نو ورپسې شو په دې کې ګوري چې یو شیطان هم ورسره روان دی نو ترې پوښتنه یې وکړه چې:

– شیطانه ته دلته څه کوې؟

شیطان ورته وویل:

– غله ته څه کوې؟

غله وویل:

– زه غواړم چې ویده شو چې دا غوا ترې غلا کړم.

شیطان وویل:

– دا سړی ډېر عبادت کوي په عبادت کې موږ ته تل ښکنځلې کوي. د ده دې ښکنځلو نه مو ببخې اور واخیست. نو زړه مې دی چې چېرته یې ونیسم او ځان ترې خلاص کړم.

غله وویل:

– چې داسې ده نو راځه دواړه زه او ته ملګري یو. ته دې خپل کار وکړه او زه به خپل.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

شیطان ځواب ورکړ:

– هو! رښتیا ملګري یو زه خوشالیږم چې په انسانانو کې غله، داړه مـار، قـاتلان ډېر پیدا شي . ځکه چې دوی موږ سره په ځمکه کې د شر او فساد خپرولو کې مرسـته کوي.

شپه راغله او لمانځی له لمانځه وروسته په درانه خـوب ویـده شـو. نـو غـل او شیطان یې سرته ودرېدل چې هر یو خپل کار وکړي.

غله شیطان ته وویل:

– ته یې لږ وروسته ووژنه چې زه لومړی غوا غلا کړم.ځکه زه ډاریږم که ته یې لومړی وژنې هسې نه چې پوه شي او له ما نه غوا پاتې شي.

شیطان وویل:

– نه . نه زه نور نه ګورم ځکه که تا غوا غـلا کـړه نـو ګونـدې آواز واوري او را ویښ شي بیا پرې زما وسه نه کېږي. ته لږ وار وکړه چې زه یې ووژنم بیا ته غـوا غـلا کړه.

ددوی مجادله او شخړه سره توده شوه او زور یې وموند نو غله چیغه کړه:

– ای لمانځي، پاځه! شیطان غواړي چې ودې وژني!

شیطان چیغه کړه:

ویښ شه غل غواړي چې غوا دې غلا کړي.

لمانځی او ملګـرو یـې د دوی غږونـه واورېـدل او لـه خوبـه را ویښ شـول او دښمنان یې وتښتېدل. نو که ددوی په منځ کې اختلاف نه وای پیدا شـوی د لمـانځی کار وران و.

کله چې پاچا دا کیسه واورېدله نو ویې ویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– ښه دې وویل ای پوهه وزیره اوښه متل دې راوړ، دا کارغه واخلئ او ښه یې وساتئ کېدای شي چې ګټه ترې واخلو او له پوهې خو به یې استفاده وکړو.

کارغه ژوندی پاتې شو ، د کونګانو او ددوی د پاچا مینه یې له ځان سره پیدا کړه د نورو کارغانو له نوو، نوو خبرو نه به یې پاچا خبراوه تر څو چې پاچا وربانـدې کلک زړه وتاړه او خپل سلاکار یې وټاکه . هېڅ شی ترې پټ نه و.

ده کتل تر څو چې بنې یې را وټوکېدې او په الوتلو یې وس ورسېده نو پـه یـوه ډېره شنه ورځ چې د کونګانو نظر او څار په کې نه لګېده والوته او خپلـو کارغـانو سـره ملګری شو.

د کارغانو پاچا ورته هر کلی ووایه او ورته یې وویل:

– ای مخلصه او پاک زړی او پوهه وزیره څه خبر دې راوړی دی؟

نو وزیر ځواب ورکړ:

– ښه خبر مې راوړی دی. کونګان په یوه غار کې استوګنه لري چې په مخکـې یې وچ خس او لرګي پراته دي اوس به نو څه سکروټې واخلو او په دې خسو او لرګیـو به یې ورواچوو او په خپلو وزرو به ورته پکی ووهو تر څو چې بل شي.

نو څوک چې له کونګانو څخه راووځي هغه به سوزي او څوک چې په غار کـې پاتې شي هغه به په لوګي مړه شي.

دابشلیم وویل:

– هوښیارانو او پوهانو رښتیا ویلي دي چې څوک چې د دښمن په بـې وزلـۍ او عاجزۍ وغولېده نو هغه کانه به پرې وشي لکه پر کونګـانو چـې د کارغـانو لـه لاسـه وشوله.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

بیزی او شمشتی

دابشلیم پاچا بیدپای فیلسوف ته وویل:

د هغه سړي مثال راته بیان کړه چې د یو شي پیدا کولو پسې ډېره هڅه کوي او چې له ډېر ربړ او کړاو وروسته په لاس ورشي نو بیا یې د خپلې بې پروایې او بې اعتنايې له کبله له لاسه ووځي، او ټینګولای یې نه شي.

نو بیدپای ورته وویل:

– د شي پیداکول اسان دي خو ساتل یې ډېر ګران دي. خلک د شي په پیدا کولو پوهېږي خو د ساتلو په چل یې بیا سر نه خلاصېږي. نو څوک چې څه پیداکولای شي او ساتلای یې نشي د هغه مثال د کیشپ غوندې دی چې د بیزي دوستي او ملګري یې په برخه شوه او خوشې په خوشې او په خپله بې عقلۍ یې ترې ببرته ولاړه.

پاچا وویل د کیشپ کیسه څرنګه وه؟

بیدپای ځواب ورکړ:

– یو بیزی و چې پر نورو بیزوګانو یې ډېر کلونه پاچاهي وکړه، بیا زوړ شو او له زوره ولوېده نو کله یې چې له ضعف څخه تر بوران خبر شول او پوه شول چې اوس

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

يې نو له لاسه څه نه دي پوره پسې را پاڅېدل ، له ملک نه يې وشاړه او زلمـي تربـره يې ځای ونيوه.

د زاړه بيزي پلوي هېڅا ونه کړه او ټول د زلمي بيزي پر خواشول. کله چې يـې دا حال وليده چې څوک پرې پښه هم نه را کاږي نو په غوسه شـو ، پـه زړه کـې يـې وويل:

– هغه وزيران، منصب داران او مشـران څـه شـول چـې ځانونـه بـه يـې راتـه دوستان ښکاره کول او زما په سر له خپلو سرونو هم تېـر وو؟ اوس يـې لـه مانـه تمـه وشکېدله ، زه يې په ځای پرېښودم او له دښمن سره مې يو لاس شول.

نو خوايې بده شوله ، له خپله وطنه ولاړ او د بحر ساحل ته ورغی. هلتـه يـې د يو اينځر په ونه کې ځای ونيوه ، انځر به يې خوړل او اوبه به يې څښلې په خوښـۍ بـه يې ژوند تېراوه او زړه به يې له پاچاهۍ او وطن څخه صبراوه.

ده اينځر خوړل چې يو ځل ترې يوه دانه اينځر ولوېده او په اوبو کـې تـرې يـو موزيکي ښکلی اواز راواته دا آوازې يې خوښ شو ، بله دانه يې ورګوزار کړه نـو لـه دې هم همغسې ښکلی آواز را جګ شو خوند يې ورکړ، د اينځر دانـه بـه يـې اوبـو تـه ور اچوله او آواز ته به يې غوږ نيوه.

په اوبو کې يو کيشپ و کله به چې بيزي د اينځـر دانـه ورواچولـه ده بـه پـرې ورټوپ کړ او دانه به يې له ستوني تېره کړه. چې کيشپ دا کار مکـرر وليـده نـو خيـال يې وکړ چې ګوندې دا اينځر ما ته را اچوي خوشاله شو او پر ځان يې لازمه کـړه چـې بيزي ته تشکر وکړي.

راغی او ونې لاندې يې له اوبو څخه سر را پورته کړ ، بيزي ته يې وويل بـاداره ډېر تشکر څه خواږه اينځر دي او تا څـه ښـه مهربـاني پـر مـا وکـړه. زمـوږ کيشـپانو

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

(شمشتیو) اینځر ډېر خوښ دي خو داسې څوک نه مومو چې موږ ته یې راکړي. نو زه له تا ډېر تشکر کوم.

بیزی هم له یواځې والي څخه ستړی شوی و او هیله مند و چې یو څوک پیدا شي چې د ده ساعت ورسره تېر شي. کله یې چې کیشپ ولیده چې ده ته تشکر کوي او خیال کوي چې ګوندې بیزي اینځر ده ته ور اچولی نو بیزي ورته وویل:

– ای د شمشتیو مشره، دا څه د تشکر ځای دی او ما تا سره څه کړي، خو یوه یا دوه دانې اینځر به مې دراچولي وي. پر ما ښه ولګېدل نو ومې ویل چې ته یې هم خوند وګورې، دا څو دانې اینځر مې درواچول. خلک وایي په هغه انسان کې خیر نشته چې هر څه مومي او یواځې یې له خپل ستوني تېروي او بل چا ته یې پام نه وي. ستا چې دومره اینځر خوښ دي نو څه چې په دې ونه کې دي زما او ستا سره نیم دي، نه غواړم چې زه یې یوازې ځانته وخورم.

کیشپ بیا ورته تشکر وکړ، د ده د سخا او کرم شاباسی یې ووایه او د ده خبرې یې خوښې شولې. یو دبل ملګري شول او ډېرې شپې ورځې یې سره تېرې کړې.

کیشپ یوه ښځه درلوده. کله چې د ده پردیسي اوږده شو ورپسې خپه شوله. هغه ډارېده چې هسې نه چې په کوم ربړ او کړاو نه وي اوښتی نو یوه ورځ یې یوې ګاونډۍ ته د خپل مېړه له ځنډېدو نه شکایت وکړ.

ګاونډۍ یې ورته وویل:

– ته خو ډېره ښه ښځه یې، مېړه دې ځان ته خپله مشغولتیا پیدا کړې ده او ته ورپسې خپه یې.

– ګرانې خورې داته څه وایې؟ زما مېړه بله شمشتې کړې د ه؟ کاشکې چې د دې خبرې له اورېدلو څخه پخوا مړه وای. نه. نه. کاشکې همدې مړ وای چې زه یې پرېښودلم او بل ځای یې ځان ته ځای پیدا کړ. ما ورسره د خپل وس سره سم هر څه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

ښه وکړل له ځان نه مې دی پورته ګانه او ده زه هېره کړم بلـه شمشـتۍ یـې غـوره کړله! کاشکې چې دا شمشتۍ مې پېژندای او ځای مې یې لیـدلی وای چـې سـره مـې ځیرې کړې وای ، دې څرنګه زما مېږه له مانه نیولی دی.

کله یې چې ګاونډۍ په دې حالت په قهر او غضب ولیده نو ویې خندل او ورتـه یې وویل:

– خورې مه خپه کېږه مېږه دې کومه شمشتۍ نه ده کړې، بلکـې د یـو بیـزي سره یې ملګرتیا اچولې ده هغه ورته خوراک ورکوي او سره خوشاله خپل ژوند تېـروي او ته یې هېره کړې یې.

دې وویل:

– اوس نو څه وکړم چې خپل مېږه بېرته په لاس راشي.

ګاونډۍ یې وویل:

– تر څو دې چې بیزی وژلی نه وي تر هغـې پـورې خپـل مېـږه پـه لاس نـه درځي.

دې وویل:

– څرنګه یوه بې وزلې شمشتۍ کولای شي چې قوي بیزی ووژني؟

ګاونډۍ یې وویل:

– په چلونو بې وزلان او ضعیفان کولای شي چې پر قویـانو او زورورو برلاسـي شي؟ چې کیشپ درته راغی نو ځان ورته ناروغه کړه. چې درنه یـې د مـرض پوښـتنه وکړه نو ورته ووایه: ماته ډاکټرانو د بیزي زړه ښودلی دی. نو دی به هم بیزي تـه چـل جوړ کړي او وبه یې وژني. زړه به یې درته راوړي. په همدې چل به د خپلـو هیلـو پـه لاسته راوړلو باندې بریالۍ شې او مېږه به دې بېرته خپل شي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

شپې ورځې تېرې شولې، د کیشپ خپله ښځه او کور یاد شول نو له خپل ملګري څخه یې اجازه وغوښته او کورته راغی. ګوري چې ښځه یې ناروغه ده او خوزېدلای نه شي خپه شو او د مرض د سبب پوښتنه یې ترې وکړله.

ګاونډۍ ځواب ورکړ: له کومه وخته چې ته له کوره وتلی یې ښځه بې وزله دې مریضه ده، موږ هم د دې په علاج کې ډېر زیار وویست خو ښه نشوله. د ډاکټرانو مشر وویل چې بې د بیزي له زړه نه په بل څه نه ښه کېږي او همدا یې دوا ده.

کیشپ چې دا خبره واورېدله ویې ویل:

– څرنګه به نو د بیزي زړه پیدا کړو ، حال دا چې موږ په اوبو کې اوسېږو او بیزوګان پر وچه او ځنګلونو کې . موږ هغه ځای ته نشو ورتللای په کوم ځای کې چې بیزوګان سکونت لري؟

ده لا خپله خبره نه وه تمامه کړې چې ښځې یې ځان وربېرداوه و ورته یې ځان په ځنکدن وښوده. کیشپ چې دا منظره ولیده نو وربانديې وغولېده او ګاونډۍ ته یې وویل:

– را یاد شول زما خو یو بیزی ملګری دی وربه شم ، چل به ورته جوړ کړم ګوندې په دې چل بریالی شم.

نو ګاونډۍ او خپله ښځه یې په ځای پرېښوده او د بحر غاړې ته ورغی کله چې بیزي خپل ملګری ولیده ډېر خوښ شو او ښه هر کلی یې ورته ووایه او بیا یې ورته وویل:

– وروره! چېرته وې ډېره موده وشوه چې له مانه غایب وې لکه چې ساعت دې د خپلې ښځې سره تېر و څرنګه ایسار شوی وې خیر خو و؟

کیشپ ورته وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– تا خو ماسره ډېر ښه وکړل او شپې ورځې مې درسره ښې تېرې شولې نو درنه ډېر شرمېدلم ځکه چې ستا احترام مې ونه شو کړلای. اوس غواړم چې ماسره ولاړ شي او زه ستا په خدمت په خپل کور کې مشرف شم.

له دې ځای سره نږدې زه په یوه جزیره کې استوګنه کوم چې ډېرې خوږې خوږې مېوې او ښه ښه څیزونه په کې شته نو راځه زما په شا را سپور شه چې ځو . زه به هم خوښ شم او کورنۍ به مې هم ستا په لیدو خوشاله شي .نو بیزی خو لا پخوا دده په ښه خوی او ښه خلق مین و د ده په خبرو وغولېده، د واره یې په شا سپور شو او کیشپ په لامبو سر شو.

کیشپ لا لامبو وهله چې خپلې تګۍ او د بیزي ښو ته په فکر کې ولاړ نو له ځانه وشرمېده او سر یې ټیټ کړ.

بیزي ورته وویل:

– داسې غمجن غوندې ښکارې او سر دې ځوړند اچولی دی دا ولې؟

کیشپ ځواب ورکړ:

– را یاد شول چې ښځه مې ناروغه ده او ددې د مرض له کبله ستا ورخدمت او قدر نشم کولای نو ځکه په چرت کې شوم.

بیزي وویل:

– ته فکر مه خرابوه زما خپل کور دی په ملګرۍ کې دا خبرۍ نشته چې دا مې ونه خوړل او دا مې ونه څکل، چې څه تیار وي هغه د یار وي، ماته همدا ستا دوستي او ملګري هر څه دي.

کیشپ ځواب ورکړ:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– ملګریه، رښتیا او حقه خبره دې وکړه ځکه چې دوست ته د دوست لـړ شـی ډېر او ووړ یې ورته لوی ښکاري نو رښتیا داده چې ستا خپل کور دی او تـه خپـل کـور ته ځې.

کیشپ بیا په لامبو پیل وکړ او چې بیا یې خپله ټګي او دده صداقت را یـاد کـړ او فکر یې شو نو لامبو یې بس کړه او فکر یې ګډوډ شو.

بیزي چې دی په دې حال ولیده نو په زړه کې یې وویل:

– د کیشپ درېدل خو بې څه نه دي او داسې مالومېږي لکـه چـې چـورت یـې ماته وران دی ځکه چې زړونه خو په یو حال نه دي ، هوښیار باید لـه خپلـه ځانـه بـې پروا نشي او زړه جمع نشي تر څو چې په خپله زړه جمعی په بلا ککړ نشي.

نو بیا یې کیشپ ته وکتل او وویې ویل:

– بیا ولې په چورت کې شوې او فکر کوې؟

کیشپ ځواب ورکړ:

– زه خو ځکه خپه یم چې د خپلې ښځې د ناروغتیـا لـه کبلـه بـه سـتا قـدر او احترام ونه شم کړای او ستا د حق د اداکولو له عهدې څخه به پوره ونه وځم.

نو بیزي وویل:

– ګرانه ملګریه خپه کېږه مه ځکه چې خپګان څه فایده نه لـري، د ښـځې پـه علاج او دوا کې دې باید فکر وکړې زه تیار یم چې هـر رنګـه مرسـته درسـره وکـړم پوهانو ویلي دي: مال باید په څلورو ځایونو کې ولګول شي په ملګری کې پـه احتیـاج کې پر عیال او ښځه.

نو کیشپ چې دا خبره واورېدله ویې ویل:

– ښه دې وویل ډاکټرانو زما د ښځې د علاج له پاره د بیزي زړه ښـوولی دی او ویلي یې دي چې بې له دې یې بله چاره نشته.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

نو بیزي په زړه کې وویل:

– لکه چې په غم ککړ شوم او تمې مرګ ته روان کړم. ربښتیا یې ویلي دي چې قانع ښه ژوند لري او تمه کوونکی او توسن درست عمر په ربړونو او کړاوونو کې نښتی وي.

–بیا یې کیشپ ته وویل:

– اوس نو ستا خدمت پر ما واجب دی، او دا دوا خو بیخي ډېره اسانه ده زما خپل زړه شته نو نوره څه پروا ده خو خبره داده چې زه دې نو ولې اول نه خبرولم چې زړه مو له ځان سره راوړی وای. ځکه چې موږ بیزوګان چې له کوره د دوستانو لیدلو کتلو ته ځو نو زړه په کور کې پرېږدو د دې له پاره چې هسې نه چې د دوست په کاله کې مو کوم شي چې هغه د دوست سره وړ وي خوښ نه شي. او بیا مو پسې زړه خوړیږي نو راځه چې بېرته ولاړ شو او زما زړه بېرته را واخلو او په خوښۍ کورته راشو.

کیشپ خوشاله شو او په زړه کې یې وویل:

– ښه دی چې بې چل او ټګۍ مې کار وشو.

بیزی یې بېرته خپلې ونې ته را وګرزاوه.

ساحل ته لا نه وو راغلي چې د کیشپ له شانه یې ټوپ کړ او پر ونه ور وخاته ، قرار په کې کېناسته.

چې ایسار شو کیشپ ورغږ کړ:

– ملګریه، زړه دې راواخله چې ځو ځکه چې ښځه مې ډېره سخته ده، مري.

نو بیزي وخندل او ورته یې وویل:

– ته پر ما د هغه خره ګومان کوی چې سورلنډي غولولی و او بیا یې وویل چې خرنه زړه درلود او نه غوږونه.

کیشپ وپوښتل چې څرنګه یې غولولی و.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

بیزي وویل:

– یو زمری نژدې اوبو سره په یو ځنګل کې اوسېده او په همدې ځنګله کې بـه یې حیوانات ښکار کول او خپله اړه به یې پرې پوره کولـه خـو بـالاخره زوړ شـو او لـه کاره ولوېده نو وړی شو او جرب مرض ورباندې له خواری نه ولګېده. نـور خوځېـدلای هم نه شو. په ځنګله کې نژدې زمري ته یو سورلنډی اوسېده او چې له زمـري نـه بـه څه پاتې کېدل ده به خوړل، نو زمري چې ضعیف شو او لـه کـاره ولوېـده د سـورلنډي حال هم خراب شو. نو سورلنډی زمري ته راغی او ورته یې وویل:

– ای د ځناورو پاچا پر تا څه وشول چې له ښکاره ولوېدلی؟

زمري وویل:

– دغه جرب مرض چې ته یې په خپله ګورې زه په دې حـال کـړم چـې اوس مې ښکار هم له لاسه نه کېږي.

سورلنډي ورته وویل:

اوس به درته د ډاکتر پوښتنه کوم ځکه چې ته نه یې نو نور ژونـد بـې خونـده کېږي او څه فایده په کې نشته.

زمري ځواب ورکړ:

– ډاکټرانو راته ویلي دي چې ستا مرض ته د خره زړه او غوږونه ښه دي.

سورلنډي وویل:

– اوس نو ستا دوا او علاج اسان دي د ځنګله پـه هغـه بلـه خـوا کلـي کـې د رنګریز خر دی چې کالي ورباندې وړي. او لږ ساعت وروسته به یې درته راولم.

سورلنډی ولاړ او پر خره باندې یې سلام واچاوه او ورته یې وویل:

– ملګریه ولې داسې خوار او ډنګر ښکاري، لکه چې دا ډېره موده دې هـیڅ نـه دي خوړلي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

خره ځواب ورکړ:

– څرنګه به نه خوارېږم، خاوند مې نه په آرام پرېږدي او نه خوراک راکوي!

سورلنډي ورته وويل:

– نو ځمکه خو لويه ده ولې ورسره اوسېږې څه ترې په خپله مخه؟

خره وويل:

– تېښته مې هم څه فايده نه کوي، ځکه چې هر چېرته چې ځم په انسان اوړم او چې څه مې دا خاوند را باندې کوي هغه يې هم را باندې کوي نو د غلامۍ نه پرته بله هيله نه لرم.

سورلنډي وويل:

– وروره ښه دې وويل دا انسان پر موږ ټولو حېواناتو ظلم کوي خپل کارونه را باندې کوي او بيا زموږ هغه حق چې خوراک او څښاک دی هم نه راکوي خو زه به درته يو ښه شين ځای دروښايم چې لويه ورشو او ډېر واښه لري او له دغو ظالمو انسانانو څخه هلته هېڅوک نه پېښېږي. نور خره هم هلته شته چې ډېر تيار، چاغ او د ښه زور او قوت خاوندان دي.

خره وويل:

– ډېر تشکر وروره! راځه چې ځو زه دلته نور له لوږې مړ شوم.

نو سورلنډی او خر ولاړل . په ځنګل کې د زمري ځای ته ورسېدل نو سورلنډي خر پرېښوده او زمري ته ورغی او د خره په راوستلو يې خبر کړ.

زمری له خپله غاره راوواته ، غوښتل يې چې پر خره ورټوپ کړي خو له دې کبله چې ډنګر او خوار و په خره يې زور ونه رسېده او خر وتښتېده.

کله چې سورلنډي وليدل چې پر خره د زمري وسه ونه شوله نو ورته يې وويل:

ای د حېواناتو او ځناورو باداره! تر دې اندازې کمزوری شوی يې؟

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

نو زمری خجل شو ، سورلنډي ته يې وويل:

که بیا دې راووست نو رانه هیڅ خلاصېدلی نه شې.

سورلنډی بیا خره پسې ولاړ او ځان يې ورورساوه او ورته يې وويل:

– ملګریه ولې را وتښتېدلې؟ يوه خره ته ولیدلې ستا د هرکلي او پېژندګلوۍ لـه پاره درته راوواته چې نورو خرو ته دې ورولي.

خره هم پخوا کله زمری نه و لیدلی، د سورلنډي په خبره یــې بـاور وکـړ او بیـا ورسره د زمري ځای ته راغی.

سورلنډی ترې مخکې شو او زمري ته ورغی ، ورته يې وويل:

– پام کوه چې بیا درنه ولاړ نشي ځکه چې ما داځل بیـا وغـولاوه کـه دا ځلـې خلاص شو نو بیا مو پرې وسه نه کېږي.

زمری د سورلنډي په خبرو زړور شو او پر خره يې ورټوپ کړ او ښکار يې کړ نـو بیا يې سورلنډي ته وويل:

ته ورګوره ته چې زه غسل ورته وکړم، ځکه چې طبیبانو ماتـه ویلـي دي چـې ځان دې نه وي پاک کړی نو لاس مه وروړاندې کوه. زړه او غوږونه به يې زه وخـورم او نور دې ستا وي.

کله چې زمری لمبا ته ولاړ نو سورلنډی د ټول خـره خوړلـو تـه بـډې ووهلـې. غوږونه او زړه يې وخواړه او قرار کېناسته.

زمری بېرته راغی ګوري چې زړه او غوږونه يې نشته نو سورلنډي ته يې وويـل چې زړه او غوږونه يې څه شول.

سورلنډي وويل:

که زړه او غوږونه يې وای نو چې يو ځل وتښتېده او خلاص شـو ولـې بـه بیـا بېرته راته او غولېده به؟

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

کله چې بیزي کیسه تمامه کړه نو کیشپ ته یې وویل:

– اوس پوه شوې؟ زه نو د خر غوندې نه یم چې بیا وغولېږم. تا خو پـر مـا چـل وکړ او ودې غولولم خو زما چل او حیله دې هم ولیـده چـې ځرنګـه مـې درنـه ځـان خلاص کړ.

کیشپ په درد او افسوس ځواب ورکړ:

– رښتیا دې وویل خو زه په خپل جرم او ګناه او ملامتیا او اعراف او اقرار کوم ، له تانه عفو غواړم او هیله کوم چې ماسره به همغسې دوستي وکړې لکه ځرنګـه چـې وه او چې ځرنګه دې خوښه وي هغسې مې پـه ادب کـړی ځکـه هوښـیار چـې ګنـاه وکړي نو له ډب نه یې بیانه شرمېږي. لکه چې وایي چې چېرته ډب نه وي هلتـه ادب نه وي.

بیزي ورته په مسخره وکتل او ورته یې وویل:

– له ورخه تېرو اوبو پسې بیا یوم مه کړنګوه او په مخه ځه!

کله چې بیدپای دا کیسه پای ته ورسوله نو دابشلیم پاچا ورته وویل:

رښتیا دې وویل: چې د یو شي موندل اسان دي او ساتل یې ګران دي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

پردېسي او زرګر

دابشلیم پاچا بیدپای فیلسوف ته وویل:

کله کله سړی د هغه چا سره ښه وکړي چې وړ یې نه وي او بیا ورنــه د تشــکر په تمه او انتظار وي.

بیدپای وویل: څوک چې د هغه چا سره ښه وکړي چې د ښو وړ نــه وي نــو بیــا دې یې د تشکر او ښه بدل په تمه کېږي نه.

خلک مختلف طبیعتونه لري څوک ښه او څوک بد دي چــې ښــه وربانــدې نــه مالومېږي او د هغه چا قدر نه پېژني چې ښه یې ورسره کړي او دا ډول خلک لــه هغــه حیواناتو څخه ډېر کم او ناوړه دي چې ښه ورباندې مالوم وي.

نو ښه داده چې اول سړی د ښو وړ سړی وګــوري خپــل وي کــه پــردی او بیــا ورسره ښه وکړي. ځکه چې کله له خپل ورور نــه پــردی هــم ښــه وي او د ښــو قــدر پېژني.

او انسان باید پخوا له اختلاط څخه خلک وازمیيي چې بیا په خپلو ښــو پښــېمانه نه شي او که نه نو هغه به ورته ورسېږي چې پردېسي ته له زرګر نه رسېدلي وو.

دابشلیم وویل: پردېسي ته له زرګر څخه څه رسېدلي و؟!

بیدپای وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

یو پردیسي په یوه لاره روان و. ګرمي وه ستړی او تږی شو نو ویې غوښتل چې چېرته کوم کوهی وګوري چې خپله تنده ماته کړي.

وروسته له ډېر مشقت څخه یې یو کوهی پیدا کړ چې لرې اوبه یې درلودې او یو سړی، یو مار، یو بیزی او یو څناور یې په کې بیا مونده.

نو چې پردېسي دا سړی ددې ضرري او وحشتناکو حېواناتو سره ولیده زړه یې ورباندې خوږ شو او دده د ژغورلو په چاره پسې ولوېده ولاړه چېرته یې زړې لتې، پاړې پیدا کړې پړی یې ترې تاو کړ او کوهي ته یې ورواچاوه چې سړی را وباسي خو بیزي پرې ورخیز کړ او پړي پورې ونښته چې بیا یې ورواچاوه مار ورپورې څوړند شو نو پردیسي په زړه کې وویل: بدې برخې! ما خو ددې له پاره زیار نه دی ایستلی چې خپل دښمنان پرې را جګ کړم که پوهېدلای چې لومړی دوی راخیژي نو دومره ربړ به مې نه و ګاللی، بیا یې درېیم ځلې پړی کوهي ته ورکښته کړ دا ځلې څناور ورپورې ونښته او را وواته. په دې وار نو پردېسي ښځي حیران او پښېمانه شو کله چې دا درې واړه د کوهي په غاړه را جمع شول نو له پردېسي څخه یې تشکر او د ښو مننه وکړه او ورته یې وویل ته به اوس غواړې چې دا سړی هم را وباسې خو موږ درته نصیحت کوو چې پرېږده چې په کوهي کې له لوږې مړ شي ځکه دی د ښو کولو وړ نه دی او هیڅ ښه به ترې بې له بدو ونه ګورې. دا پرېږده او په خپله مخه ځه.

خو پردېسي د نرم زړه خاوند و چا سره د خپلو ښو د بدل په تمه نه و نو دوی ته یې وویل:

– څرنګه به یو انسان په ربړ او کړاو کې ګورم او په ژغورلو کې به یې زیار نه باسم؟ هغه څوک چې یو انسان په ربړ ککړ وګوري او کولای شي چې ورسره مرسته وکړي او سره له دې هم ورسره کومک نه کوي او له دې غمه یې نه ژغوري نو په دنیا کې د ژوند حق نه لري او نه باید انسان ورته وویل شي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

بیا یې پړی ورکښته کړ سړی ورپورې ونښته او را جګ یې کړ.

څلورواړه له پردیسي د تشکر او مننې له پاره را تاو شول تشکر او منته یې ورنـه وکړه نو بیزي وویل:

– زما کور د نوادرخت ښار سره نژدې په یوه غـره کـې دی هیلـه کـوم چـې د سیاحت په وخت کې په خپل راتګ موږ سر لوړي کړې او راشې.

ځناور وویل:

زه د همدې ښار سره نژدې په یو ځنګل کې سکونت کوم نـو کلـه چـې دې د بیزي د لیدلو مهرباني وکړه ما هم په خپل ملاقات مشرف کړه.

مار وویل:

زه د همدې ښار په دېوال کې اوسېږم ما هم وګوره چې ستا په لیدو خوښ شم.

او سړي وویل: ددې دښمنانو په خوله مه غولېږه دوي د ښـو وړ نـه دي او دوي سره ښه کول څه فایده نه لري نوکه راغلـی زه د همـدې ښـار زرګـر یـم او سـتا هـر کومک ته تیار یم. هر څه ډېر دي.

بیا سره بېل شول او هر یو په خپله لاره ولاړل.

کله چې پردېسی په ښارونو وګرځېده نو په نوادرخت ښـار کـې زرګـر ملګـری وریاد شو، له ځان سره یې وویل:

– هوښیار د دوستانو اشـنایانو پوښـتنه ګروېږنـه لازمـه ګڼـي او څـوک چـې د دوستانو پوښتنه ونه کړي نو څه خیر په کې نه شته باید چـې زه هـم د زرګـر پوښـتنه وکړم.

نوادرخت ښار ته ورروان شو چې د خپل ملګري زیارت وکړي. کله چې ښار تـه نژدې غره ته ورسېده د بیزي پرې سترګې ولګېدلې ورمنډې یـې کـړې او لاسـونه او پښې یې د ده ښکل کړل بیا یې خپل کورته بوته او عذر یې ورته کاوه چې د بیزوګـانو

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

کورونه له هر څه تش وي خو ته لږ وګوره چې زه بېرته راشم لږ ساعت تېر شو چې بېرته راغی او خوندورې مېوې یې راوړې او ورته یې په مخکې کېښودلې او ورسره په مرکه لګیا شو نو کله چې پردېسي د بیزي دا قدر او عزت ولیده ویې ویل: ما خو دا ګومان نه کاوه چې دا حیوان چې د ټولو خلکو په نظر مکرجن او چلي دی، دومره به ښه او احسان پېژندونکی وي.

پردېسی له بېزي نه رخصت شو او هغه ځنګل ته ورنژدې شو چې ځناور په کې و. ځناور پردېسي ولیده او ویې پېژانده، ورمنډه یې کړله، په پښو کې یې ورته مخ کېښوده او هر کلی یې ورته وکړ بیا یې له لمنې ونیوه او ځنګله ته یې بوته.

چې ځای ته یې ورساوه نو دې یې پرېښوده او دی په خپله ولاړ او د ښار د پاچا لور یې ولیدله چې په خپل باغ کې ګرځېدله او ډېرې ګاڼې او جواهر یې په ځان بار کړي وو چې ډېره بیه یې درلودله نو ورباندې یې خېز کړ او ګاڼې جواهر یې ترې واخستل رایې وړل او پردیسي ته یې په مخکې کېښودل.

پردېسي دا ګاڼې او جواهر واخستل نه پوهېده چې ځناور کومه خوا ولاړ .

پردیسي خپل زرګر ملګري کره ورغی او په زړه کې یې وویل:

ملګری مې ددې شیانو په بیه ښه پوهېږي دا به ورکړم خرخ به یې کړي نیمې پیسې د ده او نیمې زما.

چې پردېسي دې ښار ته راغی ګوري چې ټول خلک حزین او غمجن دي او تورې جامې یې اغوستي دي نو په زړه کې یې وویل:

لکه چې د دې ښار پاچا یا کوم ګران ته یې څه پېښه شوې.

د زرګر کور یې ولټاوه تر څو چې بیا یې مونده. کله چې زرګر ولیده ښه هر کلی یې ورته وکړ او کور ته یې بوته چای او ډوډۍ یې ورته راوړه. پردیسي له زرګر څخه پوښتنه وکړه چې څه پېښه شوې ده او دا خلک ولې داسې غمجن او حزین دي؟!

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

زرګر وویل: پر پاچا لویه ټکه او غم را لوېدلی دی یواځینی لور یې چې بلـه نـه لري د سیل له پاره باغ ته ولاړه غله ورباندې راغلي دایې وژلې او ګاڼې او جـواهر یـې ترې تښتولي دي او هېڅوک ورباني خبر شوي هم نه دي نو د پاچا او خلکو د حـزن او غم سبب دا دی. د دې خبرې په اورېدلو پردیسي هم ډېر خپه شو.

زرګر ترې بیا د سفر د احوالو او واقعاتو پوښتنې شروع کړې او ده ورته هغه ټـه وویل چې لیدلي یې وو او پرې تېر شوي وو. تر ځو چې د بیزي ښه هر کلی او د ځناور ښه مکافاتو ته خبره ورسېده او ویې ویل: نه پوهېږم چې ځنـاور دا ګـاڼې او جـواهر لـه کومه کړي وو خو ماته یې راکړل او دادی تاته مې راوړل چې ته یې وپلورې او پیـسـې به یې سره ووېشو. زه د دې په بیه نه پوهېږم او تا ته یې بیه او قـدر مـالوم دی ځکـه چې ستا همدغه کار دی. له جېب نه یې ګـاڼې راواېسـتلې او زرګـر تـه یـې مـخ کـې کېښودلې. زرګر چې ولیدل نو ورته یې ډېر وکتل او ده ته یې وویل:

– ملګریه ته خو د جوهر او ښیښې فرق نه شې کولی او سـره او مـس هـم نـه شې بېلولی دا جواهر او ګاڼې نه دي بلکه د سرو اوبه یې ورکړې چې پوونـده (کـوچي) خلک ورباندې ځان ګاڼي. او البته چې ځناور به هم د هغه ځنګل سره نـژدې پـه کـوم ځای کې موندلي وي، ته یې ورباندې غولولی یې او درکړي یې دي. تا ګومـان کـړی دي چې دا ګوندې ډېر قیمتي شی دی.

نور یې له دغو ګاڼو او جواهر څخه په ښکاره مخ واړاوه او پرې یې ښودل خو په زړه کې یې ورته واچوله بیا یې پردیسي ته وکتل او ورته یې وویل: ته د کور خاوند یې څه مېلمه خو نه یې، له مانه په دکان کې څه پاتې شوي هغه پسې ځم او ژر بـه بېرتـه راشم. پردېسی یې پرېښود او زرګر ترې ولاړ. لږ وخت لا تېر نه و چې د زرګر کالـه تـه ګڼ شمېر پولیس او لښکریان را سر شول. زرګر هم ورسره و. پردیسی یې ونیوه او پـه ځنځیرونو یې تړلی د پاچا دربار ته بوته.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

کله چې پاچا دی او د خپلې لور ګاڼې او جواهر ولیدل نو ورته یې وویل:

– خوارشې غله: چې زما لور دې ووژله او ګاڼې او جواهر دې ترې ولوټل او بیا غواړې چې زما په ښار کې یې وپلورې؟ که دا امین او صادق زرګر نه وای خو له منځه وتلی او تښتېدلی وې.

پردیسي کوښښ کاوه چې خپل عذر وروړاندې کړي او حقیقت ووایي خو پاچا ورته غوږ ونه نیوه او پولیس ته یې غږ کړل:

– ویې نیسئ، دا مجرم ګناهکار او بدبخت چې لور یې زما ووژله او ګاڼې یې ترې ولوټلې! بویې ځئ، کلک یې په ځنځیرونو وتړئ، په ښار کې یې کوڅه په کوڅه وګرځوئ چې زما د مملکت اوسېدونکي خبر شي او نور غم ونه کړي. ما خپل دښمن او جاني ونیوه. چې په کوڅو کې مو وګرځاوه نو بیا یې ووژنئ او د ښار پر دروازو یې ځوړند کړئ چې نور خلک یاد ولري او داسې ونه کړي.

پولیسو دی کوڅه په کوڅه وګرځاوه. ده به له خپله بده بخته ژړل او ځان به یې ملامتاوه او ویل به یې: زه ددې ټولو نادودو وړ یم، او لا زیات هم، ځکه چې ما د مار، بیزي او ځناور ورم ونه مانه که ددوی خبره مې منلې وای او دا خسیس او ټګمار زرګر مې له کوهي څخه نه وای را جګ کړی نو په دې بلا به نه ککړېدلم او په دې پردېستوب کې به راباندې د دې ډول بد مرګ او اعدام حکم نه کېده.

دې په همدې ژړا او چیغو سر و چې لښکریانو د مار په مسکن او ځای تېراوه. مار د ده اواز وپېژانده له سوړې څخه راووانه او د ده هرکلي ته یې ورمنډې کړې.

نو کله یې چې په ځنځیرونو کې بند ولیده وډارېده چې بیا یې وکتل نو په هر څه پوه شو او ورته مالومه شوه چې پاچا یې په وژلو امر کړی دی. چل یې جوړ کړ، په منډه ولاړ د پاچا زوی یې سخت وچیچه او پرې یې ښوده چې لټ په لټ اوښته را اوښته.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

کله چې پاچا له خپله زویه خبر شو نو په سترګو یې توره شپه شوه او پردېس یې هېر شو خلک یې طبیبانو او پاړوګرو پسې ولېږل.

پاړوګرو تاویزونه څکاکونه او دمونه وکړل خو څه فایده یې ونه کړله طبیبان یې هم له دوا څخه عاجز شول. ټول ښار د پاچا تر مانۍ را تاو و، په انتظار کې و چې څه به کېږي.

د مار یوه پېرۍ ملګرې وه چې یو پر بل سره ډېر ګران او قدرمن وو او یو د بل په خدمت کې ډېر په اخلاص وو. نو مار پېرۍ ته ورغی او کیسه یې ورته تر سره کړه نو پېرۍ را والوته او د پاچا د زوي په مخکې ودرېدله او ځان یې ورته ښکاره کړ. داسې چې بل چانه لیدله او نه یې ددې آواز اورېده، د پاچا زوی ته یې په ټیټ اواز وویل:

– ستا دوا د هغه بندي په وس کې ده چې ستا پلار یې بې ګناه په وژلو امر کړی او متهم کړی یې دی نو که غواړې چې روغ شې پلار ته دې ووایه چې هغه درته راولي او له بنده یې خلاص کړي.

کله چې د پاچا زوی دا خبره واورېدله نو خبرې یې وکړلې او چیغه یې کړه. دی چې مخکې تر دې چې بې هوښه پروت و، پلار یې خوښ شو، په مخکې یې ودرېده او هیله یې ورته پیدا شوه.

زوی یې ورته وویل:

– پلاره! زما علاج د هغه پردیسي بندي په لاس کې دی چې په ظلم دې بندي کړی دی.

نور یې یوه خبره هم ونه کړه او بیا چپ شو.

مار بند ته خپل ملګری ته ورغی او د ځان سره یې د خپلو زهرو دوا – د یوې ونې پاڼې - وروړلې، پوره یې له کیسې څخه خبر کړ چې پېرۍ څه وکړل او ورته یې وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– اوس دې خپل زرګر ملګری ولیده چې څه خیر او امید دې په کې و؟ مور درته نه وو ویلي چې دا ډېر خبیث او بد ذاته دی ښه نه پېژني د ښو بدل په بدو ورکرځوي؟

نو پردېسي – په داسې حال کې چې خجل او شرمنده وو – ځواب ورکړ

– ګرانه ملګریه ډېر تشکر که زما ښه پر انسان خوشې ولاړل خو تا او ستا ملګرو، بیزو او ځناور کلک ساتلي دي او درباندې مالوم دي.

مار ورته وویل:

– ته پر ما حق لرې ځکه چې لومړی تا راسره ښه کړي دي او زه پرتا د تشکر کولو حق نه لرم. اوس به پولیس راشي او تا به د پاچا ماڼۍ ته بوځي دا پاڼې درسره واخله او جوش یې کړه د پاچا په زوی یې وڅښوه روغ به شي.

مار لا خپله خبره تر سره کړې نه وه مشر وزیر سره له نورو مشرانو او لویانو را ورسېده او په ګاډۍ کې یې پردېس د پاچا ماڼۍ ته سپور بوته.

کله چې پاچا ته ورسېده نو پاچا یې ښه هر کلی وکړ او د زوی دمول یې تري وغوښتل پردېس وویل: باداره زه په دم او تاویزونو نه پوهېږم او نه وربانـدې عیقـده او باور لرم چې دا به څه فایده او ګټه لري. بله دوا ده را سره چې د ده شـفا او عـلاج دی. له جېب نه یې پاڼې را وویستلې، یو لوښی او اوبه یې ترې وغوښتلې پاڼې یـې پـه اوبـو کې وایشولې او د پاچا زوی ته یې ورڅښولې.

د پاچا زوی چې لومړی پیاله وڅښله نو په پښو ودرېده او داسې ښکارېده چې هیڅ ضرر ورته نه وي رسېدلی. خلک او طبیبان او پاړوګر ورته هک پک شول.

پاچا خپل زوی په غېږ کې ونیوه. ښکلاوه یې او د خوښۍ اوښکو یـې سترګې ډکې کړې وې، د ډولونو او سورنیو آوازونه پورته شول، سازونه او تماشې بنا شوې او د شاهزادګۍ د مرګ غم په خپله مخه ولاړ.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

کله چې پاچا د خپل زوی په روغتیا ډاډه شو نو پردېسي ته یې وویل:

– کیسه څرنګه وه ما پر حقیقت پوه کړه.

نو پردیسي ورته ټوله کیسه وکړه: له کوهي نه د زرګر لـه راایسـتلو د زرګـر تـر مکر او ټګۍ پورې او بیا د غله په توګه پاچا ته ورښودل، تر څو چې پاچـا تـرې خـوښ شي اګر که د هغه چا مرګ په کې وي چې ده سره یې ښه کړي وي.

کله چې پاچا دا کیسه واورېدله هک پک شو، د پردیسي ډېر احترام یـې وکـړ او عذر یې وغوښت او تشکر یې ورته ووایه.

بیا پاچا خپل وزیران را وغوښتل او د زرګر خبیث او پلیت په باره کې یې ورسـره مشوره او مرکه وکړه نو یوه وویل:

– ښه داده چې دا ټګمار زرګر په زولنو کې کلک وتړل شي او بیا په کوڅو کـې وګرځول شي او ډنډورچي دې دا آواز کوي چې: دا هغه لئیم خسیس او بـد ذات سـړی دی چې د ښو پر ځای یې بد وکړل. بیا دې ووژل شي او په هغه ځای کـې دې پـه دار شي په کوم ځای کې چې پردېس په دار کېده.

دوهم وزیر وویل:

دا عذاب اسان دی ځکه چې ژر به مړ شي او له عذابه بـه خـلاص شـي ده تـه باید اوږد عذاب ورکول شي. نو ښه داده چې په کوڅو کې دې وګرځول شي او بیـا دې په هغه کوهي کې ورواچول شي چې پردېسـي تـرې را ایسـتلی و او پـر هغـه کـوهي باندې دې یوه لویه بنا جوړه شي او درباندې دې ولیکل شي چـې «دلتـه هغـه انسـان بندي دی چې د بیزي ځناور او مار څخـه هـم بـد او شـري دی، ښـو د دې حیوانـاتو سترګې ونیولې او د ده سترګو ته ښه ونه درېدل او هغه چا سره یې بـد وکـړل چـې ده سره یې ښه کړې وو».

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

کله چې پاچا دا خبره واورېدله خوښه یې شوله او په یوه اواز یې وویل دا ده جزا د خاینانو او ټگمارانو.

کله چې ببدپای کیسه تر سره کړه نو ویې ویل: دا د هغه چا مثـال دی چـې د ښو کولو ځای نه پېژني.

دابشلیم پاچا وویل: ښه او حقه خبره دې وکړه ای فیلسـوفه او حکیمـه. انسـان کله کله سره له عقله او پوهې هم بدو ته مخ اړوي او بد کوي تر ځو چې له ډېرو تیتـو حیواناتو نه هم ځان ټیټ او کم ښکاره کړي.

د نوادرخت خلکو به چې هر کله دا کیسه لوستله او یا به یې اورېدله دې کوهي ته به ورتلل چې په خپلو سترگو د خاینانو او ټگانو جزا وگوري.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

سلار، بیلار او ایران دخت

دابشلیم پاچا بیدپای فیلسوف ته وویل:

– په کومو صفتونو یو پاچا کولای شي چې خپل مملکت وساتي چې ضایع نه شي؟!

بیدپای وویل: ښه پوښتنه دې وکړه که څوک غواړي چې خپل مملکت وساتي نو ډېرو صفتونو ته اړ دی چې هغو څخه یو شجاعت او زړورتیا، بل کرم، بل مروت او بل حلم دی، خو حلم په دې ټولو صفاتو کې ښه صفت دی او ګڼه یې ډېره او د مملکت د ټینګولو لوی او مهم عامل دی، ځکه که پاچا حلیم او زغمونکی نه وي نو ظلم ډېر کوي او چې ظلم ډېر شي نو مملکت ورانېږي او له منځه ځي. کله کله پاچا په غضب کېږي او ناوړه امرونه کوي که عملي شي نو ډېر ضررونه لري نو چې حلم او زغم لري بېرته خپل حال ته راځي، خپل امر لغوه کوي او له ظلم او شر نه ځان ژغوري.

دابشلیم وویل: په دې خبره یو مثال راوړه چې ښه پوه شم او خبره راته جوته او ښکاره شي.

بیدپای وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

د هند په یو ولایت کې یو پاچا و چې سلار نومېده او یو يې وزیر و چې بیلار نومېده او ډېر ښه او عالم سړی و.

ددې پاچا او برهمنانو په منځ کې خلاف او دښمني پیښه شوې وه، ځکه چې برهمنان له دې کبله چې دینداران وو نو د خلکو ورته ډېره توجه او پام لرنه وه او د دوی به یې ډېر احترام او مننه کوله.

سلار پاچا له دوی نه ډارېده چې پاچاهي به ترې ونیسي نو د دوي د وژلو او ځان خلاصولو فکر يې وکړ. ډېر يې ترې ووژل او ډېر ترې په غرونو او غارونو کې پټ شول او وتښتېدل. پرته له څو تنو نه چې ځان يې ده ته وسپاره او ذلت یې قبول کړ نور ټول وتښتېدل.

شپې، ورځې، میاشتې، کلونه تېر شول او پاچا یواځې د خپل وزیر په مرسته خپل مملکت اداره کوله.

یوه شپه پاچا یو اوږد خوب ولیده او په ډېر ډار له خوبه را بېدار شو. په خوب کې ګوري چې په یو لوړ سپین غره باندې دی او په مخکې يې دوه ماهیان پر لکی ولاړ دي، دوه بتی يې د شا له خوا را والوتلی او په مخکې یې ولوېدلې، او یو مار له ځمکې څخه راوواته او د پاچا په چپه پښه راخاته. خپل ځان یې په وینو کې لپت پېت ولیده او یوه د اور ټوټه يې پر سر راولوېدله او یو مرغه له هوا راغی او پر سر یې را ښکته شو او دده سر یې په ټونګه وواهه.

دې خوب ته هک پک پاتې شو او په تعبیر او مانا یې هېڅ پوه نه شو. د برهمنانو زړه دښمني او میرخی یې له یاده وتلې وه. د دوي مشر یې را وغوښته چې د خوب تعبیر ورته ووایي او زړه یې په آرام شي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

نو کله یې چې د برهمنانو مشـر او د ده معاونـان راوغوښـتل او د خپـل خـوب کیسه یې ورته وکړه. نو دوی سره په خپل منځ کې یو بل ته وکتل بیـا مشـر بـرهمن وویل:

– دا خو یو عجیب خوب دی نو موږ ته اووه ورځې مهلت راکړه چـې تـر څـو د دې د تعبیر او تفسیر پسې کتابونه او نجوم وګورو او ښه مانا یې پیدا کړو.

نو اجازه یې ترې واخیستله او ولاړل. کله چې یو پټ او ګوښه ځای تـه ورغلـل چې څوک یې په دې ځای کې په سِر نه خبرېدل نو مشر یې وویل:

– اوس نو د کسات اخستلو ښه موقع په لاس راغله، تاسو خو په خپله پـوهېږئ چې دې ظالم له موږ نه دولس زره خلک بې ګناه او بـې خطـا ووژل او کـه مـوږ اوس فکر په ځای کړو نو کولای شو چې خپل او د خپلو ملګرو انتقام ترې واخلو.

نو ټولو وویل:

– اوس نو څه غواړې چې څه وکړو؟ ته زموږ مشر یې او ته چې څه وایـې مـوږ یې منو او کوو یې.

برهمن وویل:

زه وایم چې ښه یې وډاروو او ورته ووایو چې کـه زمـوږ پـه خولـه نـه شـو نـو پاچاهي او هر څه به ترې ولاړ شي. او کله مو چې وډار کړ او د خوب عواقب مـو ورتـه وخیم وښودل، نو ورته به ووایو چې ایران دخت او زامـن یـې، زلمـي او زمـري، بـیلار وزیر، سپین فیل، تېز اس، تېره توره یې او کباریون حکم موږ ته په ګوتو راکړی.

که راځخه پوښته یې وکړه چې څه یې کوئ نو ورته به ووایو:

– وژنو یې او د وینو ځخه یې یو ډنډ ډکوو او تا پکې لمبوو، تر څو چـې تـه هـم له خطره خلاص شې او پاچاهي دې هم په ځای پاتې شي نجوم خو داسې وایـې نـور

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

نو ستا خوښه او که دا کار مو وکړ نو بیا پاچا ضعیف کېږي او څه یې له لاسه نه کېږي نو بیا کار اسان دی او له پاچاهۍ څخه به یې وباسو او تخت به یې ونیسو.

وروسته له اوو ورځو څخه براهمه بېرته راغلل چې ځانونه یې ډېر خپه او غمجن ښکاره کول او افسوس یې کاوه، چې پاچا ولیدل چې خپه او غمجن غوندې ښکاري نو لا ډېر وډارېده او د براهمه و مشر ته یې وویل:

– وایه کنه، نجوم او کتابونو زما د خوب په تعبیر کې څه ویلي دي؟

خو د برهمنانو مشر سر ځوړند واچاوه او په ژړا شو او نورو برهمنانو هم په همدې ډول ځان حزین او غمناک ښکاره کاوه.

نو د پاچا نوره ویره او ډار هم زیات شو او ویې ویل:

– زما خو دې نور له ډاره زړه وچاوه څرنګه چوپ او ځوړند سر ناست یې؟ په نجوم کې دې څه ولیدل. ته بې غمه اوسه، زه تا ته امان درکوم خو ووایه چې کیسه څرنګه ده؟

د برهمنانو مشر سر را پورته کړ، سترګې یې د درواغو په اوښکو ډکې وې ویې ویل:

– ته به له دې خطر او غم نه هلته خلاص شې چې ډېر ګران شیان له لاسه ورکړې لکه ایراندخت، ځامن دې زلمی او زمری، سپین فیل ، تېز اس، بیلار وزیر، توره، او کباریون حکیم.

پاچا چې دا خبره واورېدله نو بې سده پر ځمکه ولویده، برهمنانو سره یو تر بله وکتل او بیا یې دده علاج وکړ تر څو چې په سد شو. د برهمنانو مشر ورته وویل.

– اې باداره جار دې شم، په مملکت کې هر شی له پاچا څخه ځار دی، موږ زموږ اولادونه ، وزیران مشران، ښځې، نر، واړه، لوي، مال او شتمني ټول له تا قربان دي نو ولې دومره خپه کېږې او غم کوې؟ تاته چې څه مقرر شوي وي له هغه به دې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

څوک وژغوري؟ موږ ته نجوم په دې خبره خبر راکړی دغو کسانو ته خو به دا افت ورسېږي خو دايې هم وويل: چې که صبر او حوصله دې وکړه له دوی نه به ښه عوض او بدل درکړل شي.

سلار پاچا چې دا خبره واورېدله نو ويې ويل:

– تاسو لاړ شئ اوس، او ما پرېږدئ يواځې چې زه هم څه فکر په کې وکړم.

په غم يې ژوند تېراوه چا سره يې خبرې نه کولې نه يې خوراک و او نه څښاک.

بيلار وزير چې کله پاچا په دې غم او حزن کې وليده او له پاچا نه په خپله په پوښتنه قادر نه و نو ايران دخت ته ورغی او ورته يې وويل:

– ګرانې باداري، له کومه وخته چې زه د پاچا په خدمت کې داخل شوی يم نو بې زما له مشورې او مصلحته يې کوم کار نه کاوه. اوس غمجن مالومېږي او خپه دی، ماته د خپل غم د سبب په باره کې څه نه وايي او رانه پټوي يې. زه ګورم چې په دې وختونو کې د برهمنانو سره پټپټونی کوي. وېرېږم چې دا برهمنان يې په کوم غم ككړ نه کړي.

ايران دخت وويل:

– زه ترې خپه يم او نه غواړم چې اوس ورشم.

بيلار وويل:

– پاچا په داسې حال دی چې ته بايد له خپل قهر او غضب نه تېره شې او کينه دې پرېږدې ځکه بل څوک خو ورتلای نه شي او ترې د ده د حزن او غم د سبب پوښتنه نه شي کولی. او ما ترې دا هم اورېدلي چې ويل يې: «کله چې پر ما غم زور وکړي نو چې ايران دخت وګورم نو غم مې ورک شي او خوشاله شم.» نو پاڅه ورشه او د غم د سبب پوښتنه ترې وکړه.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

ایران دخت ورغله او د تخت سره یې کښېناستله ورته نرمه نرمه کېده، موسکۍ شوه او ورته یې وویل:

– ګرانه ولې دومره په غم او غصه کې یې؟ څه دې اورېدلي دي؟ لـه کلـه نـه چې برهمنانو سره دې خلوت کړی خپه ښکارې، دا ولې؟

پاچا ځواب ور نه کړ.

ایران دخت ورته په عتاب وویل:

– اوس دومره درته سپکه شوم چې د خپلې پوښتنې د ځواب حق هم نـه لـرم؟ ښه پوه هغه دی چې د خپل غم د لیرې کولو چاره وکړي نه چې ورتـه کښـېني او پـه زړه یې تېروي.

پاچا وویل:

– هغه څه چې ته یې له ماڅخه پوښتې په هغه کې زما سـتا او د ټولـو دوسـتانو عزیزانو هلاکت دی. ځکه چې برهمنان وایـي چـې زه بایـد تـا او نـور پـه زړه پـورې دوستان ټول ووژنم، نو بیا به زما په ژوند کې څه خونـد وي؟ اوس وګـوره چـې زه پـه حقه په غم او حزن کې یم او که نه؟

ایران دخت چې دا خبره واورېدله نو وډاره شوه خو خپل ډار یې پټ کړ او بیا یې وویل:

– ګرانه موږ ټول له تا څخه ځار یو، نو زموږ پر وژلو مه خپه کېږه، زما پـر ځـای به بله ښه ښځه خدای درکړي خو ووایه چې څه دي؟ او خبره مه پټوه.

پاچا وویل:

– ګرانې ته له ماڅخه څه غواړې؟

ایران دخت وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– پر برهمنانو له نن وروسته اعتماد او باور مه کوه او په خپلو کارونو کې ورسره مشوره او مصلحت مه کوه ځکه چې دوي ستا دښمنان دي، دولس زره دې په کې وژلي دي نو ته دا ګومان مه کوه چې دوی دې ګوندې دښمنان نه دي، دوی په خپلو اسرارو مه خبروه، دوی غواړي چې تا او دوستان دې په قتل ورسوي.

له کباريون نه ولې پوښتنه نه کوې؟ او چې کباريون ستا د خوب له تعبير څخه عاجز شي نو ته ووايه بل به څوک وي چې دا کار وکړای شي. نو ورشه کباريون ته اود خوب تعبير ترې وغواړه. کېدای شي چې هغه څه درته ووايي چې ستا خوښي په کې وي.

سلار پاچا کباريون ته ورغی کله چې دده کور ته چې د غره پر سر و ورسېده کباريون يې ښه هر کلی وکړ. بيا نو پاچا خپل خوب او د برهمنانو تعبير ووايه نو کباريون د دوی دې تفسير او تعبير ته هک پک شو او پاچا ته يې هغه څه وويل چې ايران دخت ورته ويلي و ورته يې وويل:

– ددوی دښمني دې هېره شوه او خپل اسرار دې دوی ته وويل: دوی غواړي چې خپل کسات درڅخه واخلي دا خوب دې ډېر خير دی چې درته به ژر ورسېږي. د وطنونو پاچاهان به درته ښې ښې تحفې او پېشکشونه را واستوي، دوه دانې به بې مثاله ياقوت وي، يو به سپين فيل وي، يوه به غوڅوونکې توره وي، دوه به داسې اسونه وي چې په نړۍ کې به ساری نه لري، يوه به بې جوړې وربښمينه سره جامه وي چې تياره به رڼوي او يو به د سرو او ياقوتو تاج وي.

او هغه مرغه دې چې ليدلی دی چې ستا پر سر يې ټونګې وهلي د هغه تعبير درته اوس نه وايم، خو دومره پوه شه چې ضرر درته پکې نشته. يوه اونۍ وروسته به درته دا ټول شيان راشي نور نو بې غمه اوسه او چرت مه خرابوه.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

لکه کباریون چې ویلي اوه ورځې لا تېرې نه وې چې د وطنونـو د پاچاهـانو د هدیو او تحفو زیري را ورسېدل او استازي یې یو د بل پسـې راغلـل چـې استازي بـه هدیه راوړه د پاچا تعجب به د کباریون علم او حکمت ته زیات شو او خوشاله به شـو او و به یې ویل:

– که مې د برهمنانو په خوله عمل کړی وای نو دوستان بـه مـې هـم هـلاک کړي وای او ورپسې به زه هم هلاک شوی وای نـو هوښـیار تـه پـه کـار دي چـې د مخلصو دوستانو سره مشوره وکړي او ددښمنانو له مشـورې او مصـلحت څخـه ځـان وژغوري، او ما هم د ایران دخت سره مشوره وکړه او دا دی راته ښه شوه.

بیا پاچا بیلار ته وکتل او ورته یې وویل:

تاج، جامه او هدایا درسره را واخله او حرم ته راځه!

کله چې کورته ورسېدل دا ټول شیان یې ایران دخت ته کېښـودل او ورتـه یـې وویل:

ګرانې ایران دخت زه خو ستا په مشوره او سلا له بـلا خـلاص شـوم او د ښـې ورځې خاوند شوم، نو اوس ته حق لرې چې په دغو شیانو کې هر څه سـتا خـوښ وي وایې خله.

نو د ایران دخت تاج خوښ شو، پر سر یې کېښود او د پاچا یو ښکلې وینځـه وه او جامه یې هغې ته ورکړه چې دا وینځه بزم افروز نومېده او پر پاچا ډېره ګرانـه وه نـو وینځې چې دا جامه واغوستله ډېره پرې ښکلې ښکارېدله نو پاچا ایران دخت ته وویل: چې سهوه دې وکړه که دې جامه خوښه کړې وای درته ښـه وه. ایـران دخـت چـې د پاچا خبره واورېدله نو قهر ورغی د بنتوب تاو و د شرابو ګیلاس یې پورته کړ او پاچا پـر سر باندې یې وویشته نو شراب یې پر مخ او جامو را وبهېدل.

پاچا ډېر په قهر شو او بیلار ته یې وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

ودې لیدل چې دې ناپوهې څومره سپک را ته وکتل او حال دا چې زه د عالم پاچا یم؟ ویې نیسه او ویې وژنه، او پام کوه چې زما له امر څخه مخالفت ونه کړی. که دې مخالفت وکړ نو جزا دې مرګ دی.

بېلار ایران دخت راوویستله او په زړه کې یې وویل:

پاچا خو ایران دخت ته قهر شو او د دې په وژلو یې راته امر وکړ خو زه یې نه وژنم تر څو چې د پاچا غضب او قهر کښېني نو که بیا هم هغسې په خپل امر ټینګ و نو بیا به یې ووژنم او که پښېمان شوی و نو ایران دخت به بېرته روغه رمټه ورولم. ځکه چې ایران دخت خو د وژلو ښځه نه ده، ښه فکر لري، د پاخه تدبیر خاونده ده، د ښه خوی صاحبه ده که دا مړه شي نو پاچا بیا بله داسې ښځه نه شي پېدا کولای او په خپل ژوند به هم له دې وروسته خوښ نه شي.

وزیر ایران دخت خپل کور ته بوتلله او پټه یې وساتله او د پام لرنې امر یې ددې وکړ.

وزیر بیلار څه ګړۍ ایسار شو چې د پاچا قهر غلی شوی و نو ورته راغی او ورننواته کله چې پاچا وزیر ولیده نو ایران دخت او د هغې فضل او ښه خوی وریاد شول خو له وزیر څخه یې له شرمه پوښتنه هم نشوای کولای. وزیر د پاچا په زړه پوه شو او ورته یې وویل:

باداره، غواړې چې یوه ښکلې کیسه درته وکړم؟

پاچا وویل:

هو، غواړم چې د ډاډینې کیسې واورم.

نو بیلار وویل:

دوه کوترو، چې یو نر او بله ښځه وه، په یو دېوال کې ځاله جوړه کړه او له غنمو یې ډکه کړه نو نر او ښځې سره سلا وکړه چې تر څو چې پر ځمکه دانې پیدا

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

کېږي دابه نه خوري څه موده نر چېرته تللی و، اوړی و او دانې وچې شوې او وړې شوې وې لږې ښکارېدلې. چې نر بېرته راغی نو دانې یې له نظره لږې راغلې او ښځې ته یې وویل چې ما او تا خو ویلي وو چې دا دانې به نه خورو نو دا دې ولې خوړلي دي؟ هغې ورته قسمونه وخوړل چې ما نه دي خوړلې او یوه دانه مې هم ترې کنډوه کړې نه ده عذر یې کاوه او ورته یې ژړل خو ده د دې پر قسمونو باور ونه کړ او تر ټونګو لاندې یې ونیوله تر څو چې مړه شوه.

کله چې ژمی راغی او بارانونه شروع شول، دانې لمدې شولې او بېرته هغومره شوې لکه چې وې. نو چې نر دانې ولیدلې نو ډېره پښېماني یې وکړه اود خپلې ښځې اخلاص او صداقت ور یاد شو نو خواته یې روغی او ورته یې وویل:

زه بې له تا دانې څه کړم. او چې ته نه یې زما به څه ژوند وي، او بې ګناه او خطا مې درباندې ظلم وکړ او ومې وژلې.

بیا یې له خوراک او څښاک نه لاس واخیسته تر څو چې د هغې په خوا کې مړ شو.

پاچا چې دا کیسه واورېدله نو پوه شو چې د وزیر مطلب په دې کیسه کې څه دی نو ورته یې وویل:

– ما خو د ایران دخت د قتل امر پر تا وکړ او زه خو په غضب وم نو تا ولې ددې په وژلو تادي وکړه؟

بیلار ورته وویل:

– د پاچاهانو امرونه باید ژر جاري کړلای شي او بله دا چې تا راته وویل چې که زما له امر نه دې مخالفت وکړ نو سر به دې پرېکړم.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

پاچا هیله درلوده چې ګوندې بیلار به دده له امر نه مخالفت کړی وي خوچې د بیلار خبره یې واورېدله چې ایران دخت یې وژلی ده نو خپه شو او نژدې و چې له تخت نه پر ځمکه رالوېدلی وای.

کله چې بیلار ولیده چې د پاچا حال د ایران دخت پسې ویجاړ دی نو ورته یې وویل:

– زېری مې درباندې ایران دخت ژوندۍ ده!

پاچا ډېر خوشاله شو او وزیر ته یې وویل:

– زما پر تا عقیده وه چې زما له امر نه به د ایران دخت په وژلو کې مخالفت وکړې ځکه چې ته پوهېدلی چې زه څومره مینه له دې سره لرم او دې چې وکړل هغه هم د بنې له غېرته وو او زما بې احترامي یې په زړه کې نه وه سربېره پردې د دې په فکر او تدبیر د برهمنانو له غدارۍ او ټګۍ نه هم خلاص شولو. اوس نو ستا پر ما ډېر حق دی چې ایران دخت دې ژوندۍ ساتلې او د هر ډول احسان او ښو وړ یې. اوس نو مهرباني وکړه او ایران دخت راوله بیلار په خوشالۍ ایران دخت ته راغی او ورته یې وویل:

– زېری مې درباندې پاچا ستا د وژلو په امر پښېمانه شوی دی او عفوه یې درته وکړه. نو پاڅه او ښکلې جامې، ګاڼې واغونده او ورشه د خپلې بې ادبۍ عذر ورته وکړه او خوشاله یې کړه.

ایران دخت دستي پاڅېدله او څه چې وزیر ویلي وو هغه یې وکړل او پاچا ته ورغله ځمکه یې ورته ښکل کړه او ورته یې وویل:

– ما خو ډېره ګناه وکړه که دې وژلې وای نو ته خو په حقه وې اوس دې چې وبخښلم او له ناپوهۍ څخه مې تېر شولې نو زه هم وعده درکوم چې بیا به داسې بې ادبي نه کوم.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

بیا یې بیلار ته مخ ورواړاوه او ویې ویل:

– د پاچا په اجازه د بیلار تشکر هم کوم چې زه یې ونه وژلم او په خپل علم او پوهه یې د بیا ژوند مېرمن کړم.

پاچا یې عذر قبول کړ او په ژوندانه یې ډېر خوښ شو او بیلار ته یې وویل:

– د ایران دخت له کبله د زړه له کومي تشکر درته وړاندې کوم، ځکه چې تا مړه ژوندۍ کړه. نور زما د هرڅه واک ستا دی.

بیلار وویل:

– ایران دخت دې در پېرزو او در باندې زړه شي او د دې مینه او اخلاص دې روزي شه. زه د تشکر او ثنا وړ نه یم ځکه چې زه خو ستا خادم او مریي یم، او زما کا رهمدا دی چې ته رانه خوښ او راضي اوسې او بس. خو یو شی درنه غواړم، هغه دا چې د غضب په وخت کې به بیا امر نه صادروې چې بیا پرې پښېماني ونه کړې چې بیا به وار تېر وي او څه به په لاس نه درځي.

پاچا وویل:

– دا خو دې ډېره ښه ګټوره خبره وکړه او بیا به بې د پوهو دوستانو له جرګې او مرکې د کوم امر په حصه کې امر نه کوم.

بیا نو پاچا د برهمنانو واک بېلار ته ورکړ، بیلار له وطنه وشړل نور پاچا او رعیت سره په ښه ژوند بوخت شول.

که چې دابشلیم دا کیسه واورېدله نو ویې ویل:

چې رښتیا دې وویل چې پاچا له نورو څخه زغم او حلم ته ډېره اړه لري.

بیدپای وویل: همدارنګه هر مشر په خپلو کارونو کې حلم او زغم تـه اړ دی او چاره نه لري.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

شیخ ګیدړ

دابشلیم پاچا بیدپای فیلسوف ته وویل:

کله کله پاچا یو چاته په قهر شي او له خپله مجلسه يې وشړي بیا چې ورته مالومه هم شي چې دا سړی پاک او بې ګناه دی بیا هم عفوه ورته نه کوي او بیا یې په هغه خپله لومړۍ منزله نه مقرروي.

بیدپای چې دا خبره واورېدله نو ويې ویل:

رښتیا دې وویل: پاچاهانو ته ګرانه ښکاري چې پر یو کار یې امر وکړ او بیا ترې بېرته رجوع وکړي که څه هم په خطا وي. دوی په دې خطا فکرونو او امرونو هم ځان سره بد کوي هم وطن او هم رعیت سره او د پاچا په نژدیکانو او غټانو کې داسې سړي چې هوښیار او مخلص وي ډېر کم پیدا کېږي نو که کله داسې یو مخلص ته په قهر شو لازمه ده چې ډېر ژر ورته عفوه وکړي او ترې تېر شي، او د ده د پوهې په مرسته ډېرې ګټې او ښې ځانته واړوي لکه زمری چې د شیخ ګیدړ له ګناه تېر شو او ښښنه یې ورته وکړه.

دابشلیم پاچا وویل:

د زمري او شیخ ګیدړ په منځ کې څه پېښه شوې وه؟

بیدپای وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

یو ګیدړ و چې په یو ځنګل کې چې د نویو مرغانو او نورو حیواناتو ښکار په کې ډېر و او استوګنه درلودله نور ګیدړان، سورلنډیان او لېوان او وحوش هم په کې وو دا ګیدړ شیخ و او د نورو ځناورو په څېر یې د حیواناتو ښکار نه کاوه نه یې غوښه خوړله او نه یې وینه څښله یواځې واښه او له ونو څخه رالوېدلې مېوې یې خوړلې او بس:

تل به یې عبادت کاوه او پرته د دوستانو له لیدو د ، د ناروغانو له پوښتنې او عیادت بل کار ته نه راواته.

کله چې نورو ګیدړانو، سورلنډیانو او لېوانو ولیدل چې ده پر ځان د مرغانو او حیواناتو غوښه حرامه کړه او نه یې ښکار کوي، نه غواړي چې ظلم وکړي نو ورته راغلل او ورته یې وویل:

– ای ګیدړه ته پر ځان ظلم کوې چې ښکار او غوښې دې پر ځان حرامې کړې دي اخر به له لوږې مړ شې دا مرغان او ډېر حیوانات خو خدای زموږ له پاره پېدا کړي دي.

شیخ ګیدړ ځواب ورکړ:

– دا چا ویلي دي چې دا حیوانات زموږ له پاره پیداشوي دي او چا ویلي دي چې ددې حیواناتو او مرغانو غوښې موږ او زموږ د اولادو له پاره روا دي؟ نه، داسې نه ده، موږ په خپل زور او قوت غولېدلي یو او هر ظلم او تېری مو ځان ته روا ګڼلی دی او په ناحقه د حیواناتو او مرغانو غوښې خورو.

په داسې حال کې چې دوی ورپورې خندل ورته یې وویل:

– ځان وږی کوې او ښه خوراکونه په ځان حراموې خو سره له دې هم موږ سره په ظلم کې شریک یې ځکه چې ته موږ سره یوځای اوسېږې او هغه څه ظلم او تېری چې موږ کوو ته یې په خپلو سترګو ګورې نو څه چې پر موږ راځي پر تا هم راتلونکي دي نو په دنیا وږی او په اخرت کې به په عذاب وې.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

دی په خپل عزم ټینګ و او دوی ته یې وویل:

– دا چا ویلي چې زه تاسو سره اوسم نو ستاسو په عذابونو به هم اخته کېږم؟ زه جسماً تاسو سره یم او په روح ستاسو له ظلمونو او تعداګانو نه بېزاره او بري یم. ستاسو په اعمالو راضي او خوښ نه یم.

نو کله چې دی یې ولیده چې زموږ خبرې پرې اغېزه نه لري نـو ورپـورې یـې وخندل او ترې ولاړل.

په ځنګل کې یو هوښیار زمری و چې د حېواناتو پاچـاهي یـې کولـه چـې ددې شیخ ګیدړ له زهد او صلاح څخه خبر شو نو راویې غوښته ښه نمانځنه یـې د ده وکـړه او څو ورځې یې له ځان سره پاتې کړ، تر څو چې د ده پـه ښـه والـي او سـپېڅلتوب او ایمانداری یې عقیده راغله نو ورته یې وویل:

– اې ګیدړه ته خـو پـوهېږې چـې زه ددې ځنګلـه پاچـا یـم او ډېـر یـاران او مرستیالان لرم چې په ډېره تادی مې هیلې تر سره کوي. خـو مـا چـې سـتا خـوی او خصلت ته وکتل خوښ مې شولې او غواړم چې ته زما له ډېرو را تېرو نژدیکـانو څخـه شې او زه غواړم چې پر دوي ټولو دې مشر کړم او مرتبه دې لوړه کړم.

نو شیخ ګیدړ ورته ورته په مخکې ودرېده احترام یې وکړ او ویې ویل:

– ډېر تشکر، ښه دې وویل، پاچاهان غواړي چې هغو خلکـو سـره ناسـته ولاړه ولري چې د دوی او مملکت په کې ګټه وي او له خپل فکر نه کـار واخلـي او پاچـا او مملکت ته کار وکړي خو که یو انسان ډېر را نژدې کړي چـې لـه کـار او عمـل سـره علاقه نه لري، که څه هم ډېر پوه او هوښیار وي، بیا هم په کې ګټه او فایده نـه شـته. زه چندان د پاچاهی په کار نه پوهېږم او په دې هم نه پوهېږم چې پاچا څرنګه له ځـان نه خوښ کړم، ډارېږم هسې نه چې داسې کار رانه ولاړ نـه شـي چـې سـتا د مـلال او خپګان سبب شي. په رعیت کې دې داسې خلک هم شته چې له ما څخه په کـار پـوه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

او د قدرت خاوندان دي او ستا پر هیلو او رغباتو هم عالم دي او دوی ستا د قرب په تمه هم دي ځکه چې ستا قرب ډېره لویه سرلوړي ده. نو که ته له دوی نه یو تن خوښ کړې ښه به وي ځکه چې هم به ګټه درواړوي او هم به در څخه خوښ شي.

زمري وویل:

– زیار مه باسه چې له کاره وتښتې اوس رانه هیڅ خلاصېدلای نه شي د پاچا خدمت او کار په هر هوښیار او په هغه چې په رعیت کې وي واجب دی ځکه چې د پاچا کار یواځې د ده نه دی بلکهې دا د ټول مملکت او ولس خدمت او کار دی.

شیخ ګیدړ وویل:

– تا خو مهرباني وکړه خو د پاچا کار دوه ډوله خلک غواړي: فاجر، ظالم، خبیث چې ډېر حاجتونه او تمې لري او زیار باسي چې په هره لار وي خپل مطلب پوره کړي نو چې د پاچا نوکر شي خپلو مطلبونو ته هم رسېږي او په خپله چالاکۍ او حیلې له ناوړو پېښو ځان هم خلاصولای شي. بل ناپوهه ساده سړی د پاچا کار ته زړه ښه کوي چې وړاندې فکر نه شي کولای او دا ډول سړی ضرور په غم ککړېږي او په شر کې لوېږي. هوښیار او پوه سړی د پاچا کار ته زړه نه ښه کوي ځکه که د پاچا په کار کې ولوېده نو بیا دپاچا دوستان او دښمنان دده غورځولو پسې هڅه کوي او ټول یې په ښکاره او پټه د ده بېخکنۍ پسې لوېږي. د پاچا دوستان خو ځکه د ده بده ورځ او تباهي غواړي چې کینه یې ورته راځي چې د پاچا په نظر کې ولې دومره قدر لري او له موږ نه ولې دومره ورتېر دی. او دښمنان یې ځکه ورسره حسد او جنګ کوي چې پوهېږي که دا سړی د پاچا مرستیال او معاون وي نو زموږ پر پاچا وسه نه کېږي او دده د پوهې په واسطه له موږ نه ځان ژغورلای شي او تل به پر موږ برلاسی وي. نو چې دوستان او دښمنان د چا په لوېدلو او بدبختۍ پسې شول نو بیا له ضرر او هلاکت څخه ځان نه شي ژغورلای.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

کله چې زمري له ګیدړ نه دا خبرې واورېدلې نو پوهې ته يې هک پک شو او دده کومک او مرستې ته يې هیله پیدا شوله نو ورته يې وويل:

– اې هوښیاره ګیدړه زه ستا په خبره پوه شوم او په دې هم پوه شوم چې ته ولې ډارېږې چې زما اتباع به درته چل جوړ کړي او تا به له مانه لیرې کړي او وبه دې وژني خو ډاډه اوسه او زړه را پورې وتړه تر څو چې ژوندی یم نو د چا پر تا باندې وس نه رسېږي چې ضرر درته ورسوي او تا خپه کړي.

ګیدړ وویل:

– ماته خو دا ښه ښکاري چې ما پرېږدې چې په خپله خوښه آزاد وګرځم او غم مې نه وي او خپل ساعت په وښو او اوبو تېروم، ځکه د پاچا نژدیکانو ته چې په یوه ګړۍ کې کوم مصیبت او ضررونه متوجه وي د آزاد ژوند درست عمر سره برابر نه دی او ارام لږ ژوند له ډېر ناآرامه ژوند څخه ښه دی.

زمري وويل:

– هیڅ مه ډارېږه دا نه منم چې رانه خلاص شې او وتښتې نو ضرور به کار کوې او دستي به په خپل کار شروع کوې.

کله چې ګیدړ ولیده چې اوس خلاصېدلای نه شي نو ویې ویل:

– اوس مې نو چې خوشي نه پرېږدي او ضرور را باندې کار کوي نو زه هم له تانه یوشې غواړم

کله چې زمری پوه شو چې د ګیدړ خوښه خو راغله نو ډېر خوښ شو او ویې ویل:

– اې ګیدړه څه غواړې؟ هر څه چې غواړې تیار دي. غواړه هر څه چې غواړې.

ګیدړ وويل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– زه غواړم چې زما له کار سره تړلي امر کې به تادي نه کوې. زه پوهېږم چې څوک چې له مانه په رتبه کې جګ دي هغوی به په یو چل له دې جهته چې د دوی ځای ونه نیسم زما خرابي او بربادي غواړي او هغه چې رانه ټیټ دي د دې لـه پـاره چې زما ځای ونیسي زما د تباهۍ پسې ګرځي او شاید چې ته به د دوی خبرې زما په حق کې واورې او له ما به دې خوا خوا بده شي. نو کله دې چې دا واورېدل نو ډېر ژر دا خبرې مه منه او پر ما حکم مه کوه، لومړی تحقیق او پلټنه وکړه چې خبره درته ښکاره شي نو که بیا مې درته خیانت ښکاره شو بیا دې چې څه خوښه وي هغه را باندې وکړه او چې دا وعده دې را سره وکړه نو زه به دربانـدې ډاډه شـم او خپل اخلاص او کار به زیاتوم او په زړه، عقل او جسم به دې مرسته او کومک کوم.

زمري په خوښۍ وویل:

– زما درسره وعده ده چې تادي به ستا په حق کې نه کوم او ته د خزانې وزیر شوې، ځکه چې ته ښه او د مالونو په ساتنه کې امانت کاری یې.

ګیدړ دا کار په اخلاص ونیوه او پر خزانو به یې پاملرنه کوله چې د ده د پاملرنې په سبب په خزانو کې زیاتوالی راغی او زیادت یې وکړ.

نو پاچا ته یې اخلاص ښکاره شو او ورته ګران شو، نور یې هم ځان تـه نـژدې کړ او د اعتماد وړ یې وګرځاوه او د پوره واک خاوند یې کړ.

کله چې د پاچا ملګرو او اتباعو د ده قدر او شان ولیـده ده سـره پـه کینـه کـې ولوېدل او غوښتل یې چې اوس په یو چل ترې د پاچا زړه تور کـړي او لـه ده نـه یـې کرکه او نفرت زیات کړي.

یو ځل ددوی یو ټولی ښکار ته ولاړ او یو ګوړا خر یې ښکار کړ چې تیار غوښـن او کم عمره و او هیڅ یې ترې کم نه کړ غونډ یې پاچا ته راووړ چې تر څو ځـان ورتـه اخلاصمند او مینه ناک وښیي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

زمري چې ددې خره غوښه وخوړله خوند يې ورکړ او لکه نور کله چې به يې د نورو ملګرو برخه کوله په دې غوښه کې يې ونه غوښتل چې ددوي برخه وکړي نو ګيدړ ته يې امر وکړ چې دا نوره غوښه کلکه وساته او سبا ته يې بيا د نورو خوراکونو سره راته راوړه.

چې شپه شوه نو يو له دغو حاسدانو څخه په پټه خزانې ته ورغی او دا نوره غوښه يې را پټه کړه او په پټه يې د ګيدړ په کور کې کېښودله چې هېڅوک ترې خبر نه شول.

سباته په وخت د زمري اتباعو د خپل چل او مکر د سرته رسولو له پاره زمري ته مړی راوړه نو کله چې خادم مړی راوړه زمري وکتل چې د ګوړا خر غوښه په کې نشته. نو په قهر شو او ويې ويل:

– د خره غوښه څه شوه او ولې ګيدړ په خپل کاله ځان سره ساتلې ده؟ خبر نه دی چې د مړی په منځ کې ماته ددې غوښې خوړل خوند راکوي؟

نو دوی دا موقع غنيمت وګڼله او يو يې د اخلاص ښکاره کولو له پاره پاچا ته وروړاندې شو او ويې ويل:

– موږ بايد پاچا په خبره خبر کړو اګر که ځينې نژديکان يې ورباندې خپه کېږي هم، ځکه له پاچا خبره پټول د پاچا او رعيت د خرابۍ سبب ګرځي. خبره دا ده چې د ګيدړ هغه غوښه په خپله خوښه شوې او خپل کورته يې وړې ده او ويلي يې دي چې د پاچا هم هغه بس ده چې پرون يې وخوړله.

بل وويل:

– ای ورور داسې به نه وي. چې ګيدړ په ناحقه په غم ککړ نه شي راځئ چې لومړی د خبرې پلټنه وکړو تر څو ظلم او تېری مو له لاسه ونه شي.

دريم وويل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– که یې ولتوېځ نو د همده په کور کې به یې بیا مومئ ځکه چې دا ګیدړ خاین او غادر دی او ما ترې ډېر ځله داسې خیانتونه او تګی لیدلي دي.

څلورم وویل:

– دا څه وایې؟ ګیدړ غوښه غلا کړې او کور ته یې وړې ده؟ که دا ربښتیا وي خو له بد نه بده ده چې د خپل بادار سره دومره خیانت کوي.

پنځم وویل:

– که اجازه وي موږ به څوک ورولېږو چې د ګیدړ کور ولټوي چې ګیدړ داسې مخصوص جاسوسان لري نه چې چېرته یې بې ځایه نه کړي.

دوی د ګیدړ په حق کې داډول خبرې کولې چې تر څو یې زمرې په قهر کړ او امر یې وکړ چې ګیدړ راولئ.

ګیدړ راغی ده ترې د غوښې پوښتنه وکړه او ګیدړ وویل:

ما خو د غوښو خزانه دار ته د ساتلو له پاره ورکړه او ورته مې وویل چې سبا ته یې تاته حاضره کړي نو هغه څه کړه؟

زمري د غوښو خزانه دار راوغوښته هغه هم نټه وکړه چې ما له ګیدړ څخه هېڅ نه دې اخیستي ځکه چې دا خزانه دار هم ددې نورو سره په دې مشوره کې ګډ و.

زمری یو امین خوښ کړ او د ګیدړ کور ته یې د غوښې د لټولو له پاره ورواستاوه او ګیدړ یې په خپل مجلس کې پاتې کړ.

دا امین چې بېرته راغی نو همغه غوښه ورسره وه چې زمري ګیدړ ته ورکړې وه په مجلس کې یو لېوه و چې تر اوسه یې لا یوه خبره هم د ګیدړ په باره کې نه وه کړې او داسې مالومېده چې دی ناحقه خبره نه کوي. نو کله چې غوښه یې راوړه ده وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– اوس نو پاچا د ګیدړ په خیانت او فساد خبر شو اوس نو که پاچا د ده تېر ګناه تېر شي او عفوه ورته وکړي نو بیا به یې هېڅوک د چا په خیانت او غدر خبر نه کړي او د مملکت امور او کارونه به خراب شي.

دې لېوه وویل:

– د ده ګناه د بخښلو نه ده. له ګناه سره وړ عذاب او زجر ورکړه چې بل وي چې بیا داسې خیانت او غدر ته زړه ښه نه کړي.

د زمري زړه ګیدړ ته له قهره پړسېدلی و، پولیس ته یې امر وکړ او بندیخانې ته یې داخل کړ.

کله یې چې ګیدړ بندې کړ نو دوی ټول ورباندې خوشاله شول، خو د خبرې د رښتیا کېدو ډار یې هم په زړه کې و او ویل یې نه چې خبره رښتیا شي دې خلاص او موږ په بلا ککړ شو. نو یو بل ته یې سره وکتل او یوه وویل:

– محترمه پاچا ښه جزا دې ورکړه. اوس دې هم ورسره ښه وکړل که نه نو د وژلو وړ دی. ښه داده چې کوم جاسوس ورواستوې چې څه یې چې درته په زړه دي هغه ترې واوري، که براات او پاکي یې ښکاره شوه عفوه به ورته وکړې او که جرم یې ښکاره شو او په زړه کې یې نور څه هم درته وي نو برسېره پر بند د نور عذاب وړ هم دی.

پاچا دا خبره ومنله او د حال مالومولو له پاره یې سورلنډی ورولېږه چې د زړه حال ترې واخلي.

سورلنډی چې ورغی ګوري چې ګیدړ په عبادت بوخت دی او دعا کوي چې زمري ته یې پاکي ښکاره شي او له دې بلا څخه خلاص شي.

نو سورلنډی بېرته راغی چې زمري ته ووایي:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– ګیدړ درته ښېرې کوي او وايي: که له بنده خلاص شوم نو په داسې غم خو به یې ککړ کړم چې نه یې سر خلاصېږي او نه پښې.

نو حاضرینو ځان په تعجب ښکاره کړ او یوه وویل:

– اوس درته مالومه شوه ای باداراه چې دا مجرم او ګنهکار او د لوی عذاب وړ دی. ځکه چې د ده وجود نو نور ستا او ستا د دوستانو لپاره لوی خطر دی. او دا تېر کارونه، چې هغه څه چې موږ خوړل او ده نه خوړل، هغه هم دده په خبث نفسي او په دې چې موږ یې بد راځو واضح او ښکاره دلیل دی او ښه کلکه یې په زړه کې ده.

زمري چې فکر وکړ نو د دغو دلیلونو د رد لپاره یې لار پېدا نه کړه او باور یې راغی چې نور یې نو د ګیدړ په ژوندي پرېښودلو کې خطر او ضرر دی، نو سمدستي یې د ده پر وژلو امر وکړ.

د زمري یوه هوښیاره پوهه مور وه چې خبره شوه چې زمری پر ګیدړ د قتل امر صادر کړی دی نو خبر یې ورواستاوه چې د ګیدړ مرګ او قتل وځنډوي بیا زمري ته ورغله او زمري ته یې وویل:

– زویکه په کومه ګناه دې پر ګیدړ د قتل امر کړی؟

نو زمري ورته ټوله کیسه تر سره کړه نو هغې وویل:

– زویه په حکم کې دې تادي وکړه او څوک چې تادی کوي پښېمانه کېږي. که نور خلک په یو کار کې فکر کولو ته اړ دي نو پاچاهان خو لا اړ او محتاج دي، ځکه چې هره غلطي اصلاح کېدای شي او د پاچاهانو غلطي هېڅ کله بیا نه اصلاح کېږي او د دې ګیدړ رښتیا او اخلاص خو تا تجربه کړي او تر اوسه یې کوم قصور درته نه دی ښکاره شوی او دا هم ترې نه ده لیدل شوي چې دی غل او یا خاین دی. بله دا ده چې د پاچاهانو اتباع یو د بل ضرر پسې ګرځي او چې وسه یې وشي نو یو د بل په وژلو او مرګ هم صرفه نه کوي. هوښیار عازم پاچا هغه دی چې خپل ملګری

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

وپېژني او د دوي له نفسي احوالو څخه ځان خبر کړي. تا د هغه ګیدړ په وژلو حکم کړی چې پاکي او ښه والی یې درته په وارو وارو ښکاره شوی او هغه هم د یوې تہوتې غوښې په ګناه او جرم.

زمري ته لا مور په همدې نصیحتونو لګیا وه چې یو امین او مخلص سړی راغی او زمري ته یې وویل:

– نژدې وه چې لویه ګناه دې کړې وای!

زمري ورته وکتل او تعجب یې وکړ او ورته یې وویل.

– څرنګه؟ او کله؟

– کله دې چې د ګیدړ بې وزلي د مرګ حکم صادر کړ، او دی بې وزله له هغه تورنه پاک او بري دی او خوشي تور پرې لګول شوی دی.

زمري وویل:

– تاته یې کله پاکي او برائت ښکاره شو؟

ما چې کله دا ټول واورېده نو ورته په شک کې شوم نو په زړه کې مې وویل چې څرنګه ګیدړ غوښه پټوي او حال دا چې غوښه خوړل یې پر ځان حرام کړي دي؟ او که له خپله عادته اوښتی وي او زموږ په خبر ده هم د غوښو خوړلو ته رجوع کړې وي نو د پاچا په خزانه کې خو لمدې او وچې غوښې لږې نه دي چې ده د پاچا شخصي غوښه خوړله او ځان یې هلاکت کې غورځاوه غلا یې کوله په داسې حال کې چې د ښه فکر او عقل خاوند دی؟ نو دا خبره مې دروغ وګڼله، ولاړم دوی پسې شوم، د دوی حرکات او کارونه مې د سترګو لاندې ساتل تر څو چې خبره راته ښکاره شوه. له دوي نه مې واورېدل چې تا د ګیدړ په وژلو حکم وکړ چې یو او بل ته یې مبارکي ویله او د خپلو چلونو او ټګیو په کامیابۍ یې خوښي کوله.

د زمري مور چې دا خبره واورېدله نو خوشاله شوه او زمري ته یې وویل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– نژدې وو چې په ظلم دې بې ګناه ګیدړ وژلی وای اوس دغو خیانتکارو او ټګانو ته کلکه او وړ جزا ورکړه چې بیا داسې کار ته زړه ښه نه کړي.

زمري ددغو ټګانو په اعدام حکم وکړ او ګیدړ یې له بندیخانې څخه را ووېسته د خپلې خطا چې نژدې وه چې وژلی یې وای عذر ورته وکړ او د خپلو ټولو امورو او کارونو واک یې ورکړ او عزت یې نور هم لا پسې ډېر شو.

کله چې دابشلیم دا کیسه واورېدله نو ویې ویل:

– رښتیا، بېدپای چې د پاچاهانو ټینګار د یو خطا امر په اجرا کولو لوی خطر او ظلم دی.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

شاهزاده او ملګري يې

دابشليم پاچا بيدپای فيلسوف ته وويل:

– خلک په دې ژوند کې د برياليتوب په اسبابو کې سره مختلف دي. ځينې وايي چې برياليتوب چانس او بخت دی ځينې وايې چې په زيار او عمل دی. ای حکيمه ستا په دې کې څه رايه او فکر دی؟

بيدپای ځواب ورکړ:

– د خلکو د اختلاف سبب دادی چې ځينې يې په چانس او بخت خوري، ځينې په زيار او عمل او شک نشته چې په ژوند کې هم عمل شته او هم چانس او هوښيار هغه دی چې په کار کې زيار وباسي او بيا د چانس په تمه او هيله شي. زما يوه کيسه زده ده چې په هغې کې د خلکو اختلاف د دې ژوند په باره کې ښه تمثيل شوی دی. او هغه کيسه دا ده:

څلور تنه زلميان سره په لار کې ملګري شول، يو شاهزاده بل د سودا ګر زوی، بل د يو شريف زوی او څلورم د بزګر زوی و او ورسره پرته له جامو چې اغوستلې يې وې نور څه نه وو. دوی په همدې حال وو چې ډېر په تکليف او زحمت شول.

يو ځل دوی د يوې ونې لاندې کښېناستل چې ستړيا وباسي او دمه وکړي نو د دنيا خبره يې منځ ته راواچوله او د چا چې څه زړه وو په دې باره کې يې وويل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

شاهزاده وویل:

– ما ژوند پېژندلی او ازمویلی مې دی. خبره دا ده چې هر څه په قضا او قدر پورې تړلي دي.

کله چې دوی دا واورېدله نو د سوداګر زوی وویل:

– چې هر څه په قضا او قدر دي نو دا عقل څه په کار دی؟ انسان باید له عقل څخه کار واخلي تر څو چې بریالی شي.

خو د شریف زوی دا یوه هم ونه منله او ویې ویل:

– داسې نه ده او ستاسو دواړو خبره ډېره خطا ده. چانس هر وخت نه وي او عقل کله کله تېروځي ډېر د عقل خاوندان په دې دنیا کې محروم دي. خو ښکلا وجاهت، شرف، ښه کسب دی. مخور هېڅ کار او عمل نه کوي او له هر چا څخه یې ښه خوري او ښه یې اغوندي او خلک یې قدر او عزت کوي، نو څوک که غواړي چې بریمند او کامیاب وي باید مخور او شریف وي.

کله چې د دهقان زوی دا خبرې واورېدلې نو ویې ویل:

– تاسو خو عجیبه فکرونه کوئ او څه، څه وایئ! څه چې دي خو کار او عمل دی، نه قضا او قدر په کار دي، نه چانس، نه عقل او نه مخوري او وجاهت او ښکلا! که څوک غواړي چې بریالی او کامیاب وي نو باید چې کار او عمل وکړي.

هر یوه خپل خپل دلیل راووړ خو اختلاف یې له منځه ونه واته. نو سره یې وویل:

– دا اختلاف څه ګټه نه کوي راځئ چې هر څوک خپله رایه تجربه کړي. دا دی تیار وړي یو او هېڅ راسره نشته ښار هم نژدی دی او هر څه په کې شته.

د دهقان زوی ته یې وویل چې ته ولاړ شه او موږ ته مړی راوړه چې مالوم شي چې ته څه کوې؟

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

د دهقان زوی ښار ته ولاړ او د کار لټون یې وکړ چې تر څو خپلو ملګرو ته مړی پیدا کړي خلکو ورته وویل:

ښه کار دلته خس او لرګي کول دي.

نو دی ځنګل ته ولاړ، له لوخو یې رسۍ وغړله او د خپل قدرت په اندازه یې بوټي را ټول کړل په رسۍ کې یې ښار ته راوړل، په یوه روپۍ یې وپلورل او ملګرو ته یې پرې مړۍ واخیستله.

کله چې د ښار دروازې ته ورسېده پر دروازه یې ولیکل چې «د یوې ورځې کار یوه روپۍ ارزي»، ملګرو ته راغی او مړۍ یې ورته مخ ته کېښوده.

ملګرو ورته وویل چې کار خو دې ثمره ورکړه اګر که دروند او ګران و.

بله ورځ یې د شریف زوی ته وویل چې نن ستا وار دی ولاړ شه او وجاهت او مخ دې وازمېیه او موږ ته طعام راوړه.

دې هم ښار ته ولاړ. چې دروازې ته ورنژدې شو نو فکر یې وکړ چې زما خو څه کار هم نه دی زده او د نورو مخورو او اشرافو غوندې خادمان هم راسره نشته نو ویې ویل:

– د څه له پاره ښار ته ولاړ شم؟ او څه به وکړم؟ زه نه پوهېدم چې ویل مې چې وجاهت بې کاره نفع رسوي.

شرمېده چې بېرته ملګرو ته بې طعامه راوګرځي نو فکر یې وکړ چې وتښتي. وروسته له ډېره فکره یې د دمې جوړولو لپاره یوې ونې ته ډډه ووهله او ویده شو. دی لا ویده و چې د ښار له غټانو او اشرافو څخه وربانډې یو سړی تېرېده او دی یې خوښ شو په زړه کې یې وویل: دا ځوان خو شریف او د کوم شریف زوی دی چې اوس وربانډې لکه چې سخته راغلې وي نو زړه یې وربانډې ولورېده او له خوبه یې را ویښ کړ پنځه سوه روپۍ یې ورکړې او ولاړ.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

نو د شریف زوی خوشال شو او په دروازه یې ولیکل «د یوې ورځې د وجاهت او ښکلا بیه پنځه سوه روپۍ ده.» نور یې ملګرو ته طعام او نور ضروري شیان وپېرودل او راغی او روپۍ یې منځ ته واچولې او ویل یې: «اوس مو زما خبره ومنله؟ وګورئ چې ما په ښکلا او شرف څومره ګټه وکړله؟»

په درېیمه ورځ یې د تاجر زوی ته وویل چې نن ستا وار دی ځه او خپل فکر دې وازمېیه. دی ولاړ، اخوا دې خوا په بازار کې ګوري که د تجارت کوم شی پیدا شي چې د بحر ساحل ته ورغی. ګوري چې په بېړۍ کې داسې قیمتي مالونه پراته دي چې هېڅ په بازار کې یې پته هم نشته.

خو ده د ښار له سوداګرو نه اورېدلي و چې ویل یې؟

نن دا مال مه اخلئ او ووایئ چې دا مال خو موږ سره ډېر دی او کومه اړه ورته نه لرو نو د مال خاوندان به ورپورې په تنګ شي او ارزان به یې را باندې وپلوري.

د تاجر زوی د دوی خبرې واورېدلې او په بله لار یې سوداګرو ته ځان ورورساوه او ورسره یې اتفاق وکړ چې دا مال ده ته په نښه ورکړي. مال یې له هغو څخه واخیسته او په ښار کې یې اعلان وکړ چې زه دا مال بل ښار ته وړم. د ښار سوداګرو چې دا خبره واورېدله پسې په منډه ورغلل او یو لک روپۍ ګټه یې ورکړه او مال یې ترې واخیسته.

د سوداګر زوی وویل:

«د یوې ورځې د عقل او پوهې بیه یو لک روپۍ ده» او دا خبره یې په دروازه ولیکله. روپۍ یې ځان سره واخستلې او ملګرو ته ورغی او ورته یې وویل:

– دا هغه عقل دی چې تاسې یې له برکته خبر هم نه وئ او په قدرت یې نه پوهېدلئ وګورئ چې د عقل په مرسته څرنګه سړی بریالی کېدلای شي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

په څلورمه ورځ يې شاهزاده ته وويل چې نن ستا وار دی، ورشه چې پر قضـا او قدر او چانس باندې باور لرې نو موږ تـه طعـام راوړه. شـاهزاده ولاړ او د ښـار دروازې سره نژدې په يوه چوتره کښېناست.

پېښه داسې وه چې د ښار پاچا په دې ورځ مړ و او کوم وارث يې نـه درلـود پـه دې وخت کې خلکو د پاچا جنازه پر ده تېروله. له غمه يې تورې جامې اغوسـتې وې او سترګې يې له اوښکو ډکې وې. شاهزاده چې ورته وکتل نـو څـه چـرت يـې وربانـدې خراب نه کړ او غم شريکې يې ورسره ونه کړه.

کله يې چې وليده چې د دوی په غم يې څه پروا نشته نو ښـکنځلې يـې ورتـه وکړې او دروازه چي ورته وويل ته څوک يې ای ځوانه؟ او زموږ پر پاچا ولـې خپـه نـه يې؟ او له کوم ځای نه دلته راغلی يې؟

بيا يې له دې چوترې نه وشاړه او د ښار له دروازې څخه يې ليرې کړ.

د جنازې خلک ولاړل او دروازه چي هم ورسره و چې پاچا ښخ کړي.

چې دوی ليرې شول نو د پاچا زوی بېرته راغی او هملته کښېناسته.

کله چې د جنازې خلک بېرته راغلل. دروازچي ګوري چې هغه ځوان بيا هملتـه ناست دی نو ورته په قهر شو او ويې ويل:

– ای بې شرمه مساپره ما خو ته منع کړی وې چې دلته م کښېنه تا زمـا خبـره ولې ونه منله؟ او چا درته د بيا کښېناستلو اذن او اجازه وکړه؟

په ډېر تور زړه يې را ښکوده او په هغه بنديخانه کـې يـې واچـاوه چـې دروازې سره نژدې وه.

چې سبا شو نو خلک د نوي پاچا د درولو په تکل شول. نو اشـراف او خـوانين را ټول شول هر څوک د پاچاهۍ په تمه و.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

هر یو به چې ځان کاندید کړ نورو به په کې په شل رنګه عېبونـه را وسـپړل او قرار به کښېناسته. په همدې ډول د هر چا حـال و نـو خبـره آخـر جنـګ و جـدل تـه ورسېده او نژدې وه چې جنګ وشي.

په دې وخت کې د دروازه چي شاهزاده را یاد شو نو دوی ته یې وویل:

– ای مشرانو پرون ما یو ځوان مساپر بندي کـړی دی، نـه چـې جاسـوس وي چې زموږ دښمنانو زموږ د حال مالومولو له پاره رالېږلی وي اوس مـې لـه وېـرې هلتـه بندي کړی دی.

دوی ورته وویل:

– ښه دې وکړل: ورشه رایې وله چې پوښتنې ترې وکړو، په حال یې ځان پـوه کړو چې څه بلا راته پېښه نه کړي.

دروازه چي راغی او شاهزاده یـې راواېسـته. چـې مشـرانو او اشـرافو ولیـده نـو پوښتنه یې ترې وکړه چې ته څوک یې؟ شاهزاده وویل:

– زه د پاچا زوی یم او یو کال کېږي چې پلار مې مړ دی د تخت د نیولـو حـق زما و خو کشر ورور مې راباندې زوروور شو منصبدارانو او مشرانو ته یې رشوت ورکـړ او پاچاهي یې رانه په زور ونیوله او زه یې له خپلې وېرې چې ګونـدې پاچـاهی بـه تـرې ونیسم را وشړلم او دادی دلته راغلم.

اشرافو او مشرانو د خپل اختلاف د لیرې کولو له پاره شاهزاده پاچا کـړ. او ورتـه یې وویل:

په ډېر ښه وخت کې را ورسېدلې که نه نو زموږ په منځ کې د جنګ اور بـل و او نژدې وه چې سره دل شوي وای. بیا یې نو پر سـپین اوښ د خپـل عـادت سـره سـم سپور کړ او د درناوي له پاره یې په کوڅو کې ګرځاوه چې دروازې ته را ورسېده نو امـر

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

يې وکړ چې د ملګرو د ليکونو لاندې وليکي چې «کوشش، ښکلا، عقل او هر شی چې انسان ته له ښو، بدو نه رسيږي دا ټول د قضا او قدر په واسطه دي.»

شاهزاده پر تخت کښېناست او درې واړه ملګرې يې راوغوښتل او ښه يې ونمانځل د عقل څښتن يې وزير کړ د بزګر زوی يې پر بزګرۍ وټاکه او د ښکلا خاوند يې ډېر ونمانځه او څه مال يې ورته ورکړ او له ښاره يې نور وشاړه، چې دی دلته د اوسېدلو حق نه لري ځکه چې نه عقل لري او نه کار.

دابشليم چې دا کيسه واورېدله نو ويې ويل:

– اې بيدپای ښه دې وويل او پوه دې کړم چې خلک ولې په ژوند کې د برياليتوب په سببونو او علتونو کې سره اختلاف لري.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

موږک او پیشو

دابشلیم بیدپای فیلسوف ته وویل:

– کله سړی د خپل دښمن سره هم د مرستې په تمه پخلا کېږي او سوله ورسره کوي په دې باره کې هم یوه کیسه راته ووایه چې دا موضوع راته واضحه او ښکاره شي.

بیدپای وویل:

– دوستي تل نه وي او دښمني هم نه پاتې کېږي، ډېر ځله دوستي په دښمنی بدله شي او دښمني په دوستی. هوښیار کولای شي چې د شدت او سختی په وخت کې له دښمن نه هم مرسته وغواړي. لکه چې موږک او پیشو سره یو تر بله مرسته او کومک وکړ او ځانونه یې له غمه خلاص کړل.

دابشلیم وویل:

– ددوی کیسه څرنګه وه؟

بیدپای وویل:

یوه پیشو وه چې د یوې ونې په یوه خوا کې اوسېدله او یو موږک یې په بله خوا کې چې له پیشو یې ډېر ځان ساته له سوړې به تر هغه نه راواته چې باور به یې وشو

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

چې پیشو چېرته لیرې تللې ده. یوه ورځ پیشو د ښکاري په دام کې ونښتله او میاو میاو یې کول او چیغې وهلې.

موږک هم له سوړې د طعام لټولو پسې راووانه، ګوري چې پیشو په دام کې نښتې ده نو خوشاله شو او خیال یې وکړ چې پیشو نه خو نور د عمر تر پایه پورې خلاص شوم خو ګوري چې د پاسه کونګ ورپسې دی او غواړي چې دی ونیسي او له بلې خوا نولی هم د ده د نیولو په تمه دی نو وډارېده او په زړه کې یې وویل چې زه خو له هرې خوا په بلا ککړ شوم که په ځای دربړم کونګ مې خوري که بېرته ځم نولی مې خوري او که وړاندې ځم د پیشو مړی کېږم.

بیا یې وویل:

– تر څو چې عقل لرم باید له نجات او خلاصی نه بې هیلې نه شم نو دا پیشو خو اوس زما په شان په بلا ککړه ده، وربه شم او ورته به ووایم که ماسره مرسته کوي نو زه به یې له دام څخه خلاصه کړم که هوښیاره وي نو زما په خبره به راضي شي.

پیشو ته ورغی او ورته یې وویل:

– څرنګه یې؟ او ولې په دې غم کې لوېدلې یې؟

پیشو وویل:

– خوشاله اوسه. زه خو د ښکاري په دام کې ونښتلم، او ته نور زما له ډاره تر عمره خلاص شوې.

موږک په غم او حزن تظاهر وکړ او ویې ویل:

– څرنګه ستا په حال خوشاله شم او ته په دې حال یې؟ هوښیار د چا پر غم نه خوشالیږي ځکه پوهیږي چې هر څوک درد او غم لري. او کېدای شي چې له دښمن نه یې ده ته لوی غم پېښ شي. که دا اوس هم راته وګورې نو زه له تا نه په لوی غم

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

ککړ یم شاته مې نولی ولاړ دی او د حملې په تمه دی او د پاسه را باندې کونګ د غوټې په انتظار دی او ته هم که څه هم په دام کې بنده یې که درنـژدې شـم نـو پـه خوړلو مې هیله نه کوې . اوس دې ومنله چې زما مصیبت ستا له مصیبت څخـه لـوی دی؟

پیشو ورته وویل:

– هو شک نشته چې دواړه په غم او مصیبت ککړ یو.

موږک وویل:

– زه درسره یو مصلحت لرم که خوښه دې ورته راغله نو زمـا او سـتا دواړو لـه پاره ښه ده.

پیشو وویل:

– ووایه کنه څه مصلحت دی؟ زه خو داسې مصلحت ته تیاره یم چې هم زما د خلاصی تعهد وکړي او هم ستا.

موږک وویل:

– تر څو چې زه دام په غاښـونو کـرنج نـه کـړم تـه نـه شـې خلاصـېدلای او همدارنګه ماپسې کونګ او نولی دي که ته راسره کومک ونه کړې زه هم ځان نه شم ژغورلا ی نو که ته راسره عهد او وعده کوې چې که دې خلاصه کړم ما به نه خـورې نو خلاصه به دې کړم او له ښکاري نه به دې وژغورم.

پیشو چې د موږک خبره واورېدله خوشاله شوه او د ده په صـداقت یـې زړه ډاډه شو، ورته یې وویل:

– اې موږکه خبره دې حقه ده. زه پرته ستا له مرستې ځان نه شم ژغـورلای او که زه دې له دام څخه خلاصه کړم د خپل عمر ملګری به دې وګڼم غوښه به دې پـر ځان او اولاد حرامه کړم او اولادونه او لمسې به دې هم زما له اولادونـو او لمسـیو پـه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

امن او سلام کې وي نو اوس ژر شه او ما خلاصه کړه ځکه چې د ښکاري د راتلو وخت نژدې دی.

موږک دام ته ورمنډه کړه او د دام په کرنجولو یې پیل وکړ. کله چې کونګ او نولي ولیده چې کار یې اوږد شو نو دواړه ترې ولاړل.

موږک چې خپل دښمنان ولیدل چې ولاړل نو زړه یې ډاډه شو او ډار یې وتښتېده نو که له پیشو سره یې د خلاصولو وعده او عهد نه وای کړې نو په خپله خلاص شوی و. خو خپل عهد او وعده یې په یاد شو او ویې غوښتل چې پیشو خلاصه کړي، له دام نه یې وژغوري خو په زړه کې یې راغله چې که پیشو له دام نه خلاصه شي نه ویل کېږي چې را باندې را ټوپ کړي او ورمېږ راباندې تاو کړي نو په زړه کې یې ځان سره مشوره وکړه او د دام تارونه به یې ارام ارام، سوکه سوکه کرنجول. چې پیشو دده سوکه والی او سستي ولیده نو ورته یې وویل:

– ولې دومره په ارام او قرارۍ د دام تارونه کرنجوې؟ زړه دې ډاډه شو چې له دښمن څخه دې خلاص شولې او نه غواړې چې ما وژغورې؟ دا خو د ښو خلکو کار نه دی ما او تا خو سره د دوستۍ لاس ورکړ او له زړې دښمنۍ څخه تېر شولو. زه هیله کوم چې له دې دام څخه مې وژغورې چې اوس به ښکاري راشي او حیات به مې خراب کړي. پوهانو ویلي دي چې څوک له چا څخه مرسته وغواړي او د هغه له لاسه پوره وي او ورسره یې ونه کړي نو خاین او غادر دی او د غدر او خیانت په ربړ به ککړ شي.

نو موږک وویل:

– داسې نه ده. زه نه غواړم چې تاسره ټګي وکړم او په دام کې دې پرېږدم او زه پوهېږم چې زما او ستا ملګري سرسري ده او له وېرې پیدا شوې ده، که دا وېره ولاړه نو کېدلای شي چې بیا به هم هغسې دښمنان یو نو له همدې کبله غواړم چې

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

ټول تارونه پرېکړم او یو تار پرېږدم چې ته پرې بنده پاتې یې. کله مې چې ښکاري ولیده چې راغی او را نژدی شو نو هغه به هم کرنج کړم نو په دې وخت کې به بیا درسره زما د نیولو فکر نه وي ځکه چې ته به په خپله لار تښتې او ځان به له ښکاري څخه ژغورې او زه به خپلې سوړې ته وتښتم نو ستا لاس به پر ما ونه رسي او نه به ښکاري راته کوم اذیت ورسوي.

دوی لا سره همداخبرې کولې چې ښکاري راغی نو پیشو وویل: اوس دې نو د کوشش وخت راغی ژر کوه چې ښکاري را نږدې شو. نو موږک ژر ژر د دام تارونه پرې کړل تر څو چې ښکاري رارسېده پیشو پر ونه ورټوپ کړ او موږک په سوړه ننواته.

ښکاري هاخوا دې خوا وکتل او هیڅ یې په نظر رانه غلل خپل کرنج شوی او شکېدلی دام یې را ټول کړ او خواشینی په خپله مخه ولاړ.

په دې وخت کې پیشو موږک ته غږ کړ:

– ګرانه ملګریه راووځه چې یوه ګړی د خپل صداقت او دوستۍ مېوې وخورو او ساعت تېر کړو.

موږک وویل:

– ملګریه نور نو راته په تمه کېږه مه، ځکه چې هر شي بېرته خپل طبیعت ته ګرځي کله چې سبب د تغییر مزاج یې لیرې شي لکه اوبه چې پر اور ګرمې شي او چې اور لیرې شي بېرته سړې شي. زموږ او ستاسو دښمني طبیعي ده او تغییر نه خوري او زما او ستا ملګري له ضرور منځته راغلې وه اوس خو هغه اړه پوره شوه نو ډارېږم چې هغه زړه دښمني مو بېرته را برسېره نشي. او زما په څېر ضعیف او ناتواني ته ښه نه ده چې ستا غوندې قوي او زورور ته ځان درنژدې کړي نو زه دې ملګری یم خو له لیرې.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

دابشلیم بیدپای ته وویل:

– ډېره ښه خبره دې وکړه کېدای شي چې ستا د حکمت له برکتــه او ســتا پــه علم خلکو ته ګټه ورسېږي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

لمانځي او نولی

دابشلیم پاچا بیدپای فیلسوف ته وویل:

د هغه چا مثل راته ووایه چې په کار کې تادي کوي او د خپل کار پایلې او نتیجې ته نه ګوري او پام نه کوي.

بیدپای وویل:

څوک چې په خپل کار تادي کوي او فکر په کې نه کوي نو په پای کې پښېماني او ندامت کوي او د هغه لمانځي کانه به پرې وشي چې خپل ګران ملګری نولی یې وواژه.

دابشلیم وویل: چې ددوی کیسه څرنګه وه؟!

بیدپای وویل:

وايي چې یو لمانځی و او ډېره ښه ښکلې او ښایسته ښځه یې درلوده ډېره موده ورباندې تېره شوه او ددوی کوم اولاد پیدا نه شو بیا دا ښځه حامله شوه دا او مېړه یې دواړه خوښ وو.

سړي وویل چې څه ښه به وي که دا حمل نر وي او ښځې ته یې وویل زه هیله کوم چې دا حمل نر وي او زما او ستا له پاره په کې فایده وي ښه نوم به ورباندې ږدو او ښه استاد به ورته را غواړو.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

ښځې ورته وویل:

دا څه وایې ته څه خبر یې چې نر دی او که نـه؟ او څـوک چـې داسـې خبـرې کوي د هغه لمانځې کانه به ورباندې وشي چې پر سر یې غوړي او شات تـوی شـوي وو. مېړه ښځې ته وویل چې دده خبره څرنګه وه؟ ښځې وویل: وایي چې یـو لمـانځې ته یو سوداګر هره ورځ څه غوړي او څه شات ورکول او ده به څه خوړل او څه بـه یـې په یو کړي کې سپمول تر څو چې ګړی ډک شو او په موږي کې یې ځوړنـد کـړ. یـوه ورځ لمانځې ستوني ستاخ پروت دی او شلګی یې په لاس کې دی چې غوړیو او شـاتو ته یې فکر شو نو د ځان سره یې وویل چې دا ګړی غوړي او شـات بـه وپلـورم او پـه پیسو به یې لس سره وری واخلم هغه به بلاربې شي او بچي به راوړي او بیـا بـه یـې بچیانې هم لنګې شي تر څو چې درې څلور سوو تـه ورسـېږي بیـا بـه یـې وپلـورم او غواګانې به واخلم ځمکه او غوایان به واخلم او بزګر به هم ورته ونیسم او له هرې خوا لکه د غواوو شیدې، بچي او نور به ګټه کوم او د ډېرو شتو څښتن به شم، ښـه ښـکلې کور به جوړ کړم وینځې او مریونه به واخلم او یوه ښه ښکلې ښځه به هـم وکـړم چـې ښه ښکلې او پوه زوی به راته وزېږوي، ښه نوم به پرې کښېږدم، چې لږ لـوی شـو نـو پرسبق به یې کښېنوم او که یې نه وایه نو په دې شلګي به یې په دا سر دغسـې وهـم په دې وخت کې یې ګړی ته اشاره وکړه او هغه یې مات کړ نو څـه چـې پـه کـې وو هغه تول وبهېدل او پر سر یې را توی شول.

دا کیسه مې درته د دې له پاره وکړه چې هغه څه چې یادونه یـې وړ نـه وي او پرې نه پوهېږې په یادونه یې تادې مه کوه ځکه چې یا به وشي او یا به ونه شـي. نـو مېړه د خپلې ښځې په خبره پند واخیست او په خپله خطا پوه شو.

ښځې ښکلی زوی وزېږاوه. پلار یې پرې ډېر خوښ شو. څـه مـوده وروسـته د ښځې حمام کولو ته اړه پېدا شوه خپل مېړه یې زوی سره کښېناوه لږ ساعت تېر نـه وه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

چې ده پسې د پاچا استازی راغی او دی یې وغوښته نو سړي فکر وکړ چې زوی خو مې اوس یوائې پاتې کېږي نو پرته له نولي څخه یې بل څوک ونه لیده چې زوی سره پې پرېږدي، دا نولی هم پرې له زوی نه کم ګران نه و. څکه چې وړوکی یې ساتلی او لوی کړی و، نو زوی او نولی یې دواړه پرېښودل او دروازه یې ورپسې پورې کړه. په دې وخت کې له یوې سوړې څخه یو مار راووات او چې هلک ته را نژدې کېده نولي پرې ورټوپ کړ او مار یې وواژه او د مار په وینو یې خوله سره شوه چې لمانځی راغی او دروازه یې پرانیستله. نو نولی په منډه مخې ته ورغی چې ګوندې ما خو مار وواژه او ستا زوی مې له مرګ نه وژغوره. ګوري چې د نولي خوله په وینو سره ده ګومان یې وکړ چې د ده زوی یې خفه کړی او خوړلی دی بې له دې چې فکر وکړي په شلګي یې نولی د سر په کوپړۍ وواهه او مړ یې کړ چې ننواته ګوري چې زوی یې روغ رمټ دی او وژلی تور مار ورسره پروت دی. کله چې خبره ورته جوته شوه او په حقیقت پوه شو خپل مخ ته یې څپېړې ونیولې او ویل یې کاشکې چې دا زوی خو مې نه وای شوی او دا غدر خو مې نه وای کړی.

چې ښځه راغله نو ترې پوښتنه یې وکړه چې ولې داسې خپه یې او خبره څه ده؟

ده ورته د نولي ښه او خپل بد یاد کړل، نو ښځې ورته وویل چې دا د تادۍ مېوه وه.

بیدپای وویل: چې دا د هغه چا مثال دی چې فکر نه کوي او د خپلو غرضونو او هیلو په پوره کولو کې چالاکي او تادي کوي.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

پاچا او فنزه مرغه

دابشلیم پاچا بیدپای فیلسوف ته وویل:

– د هغو میرځمنو مثال راته ووایه چې هرومرو باید یو له بله ځان وژغوري.

بیدپای وویل:

وایي چې د هند یو پاچا و چې فریدون نومېده او یو مرغه یې ساتلی و چې فنـزه نومېده او فنزه یو بچی هم درلوده. دې مرغه او بچي یې ډېرې خوږې او ښـې خبـرې کولې، پاچا هم پردوی زړه ورکړی و، نو دا مرغان یې خپلې ښځې ته ورکـړل او ورتـه یې وویل چې ښه پاملرنه یې کوه. د پاچا ښځې زوی وزېږاوه. د شاهزاده او د مرغـی د بچي سره یو تر بله ډېره جوړه وه او دواړو به سره لوبې کولې. فنزه به غـره تـه تللـه او دوی دواړو ته به یې ښې ښې مېوې راوړلې چې دوی به پرې ډېره ښه وده کولـه. څـه به یې شاهزاده ته ورکولې او څه به یې خپل بچي ته نو له دې کبله د پاچا نـوره مینـه هم د فنزه سره زیاته شوله او د دې قدر به یې کاوه. یوه ورځ فنزه مېوو پسې تللـې وه، بچی یې د شاهزاده په غېږ کې په پړتکو شو شاهزاده ورته په قهر شو او په ځمکه یـې وواهه او مړ شو. چې فنزه راغله ګوري چې بچی یې مړ پروت دی ډېـره خپـه شـوه او ویې ویل: پاچاهان ډېر بد او بې وفا خلک دي افسوس دې د هغه چا په حال وي چـې د دې بې همتو او ټیټو خلکو په صحبت او مجامعت خوښي کوي. دوی د هغه چـا قـدر

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

او عزت کوي چې مال ته يې په تمه وي او يا يې له علم څخه استفاده کوي او چې حاجت او اړه يې پوره شي نو بيا نه دوستي وي او نه ورورۍ، نه احسان پېژني او نه ګناه عفوه کوي، او نه حق پېژني. دا هغه خلک دي چې کار يې ريا او بدکاري وي، خپله لويه ګناه ورته وړه ښکاري، او که دوی په مخالفت وړه ګناه هم څوک وکړي دوی ته لويه برېښي. دا پاچا بدبخت له دغه ډول خلکو څخه دی چې د خپل ملګري او ورور سره يې خيانت وکړ بيا يې نو پر شاهزاده ورټوپ کړل او سترګه يې پرې ړنده کړه او والوت په يوه ونه کې کښېناست. پاچا ته دا خبره ورسېده او ډېر خپه شو ويې غوښتل چې د دې مرغۍ نيولو ته چل جوړ کړي. نو نژدې ورته ودرېده، غږ يې وکړ او ويې ويل «زما له خوا تا ته امن دی راځه راکښته شه.»

فنزه ورته وويل:

– څوک چې ټګي کوي د خپلې ټګۍ په جزا ژر وي که پسته رسېږي. که په خپله ټګ ته جزا ورونه رسېږي نو لمسيو ته خو يې رسېدونکې ده. ستا زوی زما زوی سره غدر وکړ ما هم مناسب عذاب ورکړ.

پاچا وويل:

– رښتيا چې زما زوی ټګي وکړه او د خپلې ټګۍ جزا وروررسېده نور نو زما او ستا په منځ کې نور څه نه شته. راځه نوره ته زما له خوا په امن يې.

– فنزه وويل نور مې په تمه کېږه مه، ځکه چې پوهان وايي چې له چا نه دې چې مړی وکړ بيا نو مه ورنژدې کېږه ځکه چې هر څومره ښه ورسره بيا وکړې ځای نه نيسي او بد ګوماني يې لا پسې زياتېږي نو ډار ترې په کار دی او ليرې والی ترې ښه دی. ماته له تاسو نه پوره درد راورسېده نور نو خدای پامان.

پاچا وويل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– څه چې موږ وکړل او تا یې له موږ څخه جزا نه وای اخیستې او یا تا موږ سره لومړی غدر او خیانت کړی وای نو بیا تاته ډار په کار و اوس چې لومړی موږ ګناه وکړه نو ستا څه ګناه ده؟ او ولې پر ما باور نه لرې؟ راځه راشه زما له پلوه تاته امن دی.

فنزه وویل:

– کینه په زړه کې کلک ځای نیسي اوپه ژبه هغه څه ربښتا نه ویل کیږي چې په زړه کې وي. زړه پر زړه له ژبې څخه ښه پوهیږي نو زما زړه ستا په ژبه تصدیق نه کوي او ستا زړه زما پرژبه.

پاچا وویل:

– کینه خو د ډیرو خلکو په زړه کې وي. ښه دا ده چې سړی په زړه کې کینې ته ځای ورنه کړي او له زړه یې وباسي.

فنزه وویل:

– خبره خو همداسې ده، خو دا غلطه ده چې د وینو پوروړی به خپله کینه له زړه وباسي او ترې وبه ګرځي. پوهان له ټګیو او چلونو څخه ډار کوي او ځان ساتي. ډیر دښمن وي چې پوه شي چې په زور خو کار نه کیږي نو د کسات اخیستلو له پاره خپل دښمن سره نرمي کوي تر څو چې خپل مطلب پوره کړي.

پاچا وویل:

– هوښیار او کریم د دوستانو او اشنایانو دوستي او اشنایي نه پریږدي اګر که ډار هم ورپسې وي.

فنزه وویل:

– د هر چا له کینې څخه باید ویره وشي خو د پاچاهانو له کینې څخه ډیره ویره په کار ده ځکه چې د پاچاهانو دین او قاعده کسات اخستل دي او له دې څخه

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

ډېر خوند اخلي او فخر ورباندې کوي. بله دا چې هوښيار د کينې په غلي کېدلو نه غولېږي، ځکه چې کينه لکه سکروټه داسي ده کله چې سکروټه لرګي نه مومي نو غلې پرته وي او چې لرګي پرې واچول شي بيا ترې لمبې پورته شي. همدارنګه د کينې را پاروونکی که هم پېدا شي بيا غلې نه پاتې کېږي، بيا نو په زاريو او عذرونو هم څه کار نه کېږي تر څو يې چې خپل سرنه وي ورپه خوله کړی. نو زما او ستا په منځ کې نور څه علاقه او اړيکه پاتې نه ده.

پاچا وويل:

– ته خو پوهېږې چې څوک چاته نه ضرر رسولای شي او نه ګټه هر څه د قضا او قدر پورې تړلي دي او لکه څرنګه چې څوک نه شي کولای چې څه پېدا او خلق کړي همدارنګه فنا کولای او هلاکولای يې هم نه شي نو نه زما زوی ملامت و او نه ته، دا ټول قضا او قدر دی نو بايد يو تر بله سره په ګناه ونه نيسو.

فنزه وويل:

– خبره خو همداسې ده لکه چې ته وايې خو حازم او وړاندې کتونکی بايد چې ډار له زړه ونه باسې خو بايد چې په قدر هم تصديق وکړي او پر حزم هم عمل وکړي او وړاندې فکر وکړي. زه وېرېږم چې څه دې چې په زړه کې دي هغه رنګه دې په خوله نه دي. زما او ستا خبره هم دومره وړه خبره نه ده، ځکه چې ستا زوی زما زوی وواژه او ما ستا د زوی سترګه ړنده کړه. ته غواړې چې زما په وژلو اوس خپله خوا سړه کړې او پر ما ځان ګران دی، نه غواړم چې ومرم. تر څو چې ستا خپل زوی ياد وي او زما خپل نو له زړونو څخه مو سره نه وځي.

پاچا وويل:

– په هغه چا کې خير او ګټه نه شته چې څه يې په زړه کې وي او له هغه نه ځان نه شي خلاصولای.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

فنزه وویل:

– هغه څوک چې تله یې ژوبله وي او بیا هم ځي نو مالومه ده چې د تلې زخم به یې نور هم پسې وشړېږي. سړی باید په زوره ځان په بلا ککړ نه کړي څوک چې د دښمن په خوله وغولېږي او له حزم څخه کار وانه خلي نو د خپل ځان لوی دښمن دی د قضا او قدر حال مالوم نه دی چې څه به کېږي خو باید چې سړی حازم او مهال سنج وي ، خپل ځان ورک نه کړي. هوښیار زود باوره نه وي او چې د ژوند بله لار یې وي نو په ډار کې ژوند نه غواړي. زما مخه هم آزاده ده. پینځه خویونه دې چې سړی پرې په هر ځای کې بسیا او خوښ وي: چاته ضرر نه رسول ، ښه ادب ، څوک نه غولول، ښه خلق، په کار کې پوهه او مهارت. که څوک پر خپل ځان وډارېده نو کولای شي چې له مال ، اولاد او وطن څخه زړه صبر کړي ځکه چې عوض یې پیدا کولای شي خو ځان بیا نه پیدا کېږي. ډېر بد مال هغه دې چې د چا ښه پر نه کېږي، ډېره بده ښځه هغه ده چې د مېړه سره موافقت نه لري، ډېر بد اولاد هغه دی چې د مور پلار په خبره نه وي ډېر بد ورور هغه دی چې په ربړ او سختۍ کې د ورور په کار نه شي او ډېر بد پاچا هغه دی چې بې ګناه خلک هم ترې ډارېږي. [اوس که څه هم پاچا له ما سره د لطف او مهربانۍ لاره نیولې، زه اجازه غواړم چې د پاچا له حضوره رخصت شم، د مخ یاد یې د لمر سپوږمۍ په ښکلا کې او د مینې خاطره یې د سهار د وږمې په ملایمت کې ولټوم.

په دې ډول فنزه له پاچا سره خدای پاماني وکړه او ترې والوتله.

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

ښکاري او زمرۍ

دابشلیم وویل:

– د هغه چا مثال را ته بیان کړه چې د ځان د ساتلو له پاره د نورو ځورولو او کړولو ته زړه ښه کوي.

بیدپای وویل:

– د ژویو ځورولو ته یوازې جاهلان زړه ښه کوي، هغه چې د خپلې کړنو د عاقبت په فکر کې نه وي او په دې نه پوهېږي چې له بدو بد زېږي. په دې دې ځوک نه غره کېږي چې د خپل بد عمل سزا ورته ژر نه ده رسېدلې، هغه څه چې باید وشي هغه کېږي. لکه په زمرۍ چې د ښکاري له لاسه وشول.

پاچا وویل:

– په زمرۍ څه وشول؟

بیدپای فیلسوف ځواب ورکړ:

په یو ځنګل کې یوه زمرۍ له خپلو دوو بچیو سره اوسېدله. یوه ورځ زمرۍ ښکار ته تللې وه، بچي یې یوازې وو. یو ښکاري پرې راپېښ شول د زمرۍ بچي یې ووژل او پوستکي یې ترې وښکل. زمرۍ چې دا حال ولید په چېغو او سورو یې پر خپل حال ژړل او له خدایه یې عدالت غوښت. په دغه ځای کې یو ګیدړ هم اوسېده،

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

چې دزمرۍ بدې ورځې يې وليدلې د حال پوښتنه يې وکړه. زمرۍ ورته دخپلو بچيو د مړينې او د ښکاري د ظلم وويل.]

ګيدړ وويل:

– خوشي چيغې مه وهه او سر په خپل ګرېوان کې کښته کړه څه چې ښکاري ستا پر بچيو کړي تا هم د نورو بچي په همدې ډول څيرلي او داړلي دي، چې پر چا دې کول پر تا وشول اوس نو لکه نورو چې ستا په کړو صبر کاوه ته هم د ښکاري په کړو صبر کوه ځکه وايي: "مه کوه پر چا چې وبه شي پرتا " او چې څه کړې هغه به رېبې.

زمرۍ ورته وويل:

– واضح يې راته ووايه چې دا څه وايې؟

ګيدړ وويل:

– خوراک دې څه و؟!

زمرۍ وويل:

– د وحشيانو غوښې.

ګيدړ وويل:

– چا د وحشيانو غوښې درکولې.

زمرۍ وويل:

– په خپله مې ښکار کاوه او غوښې مې خوړلې.

ګيدړ وويل:

– د هغو وحشيانو مور او پلار نه وو چې تايې غوښې خوړلې؟

زمري وويل: هو وو.

ګيدړ وويل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– هغو هم دغسې چېغې وهلې او که دا ته يې وهې؟ چې د نورو په ضرر او ظلم راضي وې نو اوس په خپله هم په پراخ وچولي د خپل عمل مکافات زغمه او چيغې مه وهه!

چې زمری د ګیدړ خبره واورېدله نو په خپله ګناه پوهه شوه او ويې ويل چې دا زما د خپل عمل جزا ده چې را رسېږي نو بيا يې ښکار پرېښود او په مېوو او عبادت يې خپل ژوند تېراوه.

کله چې يوې پوختکې وليدل چې زمری اوس له غوښو خوړلو څخه لاس اخيستی دی او مېوې خوري نو ورته يې وويل:

– ما ګومان کاوه چې سږ کال ګوندې ونې مېوه کمه نيولې ده دا خو ته يې چې خپل رزق يانې غوښې خوړل دې پرېښي او زموږ په رزق کې دې ځان را شريک کړی دی. خواره شې چې خپل رزق پرېږدې او زموږ په رزق ځان راګډوې.

زمري چې د پوختکې خبره واورېدله نو له مېوو خوړلو څخه يې هم لاسونه ونغاړل واښه به يې بيا خوړل او خپل عبادت به يې کاوه.

دا مثال مې درته ددې له پاره ووايه چې پوه شې چې ناپوهه د خلکو له ضرر رسولو نه هغه وخت لاس اخلي چې په خپله ورته ور ورسېږي او مخکې تر مخکې يې ورته فکر نه وي او نه پوهېږي چې ضرر رسول ښه کار نه دی.

څوک چې څه د ځان له پاره نه غواړي نو نورو ته يې هم بايد چې ونه غواړي.

* * *

[بيدپای فيلسوف چې تر دې ځايه خبرې ورسولې پاچا غلی شو. بله پوښتنه يې و نه کړه. بيد پای وويل:

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

– څه چې زما زده وو، د پاچا په امر مې د پاچا د پوښتنو په ځواب کې وویل. اوس که د پاچا اجازه وي یو عرض لرم.

دابشلیم وویل:

– induced، څه غواړې.

بیدپای وویل:

– دا کیسې چې ما یې د پاچا په حضور کې د بیانولو افتخار درلود، که نورو ته هم ورسېږي نو داسې به وي لکه د پاچا عمر چې زرګونه کاله نور هم اوږد شي، ځکه چې راتلونکي نسلونه به هم ترې پند واخلي.]

دابشلیم امر وکړ چې دا کیسې دې ولیکل شي او دده په کتابخانه کې دې وساتل شي.

نوشېروان چې له دې کتاب څخه خبر شو نو خپل وزیر اجمیر ته یې وویل چې یو سړی د دې کتاب راوړلو پسې ولېږه چې هم په پارسي پوه وي او هم په سانسکریت. په دې صفت سړی یې برزویه حکم پیدا کړ او هند ته یې ددې کتاب پسې واستاوه. هغه حیله وکړه ، کتاب یې له سانسکرت څخه را نقل کړ او په فارسي یې وژباړه. په اسلامي دوره کې همدا د برزویه کتاب بیا عبد الله بن مقفع په عربي ژبه ترجمه کړ او فایده یې ډېره شوه.

پای

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

لړلیک

زمری او غوایي..۱

کوږ کوږی کوتره..۵۱

کونګان او کارغان..۶۲

بیزی او شمشتی ۷۵

پردېسي او زرګر ۸۷

سلار، بیلار او ایران دخت..۹۷

شیخ ګیدړ.. ۱۰۸

شاهزاده او ملګري يې.. ۱۱۹

موږک او پیشو ۱۲۶

لمانځي او نولی.. ۱۳۱

پاچا او فنزه مرغه.. ۱۳۴

ښکاري او زمری..۱۴۳

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/

Downloaded By: Afghan Salar Library

د کلیلې او دمنې تعریف مې ډېر اورېدلی و خو پوره مې نه وه
لوستې. دا لومړی ځل دی چې پښتو ژباړه یې لولم. ژباړه یې
ډېره سلیسه او د پښتو د اوسنیو نثرونو په شان ده، یعنې د پخوانیو
متکلفو نثرونو اثر ورباندې پروت نه دی چې تر مطلب یې (
وپوهېدې) ډېر وي. ممکن دغې ازادې ترجمې به د ژباړې متن
توبېلی او کوچینی کړی وي. دغه کار اثر له اوسنی زمانې سره
برابر کړی او د دې زمانې د خلکو د لوستو وړ یې ګرځولی دی.
زه محترم منلي صاحب ته د دومره ښې ژباړې او د ژباړې لپاره
د دومره ښه انتخاب مبارکي وایم او په لوستونکو زړه ور غږ
کوم چې تاریخ تېر اثر نه لولئ، بلکې داسې اثر لولئ چې د اخلاقو
او د ښکلا په څېر د هرې زمانې خلکو ته اهمیت لري. کلیله او
دمنه د اخلاقو او ښکلا یوه سرچینه ده.

استاد محمد صدیق پسرلی

Design by: Assadullah Khan Amarkhail

دریم چاپ

۱۳۹۵

Facebook:https://www.facebook.com/groups/1822812871297698/